nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 25. februarja 1962

Leto XVIII. - Št. 48 (5132)

Razlike na Zahodu

Kot vedno pred pogajanji s Sovjetsko zvezo se tudi tokrat pojavljajo med zahodnimi zavezniki določene razlike, zlasti med ZDA po eni in njihovimi zavezniki v Evropi po drugi strani. Odkar je Hruščev predložil, naj bi se marčne konference za razorožitev udeležili poglavarji osemnajstih držav ali pa vsaj predsedniki njihovih vlad, je de Gaulle — čeprav ni pristal na predlog Hruščeva kot nista pristala niti Kennedy niti Mac Millan — predlagal sestanek «atomskega kluba», t. j. sestanek poglavarjev štirih atomskih držav. Predložil je torej prav tisto, česar ne marajo ne v Washingtonu ne v Londonu. De Gaulle se prav tako ne strinja preveč z znanimi razgovori Thompson-Gromiko, pri čemur mu stoji nekoliko sramežljivo ob strani tudi Adenauer. Francoski predsednik je pooblastila zahodnega predstavnika celo skrčil na najmanjšo mero.

Zahodnonemški kancler pa je spravil ameriško diplomacijo v kar precejšnje škripce s svojim predlogom, naj se začnejo razgovori «Vzhod - Zahod», kar so nekateri njegovi predstavniki razložili, da je hotel predlagati pravzaprav razgovore štirih zunanjih ministrov o Berlinu, čeprav so Anglija in ZDA postavile za tak sestanek pogoj, in sicer uspeh pripravljalnih razgovorov med Gromikom in Thompsonom. Zahodnonemški veleposlanik v ZDA je namreč v ponedeljek zatrjeval, v skoraj dveurnem razgovoru s Kennedyjem, da v Bonnu ni in da tudi ne bo nikakršnih sprememb v stališčih in da predlog Moskve o razgovorih med ZSSR in Zahodno Nemčijo ne bo imel nobenih posledic za bonnsko politiko.

Na svoji zadnji tiskovni konferenci pa je Kennedy pokazal določene znake jeze, ker je do spremembe stališča v Zahodni Nemčiji vendarle prišlo, če lahko verjamemo besedam človeka, ki ustvarja politiko v Bonnu. V ZDA so prepričani, da je Adenauer predlagal štiristranski sestanek ministrov za zunanje zadeve glede Berlina, ker se boji, da bo Sovjetska zveza na marčni konferenci osemnajstih v Ženevi ponovno postavila v ospredje vprašanje dezatomizacije Srednje Evrope in da bo tako ne le povezala vprašanje Berlina z vprašanjem razorožitve, temveč da bo odložila tudi oborožitev Zahodne Nemčije z atomskim orožjem.

Da bi svoj namen dosegel, je Adenauer pripravljen sprejeti podporo de Gaulla, ki pa s svoje strani od starega kanclerja zahteva, naj pristane na njegove ideje in koncepcije o integraciji Evrope v zvezo suverenih držav. Toda de Gaulle torej noče začeti razgovorov s Sovjetsko zvezo o Berlinu v nobeni obliki in na nobeni ravni. Istočasno pa gre Zahodna Nemčija dalje od Anglije in ZDA in zahteva štiristransko konferenco zunanjih ministrov.

Ni dvoma, da gre za kar precejšnje razlike v zahodnem bloku, ki nudijo sovjetski diplomaciji velike možnosti in ovirajo izvajanje diplomatskih manevrov Washingtona in Londona prav pred ženevsko razorožitveno konferenco.

Potem ko sta Kennedy in Mac Millan zavrnila predlog Hruščeva, naj prideta na začetek te konference, pa bi hkrati hotela, da ZSSR pristane na njun predlog, da bi se v Ženevi sestali namesto poglavarjev držav samo zunanji ministri. Da bi zvabili Sovjetsko zvezo, da pristanek na to obliko sestanka, so sporočili, da bi bivanje zunanjega ministra Gromika v Ženevi lahko izkoristili za razgovore o Berlinu. V ZDA namreč mislijo, da je takšna ponudba za Moskvo prav privlačna.

Ameriški državni tajnik za zunanje zadeve, Dean Rusk, je medtem sporočil, da bo prišel v Ženevo kar štiri dni pred začetkom razorožitvene konference, t. j. že 10. marca ter da upa, da se bo tam srečal z Gromikom. Rusk je to-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik alžirske vlade Ben Heda in podpredsednik Krim Belkasem

Narodni svet alžirske revolucije nadaljuje zasedanje v Tripolisu

Zasedanje se bo verjetno zaključilo nocoj ali jutri zjutraj, nakar se bo alžirska vlada sestala v Tunisu in sledila bo končna faza pogajanj ter podpis sporazuma o ustavitvi sovražnosti

Novi pokoli ultrasov nad alžirskim prebivalstvom

TUNIS, 24. — Narodni svet alžirske revolucije je danes nadaljeval v Tripolisu razpravo o tajnih pogajanjih s Francijo. To je sporočil tunizijski radio, ki je pripomnil, da se bo zasedanje, ki se je začelo v četrtek, končalo jutri zvečer ali pa v ponedeljek zjutraj, verjetno z odobritvijo načrta sporazuma.

Pozneje se bo alžirska vlada sestala v Tunisu, da pripravi končno fazo pogajanj s francosko vlado. Ta faza bo javna in se bo baje končala z obojestransko uradno napovedjo ustavitve sovražnosti v Alžiriji.

Agencija «France Presse» poroča iz Tripolisa v zvezi z zasedanjem naslednje:

1. Diskusija je zelo živahna, toda ni nobenega dvoma, da bo alžirski narodni svet odobril sporazum.

2. Delo narodnega sveta se ne bo zaključilo pred jutrišnjim večerom, ker vsak posamezen poslanec narodnega sveta podrobno obrazloži svoje stališče in stališče tistih, ki so ga imenovali za delegata. Obrazložitve so zelo dolge. Baje so nekateri odobrili sporazum, drugi so zahtevali nadaljnja pojasnila, toda na podlagi zanesljivih poročil se ni do sedaj nihče odločno izrekel proti sporazumu.

3. Po zaključku sedanjega zasedanja, ki poteka v dvorani libijskega senata, se bo alžirska vlada baje na kratko sestala v Tunisu, preden začne s Francozi končno fazo pogajanj, ki bodo javna, čeprav se še ne ve, kje bodo pogajanja. Ta končna faza bo baje trajala več dni. Lahko se tudi predvideva, da bo potekel en teden od začetka javnih pogajanj do podpisa sporazuma o ustavitvi sovražnosti. Rešiti je namreč treba še nekatera vprašanja, oziroma izpolniti «bele praznine» v dokumentih, katerih prepis je bil izročen vsem članom narodnega sveta.

4. V istih krogih potrjujejo govorice, da bo del francoske voiske ostal v Alžiriji še tri leta po referendumu. Določiti pa je treba še trajanje prehodne dobe.

Medtem ko v Tripolisu zaseda narodni svet alžirske revolucije in ko skušajo fašisti v Parizu dokazati, da z zadnjimi aretacijami v njihovih vrstah ni bila njih organizacija dezorganizirana, posveča pariški tisk danes glavno pozornost dogodkom v Alžiriji, kjer se atentati fašistov, zlasti v Oranu in Alžiru, nadaljujejo in so vedno pogostejši, in kjer napetost narašča. Vsi komentatorji ugotavljajo, da se je položaj v Alžiriji, kar se tiče javnega reda, zadnje dni nevarno poslabšal. Objektivni tisk ugotavlja, da hoče OAS s svojo akcijo onemogočiti ustavitev sovražnosti, desničarski tisk pa, jasno, vali vso odgovornost za zaostritev na Alžirce, čeprav so ti, zlasti v Oranu in drugih večjih mestih, prisiljeni nastopati predvsem v samoobrambi.

«Paris Jour» piše, da je prihodnost nove Alžirije povezana s povratkom miru, in dodaja, da bo začasna izvršilna oblast lahko pripravila referendum o samoodločbi, samo če bodo prenehala nasilja. «Combat» pa poudarja, da mora vlada poskrbeti, da mir, ki bo sklenjen v Alžiriji, ne bo nova iluzija.

Veliko zaskrbljenost povzročajo tudi vedno pogostejše tatvine vojaških uniform s strani OAS. Bojijo se, da bi fašistični komandosi v uniformah začeli napadati alžirske predele mesta ali pa da bi se vrinili med varnostne sile, zato da povečajo zmedo.

Francoska vlada posveča temu vprašanju te dni veliko skrb in skuša doseči popolno lojalnost vojske v Alžiriji in v Franciji. V ta okvir spadajo tudi razgovori v Elizejski palači, kjer je de Gaulle sprejel glavne voditelje vojske. Včeraj je sprejel poveljnike devetih vojaških področij v Franciji, med katerimi je tudi zloglasni general Massu. Davi je razgovore zaključil.

Minister za alžirske zadeve Joxe pa je sprejel nekatere poslance, ki zastopajo alžirske departmaje. Domnevajo, da so govorili o sestavi začasne izvršilne oblasti v Alžiriji.

Z več strani pa se veča pritisk na de Gaulla, naj bi bil parlament obveščen o izidu francosko-alžirskih pogajanj. De Gaulle je sprejel predsednika senata Monnervilla, ki je baje zahteval, naj se skliče izredno zasedanje parlamenta

Tudi danes so začeli fašisti navsezgodaj celo vrsto atentatov v Alžiriji. V zgodnjih jutranjih urah so izvršili pet atentatov, pri čemer je bila ena oseba ubita, tri pa ranjene.

Tudi v Oranu so fašisti danes zjutraj ubili enega domačina. Ponoči pa so ukradli večjo količino orožja v neki policijski postaji. Številni incidenti so bili tudi v Costantini in drugod.

V alžirskem predmestju Bab-El Oued so ultrasi sprožili danes nove pokole nad domačim prebivalstvom. V jutranjih urah so ranili več domačinov, kmalu po 14. uri pa so začeli vse vprek napadati domačine po ulicah, in po dosedanjih vesteh so jih ubili petnajst, mnogo pa ranili. Šele eno uro pozneje je nastopila policija, ki je zaprla dohode v ta del mesta ter popolnoma ukinila avtomobilski promet. Zaradi tega je v ostalih delih mesta, kjer živijo domačini, prišlo do močnega vrenja. Prebivalstvo se pripravlja, da odločneje nastopi v samoobrambi, spričo dejstva, da ga tisti, ki so poklicani za vzdrževanje reda, nočejo zaščititi.

Popoldne so v predmestju Bab-El Oued uvedli policijsko uro. Po ulicah krožijo oklepna vozila orožništva. Napetost narašča in slišijo se številni streli.

Tudi na drugih področjih Alžira in v predmestjih so ultrasi do dopoldanskih ur ubili tri Alžirce.

Voditelji pariške federacije katoliške delavske mladine so danes objavili izjavo, s katero odločno obsojajo nasilje. Izjava poudarja hude posledice vojne v Alžiriji za življenje mladih vojakov in nadaljuje: «Tisti, ki uporabljajo nasilna sredstva in se zatekajo k dinamitnim atentatom, ugrabitvam in umorom, se sami obsojajo. Uvrščajo se med zločince in ne morejo zahtevati, da bi imeli kakršno koli vlogo v državi.» Izjava obsoja vsa nasilna dejanja kot argument, da se dosežejo politični smotri, ker so v nasprotju z odkritimi in objektivnimi razgovori, na podlagi katerih morajo tam živeče skupnosti zgraditi državo.

Izjava pravi dalje, da bodo vsi pozivi na državljanski čut mladih delavcev zaman, če se ne doseže konec dejanj manjšine in in konec policijskega zatiranja.

FRANCIJA: — Ti boš podpisal, toda jaz sem tisti, ki bom moral mir tudi izvesti!

(Iz «Liberiation»)

Sedem dni v svetu

Prva vlada levega centra

Fanfani

Po sporazumu med KD, PSDI in PRI glede programa nove koalicijske vlade je Fanfani obrazložil ta program delegaciji socialistične stranke, katere podpora je novi vladi nujno potrebna. Socialisti so pozitivno ocenili program, in tudi centralni odbor PSI je soglasno odobril podporo novi vladi.

Takoj ko so tudi socialisti odobrili program KD, PSDI in PRI, se je Fanfani lotil sestavljanja nove vlade. sestavil je seznam ministrov in ga predložil predsedniku republike, ki je podpisal odloke o njihovem imenovanju. Naslednji dan (v petek) so ministri prisegli pred Gronchijem. Nova vlada je sestavljena takole:

Predsednik vlade: Amintore Fanfani;

podpredsednik vlade: senator Attilio Piccioni;

minister brez listnice za zvezo s parlamentom: poslanec Codacci Pisanelli;

minister brez listnice za reformo birokracije: poslanec Giuseppe Medici;

minister brez listnice za Blagajno za razvoj Juga: poslanec Giulio Pastore;

minister za zunanje zadeve: poslanec Antonio Segni;

minister za notranje zadeve: poslanec Emilio Taviani;

minister za pravosodje: senator Giacinto Bosco;

minister za državni proračun: poslanec Ugo La Malfa;

minister za finance: poslanec Giuseppe Trabucchi;

minister za državni zaklad: poslanec Roberto Tremelloni;

minister za vojsko: poslanec Giulio Andreotti;

minister za prosveto: poslanec Luigi Gui;

minister za javna dela: poslanec Fiorentino Sullo;

minister za kmetijstvo: poslanec: Mariano Rumor;

minister za industrijo in trgovino: poslanec Emilio Colombo;

minister za promet: poslanec Bernardo Mattarella;

minister za pošto in telekomunikacije: poslanec Lorenzo Spallino;

minister za delo in socialno skrbstvo: poslanec Virginio Bertinelli;

minister za zunanjo trgovino: poslanec Luigi Preti;

minister za trgovsko mornarico: poslanec Cino Macrelli;

minister za državne udeležbe: senator Giorgio Bo;

minister za zdravstvo: senator Raffaele Jervolino;

minister za turizem in prireditve: poslanec Alberto Folchi.

V novi vladi je 18 demokristjanov, trije socialdemokrati (Tremelloni, Preti in Bertenelli) in dva republikanca (La Malfa in Macrelli). Iz prejšnje vlade so izpadli: Tessitori, Scelba, Gonella, Pella, Zaccagnini, Spataro, Martinelli in Giardina; resor so menjali: Taviani (prej zakladni minister), Bosco (prej prosvetni minister), Sullo (prej minister za delo), Jervolino (prej minister za trgovsko mornarico); novi ministri pa so: Medici, Gui in Mattarella.

Dosedanji notranji minister Scelba in dosedanji minister za državni proračun Pella sta odklonila sodelovanje v novi vladi, dosedanji obrambni minister Andreotti pa je vabilo sprejel in je v novi vladi obdržal isti resor. Dejstvo, da so zunanje ministrstvo poverili spet Segniju, obrambno ministrstvo pa spet Andreottiju, je imeti za posredno potrditev lojalnosti Italije zahodnemu političnemu in vojaškemu zavezništvu, pritegnitev Andreottija pa je posledica težnje političnega tajnika KD Mora, da se tudi na zunaj prikaže, da za politiko levega centra stoji formalno celotna KD, hkrati pa da se bo z vključitvijo predstavnika notranje opozicije v vlado po njegovem mnenju laže zoperstavljati poskusom sabotiranja te politike.

Včeraj je bila prva seja nove vlade, na kateri so razpravljali o programski izjavi, ki jo bo Fanfani podal na zasedanju poslanske zbornice in senata, ki bo 2. marca.

Vesolje

Kennedy

Po dolgih pripravah in po večkratnih neuspehih je končno tudi v ZDA uspelo poslati človeka v vesolje na tir okoli Zemlje To se je zgodilo v torek, ko je podpolkovnik J. Glenn odletel iz Cape Canaverala z raketo «Atlas», ki je nosila kabino «Mercury». Glenn je napravil tri kroge okoli Zemlje. Njegov polet je trajal 4 ure in 56 minut, nakar je srečno pristal na Atlantiku, kjer so kabino dvignili na krov ameriške voljne ladje «Noah». Perigej tira okoli Zemlje je znašal 160 kilometrov, apogej pa 256 kilometrov.

Glenn je tretji človek, ki je odletel v vesolje na tir okoli Zemlje. Kakor je znano, je sovjetski astronavt Gagarin prvi obletel Zemljo lanskega aprila, 26. avgusta lani pa je sovjetski astronavt Titov napravil sedemnajst krogov okoli Zemlje; letel je 25 ur in 18 minut. Američani so doslej delali poskuse le z balističnimi poleti astronavtov v nižjih plasteh atmosfere. Tak poskus sta napravila Sheppard in Grissom, ki sta letela samo petnajst minut.

Glennov polet pomeni nedvomno važen uspeh za ZDA, vendar pa tudi Američani sami priznavajo, da bo treba še mnogo prizadevanj, da dohitijo Sovjetsko zvezo.

Predsednik sovjetske vlade Hruščev je poslal ameriškemu predsedniku Kennedyju brzojavko s čestitkami. Pri tem je izrazil mnenje, da bi bilo zelo koristno, če bi vse države združile svoje materialne in znanstvene napore pri sodelovanju za osvajanja vesolja.

Predsednik Kennedy je v svojem odgovoru Hruščevu sporočil, da pripravlja «nove in konkretne predloge» za sodelovanje pri osvajanju vesolja. Izrazil je upanje, da se bodo predstavniki obeh držav lahko kmalu sestali, da diskutirajo o obojih predlogih v duhu skupnega praktičnega sodelovanja.

Razorožitev

Hruščev

V zvezi s predlogom Hruščeva, naj bi se zasedanja razorožitvenega odbora v Ženevi udeležili najvišji predstavniki osemnajstih držav članic, so posamezne vlade zavzele različno stališče. Kakor je znano, sta ameriška in britanska vlada odklonili predlog Hruščeva in ponovili svoj predlog za sestanek zunanjih ministrov. Predsednik burmanske vlade U Nu je predlog Hruščeva sprejel, Nehru je tudi predlog načelno sprejel, samo je predlagal, naj bi bil aprila. Brazilija pa je podprla angleško-ameriško stališče, medtem ko je Gomulka predlog podprl. Hruščev je že odgovoril na angleško-ameriški odgovor in ponovil svoj predlog. General de Gaulle je v svojem odgovoru Hruščevu izjavil, da je po njegovem mnenju moč vprašanje atomske razorožitve bolj uspešno urediti na sestanku predstavnikov štirih atomskih držav. V zahodnih krogih menijo, da pomeni ta de Gaullov predlog hkrati tudi poziv zahodnim državam, naj bi o tem vprašanju razpravljali izključno v «atomskem klubu» štirih držav (Velike Britanije, Sovjetske zveze, ZDA in Francije). Njegov predlog ocenjujejo kot potrditev, da de Gaulle zagovarja koncepcijo o dominaciji velesil v svetovnih zadevah, in da je proti razgovorom v Ženevi, na katerih naj bi sodelovalo osemnajst držav. De Gaullov predlog tolmačijo tudi kot zahtevo Francije, da vstopi v «atomski klub».

Kar se tiče pogajanj o jedrski razorožitvi, še posebej, je v petek sovjetski delegat

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Na žalost ne moremo svojim čitateljem sporočiti danes vesele novice, ki jo je svetovni tisk skoraj ves pretekli teden napovedoval: da bodo namreč danes ustavljene sovražnosti v Alžiriji. Narodni svet alžirske revolucije bo s svojo razpravo o odobritvi sporazuma zaključil šele nocoj ali pa jutri zjutraj, vendar pa ni nobenega dvoma, da bo sporazum odobril. Nato se bodo začela precej dolga končna pogajanja, tako da bo prišlo do ustavitve sovražnosti šele čez en teden. Seveda se atentati fašistov zlasti v Oranu in Alžiru nadaljujejo in so vedno bolj pogosti. V alžirskem predmestju so začeli fašisti nad Alžirci danes zopet prave pokole. Z vedno večjo nevarnostjo hudih neredov narašča tudi zaskrbljenost francoske vlade in de Gaulle se že drugi dan nenehno posvetuje z vojaškimi poveljniki glede potrebnih ukrepov.

Za odnose med Vzhodom in Zahodom bo brez dvoma zelo važen datum 14. marec, ko se bo začela v Ženevi razorožitvena konferenca osemnajstih držav. Zahodni blok se nanjo vedno bolj intenzivno pripravlja, kajti razlike v stališčih so kar precejšnje, in o njih poročajo v današnjem uvodnem članku. Danes ali jutri se bo začela o teh zahodnih pripravah v Washingtonu celo posebna konferenca, in sicer tistih petih zahodnih držav, ki so članice razorožitvenega odbora. Britanski državni minister za zunanje zadeve Joseph Godber, ki je že odpotoval v ZDA, je poudaril pred odhodom potrebo po sestanku zunanjih ministrov za uvod v sestanku državnih poglavarjev, kot je predlagala Sovjetska zveza.

Kennedy pa je sinoči podpisal odgovor Hruščevu, da zavrača njegov predlog v najnovejšem pismu, češ da ta predlog ni nič bolj sprejemljiv kot prvi, ker da vsebuje ponovitev predloga za udeležbo državnih poglavarjev na konferenci osemnajstih. Trdi se, da je Mac Millan zelo zaskrbljen, ker je Kennedy nekoliko preostro zahteval takojšnji odgovor na angleško-ameriški predlog za konferenco zunanjih ministrov.

Medtem pa se oboroževalna tekma nadaljuje in iz Moskve so sporočili, da so sovjetski znanstveniki pripravili nove vrste raket, med njimi tudi take, ki so ovremljene z zgibnimi krili, ki omogočajo, da se rakete vrnejo na Zemljo z jadranjem po atmosferi.

Prva seja vlade levega centra 38 novih državnih podtajnikov

Prihodnja seja ministrskega sveta bo v četrtek ali petek - Nenni zatrjuje, da bi uspeh nove vlade pomenil «dati poleta perspektivi demokratične rešitve vseh vprašanj naroda in delavcev»

(Od našega dopisnika)

RIM, 24. — Pod predsedstvom Fanfanija se je danes sestal ministrski svet na svoji prvi seji. Na začetku se je Fanfani zahvalil dosedanjim ministrom, ki ne sodelujejo v novi vladi, nato pa pozdravil nove ministre in izrazil trdno prepričanje, da bo vlada z njihovo pomočjo kos prevzetim obveznostim, ki jih bodo objavili pred parlamentom 2. marca.

Na predlog Fanfanija je ministrski svet odobril imenovanje državnih podtajnikov. Pred tem je ministrski svet odobril imenovanje Umberta Delle Faveja za državnega podtajnika predsedstva vlade in tajnika ministrskega sveta, nato pa so ministrom brez listnice poverili posebne funkcije.

Pastore je bil imenovan za predsednika odbora ministrov za Blagajno za razvoj Juga in odbora za zaostala področja Severne in Srednje Italije; Mediciju so poverili reformo javne uprave, Codacci Pisanelliju pa zvezo s parlamentom. Minister za državni proračun Ugo La Malfa bo hkrati stalni delegat Italije pri zahodni Organizaciji za gospodarski razvoj in podpredsednik medministrskega odbora za obnovo. Ministrstva pa imajo naslednje podtajnike:

ministrstvo za reformo birokracije: senator *dr. Giovanni Giraudo;*

ministrstvo za zunanje zadeve: poslanec odv. *Carlo Russo, dr. Giuseppe Lupis*, za izseljenstvo;

ministrstvo za notranje zadeve: senator *odv. Guido Bisori* in poslanec *prof. Egidio Ariosto;*

ministrstvo za pravosodje: poslanec odv. *Salvatore Mannironi;*

ministrstvo za državni proračun: poslanec *Giancarlo Mattecti* in poslanec *odv. Dino Penazzato;*

ministrstvo za finance: poslanec *Filippo Micheli* in senator *prof. Antonio Pecoraro;*

ministrstvo za državni zaklad: poslanec *odv. Giovanni Bovetti*, poslanec *dr. Cesare Fanelli* in poslanec *odv. Lorenzo Natali;*

ministrstvo za vojsko: poslanec *odv. Gustavo De Meo* in senator *odv. Guglielmo Pelizzo;* poslanec *dr. Vittorio Pugliese*, za civilno letalstvo;

ministrstvo za javna dela: poslanec *ing. Guido Ceccherini* in senator *odv. Tommaso Spasari;*

ministrstvo za prosveto: poslanka *Maria Badaloni*, poslanec *prof. Domenico Magri* in poslanec *odv. Carlo Scarascia;*

ministrstvo za kmetijstvo: poslanec *ing. Ludovico Camangi* in poslanec *odv. Giacomo Sedati;*

ministrstvo za promet: poslanec *dr. Luigi Angrisani* in poslanec *Renato Cappugi;*

ministrstvo za pošte in telekomunikacije: poslanec *dr. Crescenzo Mazza* in poslanec *ing. Corrado Terranova;*

ministrstvo za industrijo in trgovino: poslanec *dr. Vittorio Cervone* in poslanec *odv. Remo Gaspari;*

ministrstvo za delo in socialno skrbstvo: poslanec *Ettore Calvi* in senator *odv. Giuseppe Salari;*

ministrstvo za zunanjo trgovino: poslanec *dr. Ferdinando Storchi;*

ministrstvo za trgovsko mornarico: poslanec *prof. Ferdinando Dominedò;*

ministrstvo za državne udeležbe: poslanec *odv. Eugenio Gatto;*

ministrstvo za zdravstvo: senator *dr. Natale Santero;*

ministrstvo za turizem in prireditve: poslanec *odv. Dario Antoniozzi* in poslanec *odv. Ruggero Lombardi.*

Prihodnja seja vlade bo v četrtek ali petek. V popoldanskih urah je Fanfani predložil Gronchiju seznam novih državnih podtajnikov, ob 18.30 pa so položili prisego pred predsednikom vlade.

V uvodniku, ki ga prinaša jutrišnja številka socialističnega glasila «Avanti!», Nenni poudarja med drugim, da je «izkušnja, ki se začenja z vlado levega centra važna zaradi dveh novih činiteljev: prelom na desnici s koncem centrističnih koalicij, v katerih je od leta 1947 dalje prevladovala gospodarska in politična desnica včasih pa tudi skrajna desnica; likvidacija pridržka glede PSI z zahtevo po naši neposredni ali posredni podpori na temelju programa, ki ga centralni odbor stranke smatra, da ustreza v precejšnji meri socialističnim programskim postavkam». Nenni nadaljuje, da je način, kako so rešili sedanjo vladno krizo, «občutil novo usmeritev, v kateri so parlamentarne formule in ljudje postranskega pomena v primeri s programom». In prav na terenu programa je prišlo do prvega srečanja med socialisti in demokristjani, ne pa na terenu splošnih načel in ideologije: «Naš motor — pravi Nenni — od kongresa v Turinu do poslednjega v Milanu ni bila le parlamentarna slučajnost, ampak srečanje na ravni zgodovine med socialističnimi in krščanskimi in katoliškimi delavci ter njunima strankama; je bila likvidacija umetne pregrade, ki je skozi desetletja utrdila oblast desnice s tem, da je vzdrževala razkol med ljudstvom glede verskih in ideoloških vprašanj, ki so bila že davno rešena v zavesti vsakega poedinca in vseh. Tega smotra še nismo dosegli, toda nova politična in parlamentarna okoliščina bo imela nanj znaten vpliv. Od tod njena vrednost; od tod tudi resnost in odgovornost naše obveze. Uspeti, pomeni dati poleta perspektivi demokratične rešitve vseh vprašanj naroda in delavcev; neuspeti pa bi pomenilo korak nazaj morda za desetletja, vsekakor za dolga leta».

Ko je podčrtal, da se pred novo vlado postavlja vprašanje «naglega, bolje takojšnjega uresničenja stvari, ki jih bo napovedala v parlamentu», Nenni takole oriše nalogo socialistov: «Mi moramo prispevati k temu, da se v parlamentu in deželi ustvarijo pogoji varnosti za novo vlado, da bi mogla držati programske obljube v določenih terminih, da jo krijemo pred napadi desnice in tudi pred slučajnostnimi zlitji glasov desnice in levice v razmerah, ki ne samo, da ne bi prispevale k napredovanju, ampak bi koristile političnemu načrtu konservativcev».

Potem ko je pripomnil, da je «izkušnja polna možnosti, o hkrati tudi težkoč», Nenni dodaja: «To potrjuje desnica s svojim besom; to potrjujejo komunisti, ki — dasi z bistveno negativnega stališča — ne morejo, da ne bi upoštevali pričakovanja in ljudskih koristi, ki so v tem zajete» in zaključuje: «V demokratični obvezi levega centra mi iščemo kar prispeva k stabilizaciji demokracije, k razširitvi meja ljudskega sodelovanja v javnem življenju, k premagovanju ločitve med institucijami in ljudstvom, zaradi katere je italijanska politika nihala skozi sto let med zatiranjem in uporom».

Pri glasovanju o zaupnici novi vladi se bodo socialisti vzdržali ali bodo glasovali za zaupnico? Zanimivo je kar piše tiskovna agencija, ki je blizu Nennija: «To vprašanje sedaj proučujejo v vodstvu PSI... Ostaja dejstvo, da je sedanja vlada v bistvu programska vlada, ki z uresničenjem tega programa postavlja na kocko ne le svoj uspeh, ampak hkrati tudi uspeh politike sodelovanja med socialisti in katoličani. Dvomi glede učinkovitosti vlade bi torej svetovali previdno politično približevanje vprav zato, da ne bi kompromitirali, v primeru možnega neuspeha, splošne politične linije — srečanja PSI-KD — ki je in ostaja, brez alternativ, edina možna pot razvoja italijanske demokracije... Za vzdržanje so tudi notranji činitelji. Socialistična levica je v fazi likvidacije zaradi nedvomnega uspeha politike Nennija. Enotno stališče (levica PSI se je namreč že izjasnila v reviji «Mondo nuovo» za vzdržanje; op. ur.) glede splošnega zadržanja do vlade bi odvzelo levi struji vsakršen političen element, na katerega graditi svojo lastno strnjenost».

A. P.

—«»—

Položaj v Turčiji

ANKARA, 24. — Turško ministrstvo za obrambo javlja, da so polkovnik Dalat Aydemir in drugi trije častniki, ki so pripravili upor, sedaj «pod zaščitnim nadzorstvom». Vsi štirje častniki so v hišnem zaporu, odkar je vojska zadušila upor. Polkovnik Aydemir je izjavil, da ni nič res, da je skušal napraviti samomor, ko je bil upor zatrt.

Turški glavni štab je sinoči napovedal važne spremembe v višjih vojaških poveljstvih. Sporočil je tudi, da je edina žrtev zadnjega upora bil neki kapetan, ki ga je ustrelil neki poročnik v poslopju glavnega štaba. Poročnika, ki je ranil tudi nekega vojaka, so aretirali.

Turški tisk javlja danes pod velikimi naslovi, da so v vojaškir krogih aretirali tri sto ljudi. Glavni štab ni teh novic zanikal a tudi ne potrdil. Zdi pa se, da je vlada, ki je mislila spočetka popuščati, sedaj sklenila strogo nastopiti. Zdi se, da je že začel delovati sodni aparat vojaških sodišč. Možno je, da aretirane obtožijo, da so se skušali polaštiti oblasti s silo. Razen tega so določili upravne kazni proti nekaterim funkcionarjem.

—«»—

Mobilizacija v Indoneziji

DŽAKARTA, 24. — Indonezijski predsednik Sukarno je odredil danes splošno mobilizacijo v vsej Indoneziji. Vsi državljani od 18. do 40. leta morajo biti pripravljeni za vpoklic na orožne vaje ali pa za civilno obrambo.

—«»—

Novo iztirjenje na progi «Calabro-Lucana»

CATANZARO, 24. — Davi se je na progi Catanzaro-Cosenza, ki pripada družbi «Calabro-Lucana», dogodila manjša železniška nesreča. Motorni vlak, v katerem je bilo okoli 70 potnikov, se je v bližini postaje Soveria iztiril. Pri nesreči je bilo nekaj potnikov potolčenih. Promet je bil prekinjen nekaj ur.

Nesreča se je dogodila tudi nekemu avtobusu iste družbe v bližini kraja Baraccone. To se je zgodilo nekaj ur po omenjeni železniški nesreči. Avtobus je odpotoval iz Decollature s 50 potniki proti Soveria Mannelli. Blizu mosta «Pizzuti» je avtobus iz neznanih vzrokov krenil s ceste in zadel ob ograjo na mostu. Zid se je porušil in avtobus je obvisel na mostu. Potniki so lahko zapustili avtobus, ne da bi se jim bilo kaj zgodilo. Samo nekateri so bili laže potolčeni.

Bodoče dežele

Med prvimi ukrepi nove vlade levega centra bo brez dvoma ustanovitev avtonomnih dežel. Zato je zanimivo pogledati, katere stranke imajo že danes v teh bodočih deželah večino. Področja, ki so označena s črno barvo, imajo danes absolutno večino KPI in PSI. Na belih področjih pa ima absolutno večino Krščanska demokracija ali pa se tej večini močno približuje. Na področjih, ki so sive barve, si bo morala Krščanska demokracija pomagati z zavezništvom drugih strank. Mrežasto označena področja so že ustanovljene avtonomne dežele s posebnim statutom, in sicer: Sicilija, Sardinija, Dolina Aoste in Tridentinsko Gornje Poadižje; Furlanija-Julijska krajina še ni ustanovljena

Razlike na Zahodu

(Nadaljevanje s 1. strani)

rej pripravljen na razgovore s sovjetskim ministrom za zunanje zadeve o Berlinu, čeprav pripravljalni razgovori Gromika s Thompsonom niso dali pričakovanih rezultatov in določili podlage za formalne razgovore. To protislovje v ameriškem stališču tolmači ameriško tajništvo za zunanje zadeve z zatrjevanjem, da razgovori med Ruskom in Gromikom ne bi bili pravi razgovori, temveč samo nadaljevanje pripravljalnih razgovorov, ki so se že začeli lani v New Yorku. Toda pravi razlog je v tem, da bi Washington vsekakor želel, da bi Gromiko prišel v Ženevo na konferenco osemnajstih. V ZDA so tudi mnenja, da obstajajo neki znaki, da bi utegnila berlinska kriza ponovno dobiti sčasoma kritično obliko, če bi se nadaljevali že znani redki in ne prav plodni razgovori med Thompsonom in Gromikom. Zaradi tega v Washingtonu spodbujajo prijateljske poteze Moskve do Washingtona in narobe in si želijo tako imenovane «razvedritve na nižji ravni», kajti nebo bi se z novo zaostritvijo okrog Berlina utegnilo pooblačiti.

V zvezi z Adenauerjevo bojaznijo, da ne bo dobil atomskega orožja, ker bo Hruščev ponovno sprožil vprašanje brezatomskega področja, je potrebno omeniti razne predloge, s katerimi je «brezatomski klub» dobil novo podporo. Gre zlasti za poudarjanje potrebe večjega sodelovanja med vsemi tistimi državami, ki nasprotujejo atomski oborožitvi. Predvideni so tudi konkretni ukrepi skupnega nastopanja. V tem okviru se govori mnogo zlasti o tako imenovanem *«Undenovem načrtu»*, to je o načrtu, ki ga je v imenu Švedske, Avstrije, Cejlona, Etiopije, Libije in Sudana obrazložil lani v novembru pred OZN švedski zunanji minister Unden.

Neposredni namen tega načrta je, da se prepreči nadaljnje širjenje jedrske oborožitve. Že s tem bi se zmanjšala mednarodna napetost in odprle nove možnosti za pogajanja o razorožitvi. Generalni tajnik OZN naj bi do 1. aprila letos povprašal vse članice OZN, kaj o tem mislijo in nato poročal komisiji za razorožitev. Toda izvršni odbor *Evropske zveze proti jedrski oborožitvi* je pred kratkim ugotovil, da nekatere zahodnoevropske države Undenov načrt enostavno bojkotirajo. Ni dvoma, da je Undenova pobuda zelo važna, ker odpira nove možnosti za krepitev protijedrskega gibanja v Evropi, poleg tega pa širi zamisel o ustvarjanju brezatomskih področij na koncepcijo aktivnega medsebojnega sodelovanja vseh držav, ki nasprotujejo atomski oborožitvi. V takem sodelovanju je namreč jamstvo uspeha borbe za odstranitev jedrske oborožitve in politike sile iz mednarodnega življenja. K uveljavljanju take politike bo brez dvoma prispevala tudi konferenca pod naslovom *«Svet brez bomb»*, ki bo v Akri, in za katero se je pripravljalni sestanek začel prav včeraj v Zagrebu pod okriljem Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Mac Millanov kompromisni predlog

Kratek sestanek Kennedyja in Hruščeva pred začetkom konference o razorožitvi?

Kennedy bo baje predlagal, naj bo konferenca najvišjih šele maja
Pripravljalna posvetovanja zahodnih držav v Washingtonu

WASHINGTON, 24. — Zvedelo se je, da je predsednik Kennedy podpisal sinoči v Palm Beachu odgovor na zadnjo sovjetsko noto v zvezi s predlogom za konferenco najvišjih v Ženevi.

Odgovor je dodatek k včeraj objavljeni noti in zavrača sovjetski predlog. Pomočnik načelnika tiskovnega urada Bele hiše je včeraj potrdil, da bo Kennedy odgovoril na pismo Hruščeva že danes. V Washingtonu zatrjujejo, da je bilo pismo že poslano preteklo noč v Moskvo in da ga bo veleposlanik Thompson danes izročil sovjetski vladi.

Ameriški funkcionarji pravijo, da Kennedy izjavlja, da novi predlog Hruščeva za konferenco najvišjih ni nič bolj sprejemljiv kakor prvi. Dodajajo, da Kennedy zahteva takojšnji odgovor na angleško-ameriški predlog za konferenco treh zunanjih ministrov.

Londonski konservativni list «Daily Telegraph» piše, da je Mac Millan govoril sinoči po telefonu s Kennedyjem. Zdi se, da se Mac Millan ne strinja s stališčem, ki je bilo obrazloženo včeraj v ameriški izjavi, s katero se zavrača sovjetski predlog. List pripomnja, da se zdi verjetno, da misli Mac Millan na kompromis, na podlagi katerega bi se lahko vsaj Kennedy in Hruščev na kratko sestala pred začetkom ženevske konference. Do sestanka bi lahko prišlo v okviru konference, da bi se ugladila pot. Na ta način ne bi «zbudili pretiranega upanja, čemur bi sledilo razočaranje, ker bi se prava konferenca začela takoj zatem».

Zatrjuje se, da je po telefonu klical Kennedyja Mac Millan in da je izrazil zaskrbljenost zaradi tona v izjavi ameriškega državnega departmaja. Izrazil je bojazen, da bi odgovor Kennedyja odražal zaostritev ameriškega stališča.

Liberalni list «Guardian» pa piše med drugim: «Do sedaj so si Hruščev, Kennedy in Mac Millan izmenjali poglede glede sestanka, na katerem bo zastopanih vseh osemnajst držav razorožitvene konference. Hruščev hoče, naj bi se konferenca v Ženevi, ki se bo začela 14. marca, začela ob navzočnosti predsednikov vlad. Kennedy in Mac Millan pa hočeta iti na konferenco šele v poznejši fazi. Cemu ne bi sprejeli 'kompromis? Trije — ali pa samo Hruščev in Kennedy — bi se lahko sestali pred začetkom glavne konference.»

Agencija «France Presse» zatrjuje, da Kennedyjev predlog ne bo zaprl vrat za poznejšo konferenco najvišjih o razorožitvi, ki naj bi eventualno bila maja, toda nasprotuje naj bi ta konferenca bila že 14. marca. Baje sta se Kennedy in Mac Millan že sporazumela, da bi konferenco najvišjih predstavnikov, ki naj bi bila maja, sklicali samo v primeru, če bi na zasedanju razorožitvenega odbora medtem napredovali. Baje se Kennedy in Mac Millan strinjata, da bi v ta namen predlagala najprej sestanek zunanjih ministrov SZ, ZDA in Velike Britanije, še preden se začne konferenca osemnajstih v Ženevi. Trije ministrj bi izkoristili priložnost in bi razen o razorožitvi govorili tudi o Berlinu in o Jugovzhodni Aziji.

Britanski državni minister za zunanje zadeve Joseph Godber je odpotoval danes z letalom v Washington, kjer se bo udeležil pripravljalnih posvetovanj zahodnih držav, ki so članice razorožitvenega odbora. Pred odhodom iz Londona je Godber izjavil, da bo ostal v Washingtonu en teden in se razgovarjal tudi s člani ameriške vlade o razorožitvi in «o drugih podobnih zadevah». Godber ni hotel nič izjaviti glede možnosti sestanka zunanjih ministrov: «Zelo težko je izreči se o tej zadevi. Pokazali smo pripravljenost, začeti razgovore na tej ravni in še vedno upam, da se bodo ti razgovori začeli. To seveda, če sovjetska vlada res želi udeležiti se resnih pogajanj o razorožitvi. Če so na to pripravljeni, bodo imeli priložnost ugotoviti, da smo mi pripravljeni resno diskutirati.» Dodal je, da bi sestanek zunanjih ministrov nudil trdno podlago za sporazum, kar bi bil uvod v sestanek državnih poglavarjev. Godber ni govoril o podrobnostih odgovora Hruščevu. Pripomnil je: «Nedvomno bomo diskutirali o pismu Hruščeva, toda to ni edini namen mojega potovanja.»

Moskovska «Pravda» posveča danes celo prvo stran odgovoru Hruščeva Kennedyju v zvezi z ameriško zavrnitvijo sovjetskega predloga.

Londonski «Daily Mail» in «Daily Herald» pišeta danes, da bo prva britanska atomska eksplozija po štirih letih v puščavi Nevadi čez en teden ali dva, in sicer pod zemljo.

—«»—

Položaj v Turčiji

ANKARA, 24. — Turško ministrstvo za obrambo javlja, da so polkovnik Dalat Aydemir in drugi trije častniki, ki so pripravili upor, sedaj «pod zaščitnim nadzorstvom». Vsi štirje častniki so v hišnem zaporu, odkar je vojska zadušila upor. Polkovnik Aydemir je izjavil, da ni nič res, da je skušal napraviti samomor, ko je bil upor zatrt.

Turški glavni štab je sinoči napovedal važne spremembe v višjih vojaških poveljstvih. Sporočil je tudi, da je edina žrtev zadnjega upora bil neki kapetan, ki ga je ustrelil neki poročnik v poslopju glavnega štaba. Poročnika, ki je ranil tudi nekega vojaka, so aretirali.

Turški tisk javlja danes pod velikimi naslovi, da so v vojaškir krogih aretirali tri sto ljudi. Glavni štab ni teh novic zanikal a tudi ne potrdil. Zdi pa se, da je vlada, ki je mislila spočetka popuščati, sedaj sklenila strogo nastopiti. Zdi se, da je že začel delovati sodni aparat vojaških sodišč. Možno je, da aretirane obtožijo, da so se skušali polaštiti oblasti s silo. Razen tega so določili upravne kazni proti nekaterim funkcionarjem.

—«»—

Robert Kennedy v Bonnu

BONN, 24. — Ameriški pravosodni minister Robert Kennedy je prišel danes iz Berlina v Bonn. V kratkem govoru ob svojem prihodu v Bonn je Kennedy izrazil nemškemu ljudstvu sožalje zaradi hude nesreče, ki so jo povzročile poplave. Zahodnonemški pravosodni minister Stamberger, ki je Kennedyja sprejel na letališču, je izrekel zadovoljstvo, ker je Kennedy začel svoj obisk v Zahodni Nemčiji z obiskom v Berlinu. Takoj zatem je Kennedy odšel na obisk k Adenauerju, s katerim se je razgovarjal pol ure.

Ameriški predsednik John Kennedy s prvim ameriškim astronavtom Johnom Glennom, kateremu je prejšnji teden uspelo napraviti v vesoljski ladji tri kroge okrog Zemlje

—«»—

Kitajski poziv v zvezi z Vietnamom

PEKING, 24. — Kitajsko zunanje ministrstvo je objavilo izjavo, s katero poziva Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo, naj z mirnimi sredstvi «odstranita nevarnost vojne v Južnem Vietnamu, ki jo netijo ZDA».

Izjava pravi dalje, da bi se morala sopredsednika ženevske konference iz leta 1954 takoj posvetovati s prizadetimi vladami in izvesti primerne ukrepe, da se na miren način odstrani nevarnost vojne.

Izjava dodaja, da morajo ZDA takoj prekiniti svojo vojaško intervencijo v Južnem Vietnamu in takoj umakniti svoje vojaško osebje in svojo opremo iz te dežele. Izjava obtožuje ameriško vlado, da pripravlja tri vrste vojne: jedrsko vojno, konvencionalno vojno in «posebno gverilsko vojno po vzorcu narodnoosvobodilnih gibanj».

Na koncu pravi izjava, da je ameriška kršitev ženevskih sporazumov od leta 1954 dalje prišla do skrajne meje nevarnosti, in zaključuje, da se ne sme dovoliti, da bi tako stanje trajalo.

—«»—

«Svet brez bomb»

Pripravljalni sestanek zastopnikov 17 držav za konferenco v Afriki

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Pri Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti v Zagrebu se je danes začel pripravljalni sestanek za konferenco, ki bo pod geslom «Svet brez bomb» maja letos v Akri. Na sestanku je 33 zastopnikov uglednih kulturnih, znanstvenih in političnih delavcev iz 17 držav Azije, Afrike, in Evrope.

Konferenco je odprl član pripravljalnega odbora Anglež John Collins, nato pa sta v imenu Lige za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov in Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti govorila dr. Ivo Supek in dr. Franjo Kogoj. Podpredsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dr. Kogoj je poudaril, da je Jugoslavija prežeta z globoko in iskreno željo po miru, da je dala in še vedno daje dokaze o svoji miroljubni politiki in sporazumnem reševanju mednarodnih sporov na miren način. Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti, ki se pridružuje naporom narodov Jugoslavije za ohranitev miru, bo letos organizirala vrsto predavanj pod geslom «Znanost in mir», v katerih bo s stališča znanosti in umetnosti opozorila na nevarnost posledic morebitne vojne.

Udeležence pripravljalne konference je nato pozdravil član pripravljalnega odbora Kvaje iz Gane, ki je v svojem govoru poudaril, da je skupščina v Akri sklicana z namenom, da poskusa najti izhod iz zagate, v katero je svet zašel zaradi razdeljenosti na dva bloka. Ugotovil je, da skupščina v Gani ni sklicana zato, da bi podprla en ali drugi blok, temveč da je njena naloga sprejeti konkretne predloge za zmanjšanje nevarnosti za mir in da poskrbi, da se ti predlogi tudi uresničijo. «Moj predlog je, je poudaril zastopnik Gane, da se v to skupščino povabi čim večje število strokovnjakov, ki so kvalificirani, da na skupščini prikažejo poglede vodilnih sil in pripombe s stališča svojih držav.»

Na pripravljalni konferenci v Zagrebu sodelujejo zastopniki iz Jugoslavije, Gane, Zahodne Nemčije, Švice, Velike Britanije, Kanade, Združene arabske republike, ZDA, Češkoslovaške, Sovjetske zveze, Irske, Bolgarije, Poljske, Pakistana in Afganistana. Pričakuje se tudi prihod zastopnikov Belgije.

B. B.

(NADALJEVANJE) Sedem dni v svetu

v Ženevi Carapkin sprejel svoječasni angleško - ameriški predlog, naj bi to vprašanje obravnavali v okviru splošnih pogajanj o razorožitvi. Pri tem pa je poudaril, da je Sovjetska zveza pripravljena nadaljevati pogajanja edinole na podlagi svojih predlogov. Znano je, da ameriška in britanska vlada zatrjujeta, da sploh ni še nobene podlage za nadaljevanje pogajanj in da bi bilo treba prej tako podlago ustvariti. Sovjetska vlada pa poudarja, da so njeni predlogi solidna podlaga za pogajanja. Ameriška vlada je v petek objavila izjavo, v kateri omenja novi sovjetski predlog, ponavlja pa svoje že izrečeno stališče.

Nemčija - SZ

Adenauer

Zahodnonemška vlada je prejšnji teden odgovorila na sovjetsko spomenico od 27. dec., s katero je sovjetska vlada predlagala neposredna pogajanja med obema vladama. Odgovor Adenauerja je tak, da dopušča odprta vrata za nadaljnje razgovore, toda postavlja razne pogoje za tako sodelovanje. Bonnska vlada izreka željo, naj bi se odnosi med Zahodno Nemčijo in SZ izboljšali, in pravi, da se strinja s tem, da je treba iz politike izločiti vse, kar lahko prinese nevarnost oboroženih spopadov ali pa lahko poslabša nevarni položaj na svetu. Dalje pravi, da evropsko skupno tržišče ni naperjeno proti državam sovjetskega bloka. Kar se tiče normalizacije odnosov med Zahodno Nemčijo in SZ, pa pravi, da bo proučila od tesnem sodelovanju s svojimi zavezniki vse možnosti, da se najde rešitev nerešenih vprašanj med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo. Poudarja pa, da normalizacija odnosov med obema državama ne more temeljiti na priznanju vzhodnonemške vlade, in da se sovjetsko-nemški odnosi ne bodo zadovoljivo uredili, če sovjetska vlada podpiše ločeno mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo.

Mnogo zmede je ustvaril tudi Adenauerjev predlog, naj bi sklicali konferenco štirih zunanjih ministrov Vzhoda in Zahoda. To je Adenauer izjavil v poročilu, ki ga je podal parlamentarni skupini svoje stranke. Ameriška vlada je zahtevala v zvezi s tem pojasnila. V Bonnu so pozneje drugače raztolmačili Adenauerjeve besede, češ da je mislil sestanek štirih zahodnih zunanjih ministrov, če bi se pokazalo, da sedanji razgovori Thompsona v Moskvi ne bodo napredovali. Temu pojasnilu pa nihče ne verjame in zatrjujejo, da je Adenauer namenoma ustvaril zmedo, da vrši prikrit, pritisk na ZDA iz bojazni, da se ne bi ameriška vlada sporazumela s sovjetsko vlado o spremembi sedanjega stanja v Berlinu. Znano je, da tudi de Gaulle nasprotuje sedanjim razgovorom Thompsona v Moskvi, in Adenauer je po svojem razgovoru z de Gaullom v Badenu hotel s temi svojimi izjavami morda podpreti de Gaullovo stališče, ki je praktično tudi njegovo.

Pred mirom v Alžiriji

De Gaulle

Francosko - alžirska pogajanja so se v noči od prejšnje nedelje na ponedeljek končala z uspehom. Francoska delegacija se je vrnila v Pariz, alžirska pa v Tunis. Francoska vlada je sporazum že odobrila in prav tako tudi alžirska. V Tripolisu pa se je sestal narodni svet alžirske revolucije, ki mora sporazum odobriti s štiripetinsko večino, da bo lahko stopil v veljavo. Zasedanje se bo verjetno končalo danes. Prevladuje prepričanje, da bo sporazum nedvomno odobren. Temu bo verjetno sledil uraden sestanek alžirskih in francoskih predstavnikov, da podpišejo sporazum o ustavitvi sovražnosti. O vsebini sporazuma ni moč še zvedeti nič točnega, in glede tega objavlja tisk samo razna ugibanja, ki se bolj ali manj približujejo stvarnosti, vsaj kar se tiče posameznih faz, ki naj pripeljejo Alžirijo do neodvisnosti. Zato je najbolje počakati, ker smo o teh ugibanjih itak že večkrat pisali. V Parizu in v Tunisu pričakujejo politični opazovalci obvestilo o ustavitvi sovražnosti že za prve dni novega tedna, ko se bodo člani alžirske vlade vrnili z zasedanja v Tripolisu. Jasno je, da z ustavitvijo sovražnosti ne bo še konec številnih težav in nevarnosti, preden bo dokončno uresničen sporazum o neodvisnosti Alžirije. Te težave bo moč obvladati, le če se bosta obe strani zavedali svoje odgovornosti za sprejete obveznosti in če se bosta iskreno trudili, da se sporazum uresniči.

Iz dosedanjih izkušenj je treba pričakovati, da bo francoska vlada odslej skušala kolikor mogoče zavlačevati izpolnjevanje sprejetih obveznosti, ali jih kakor koli ovirati. Dejavnost OAS, zadržanje velike večine francoskih kolonov v Alžiriji ter velikega dela vojaških in političnih činiteljev v sami Franciji opravičuje večje nezaupanje v Francijo kakor pa v Alžirce. Lahko pa se pričakuje, da bo objava sporazuma prisilila vsaj večino alžirskih Francozov, da menjajo svoje stališče in da se pomirijo z zgodovinsko nujnostjo. To bo seveda še bolj omogočeno, če bo francoska vlada odpoklicala v Alžirijo vse tiste vojaške kroge, ki sedaj praktično sodelujejo s fašističnimi skupinami OAS. Potrebno bo vsekakor mnogo truda, da se končno likvidira odpor manjšine, ki bi hotela vsiliti svojo voljo ne samo v Alžiriji temveč tudi v Franciji.

Titov obisk v ZAR in Sudanu

Predsednik FLRJ Tito je zaključil obisk v ZAR in Sudanu. Razgovori, ki jih je imel zlasti z Naserjem, so vzbudili veliko pozornost. Poročilo o razgovorih z Naserjem je zelo važno. Med drugim poudarja, da sta oba predsednika proučevala nove težnje v mednarodnem gospodarskem življenju, kjer ustanavljanje ekskluzivnih gospodarskih skupin grozi, da bi škodovalo gospodarskemu sodelovanju in mednarodni trgovini, da bi resno prizadelo gospodarske interese razvijajočih se držav, kot tudi vseh drugih držav, ki niso vključene v takšne skupine. Oba predsednika menita v zvezi s tem, da so prizadete države zainteresirane in da morajo najti pota in načine, s katerimi bi zaščitile svoje zakonite interese, potem ko bi zagotovile normalno gospodarsko sodelovanje in trgovanje med vsemi državami in ko bi odpravili umetne pregrade. Poudarila sta tudi pomen nadaljnjega povečanja gospodarskega sodelovanja med prizadetimi državami v prepričanju, da bodo te države na ta način prispevale k preprečevanju negativnega razvoja v svetovnih gospodarskih odnosih.

Med razgovori sta oba predsednika obravnavala vsa mednarodna vprašanja, zlasti pa razorožitev, položaj na Srednjem vzhodu in v arabskem delu sveta, položaj v Alžiriji in Zahodnem Irianu ter sta proučila poskuse nekaterih sil, da bi nasprotovale svobodni politiki, ki so jo sprejele nevezane države. Predsednik Tito je povabil Naserja in tudi sudanskega predsednika Abuda, naj obiščeta Jugoslavijo.

Poskus upora v Turčiji

V četrtek so v Ankari preprečili nov poskus državnega udara v Turčiji proti sedanji koalicijski vladi, ki ji predseduje Ismet Inonu. Upor so organizirali v ankarski vojaški šoli. Kadeti te šole so že zasedli ankarsko radijsko postajo. Toda večina vojske se ni pridružila zarotnikom in je s tem preprečila uspeh udara. Vlada je odredila izredne varnostne ukrepe in aretirali so veliko število častnikov. Predstavniki vseh strank so izrekli lojalnost vladi, in prav tako tudi glavni poveljniki vojske, letalstva in mornarice. Uporniki so bili postavili zahtevo, naj se razpusti parlament, naj se sestavi nova vlada in naj se iz strank izločijo elementi, ki so bili Menderesovi pristaši. Upor je bil zadušen kaj hitro in ni prišlo do incidentov.

«Ne ubijaj» pred ustavnim sodiščem

FIRENZE, 24. — Preiskovalni sodnik dr. De Biase je danes izdal dekret, s katerim pošilja spise v zvezi s kazenskim postopkom proti županu La Pirri pred ustavno sodišče. Gre za postopek v zvezi s privatnim predvajanjem filma «Ne ubijaj», ki ga je organiziral La Pira. Z istim dekretom je sodnik ukinil zaplembo omenjenega filma.

Sodnik je to odredil kljub nasprotni zahtevi državnega pravdnika. Kakor je znano, je ovadbo proti La Piri vložil neki privatnik. Ustavno sodišče bo moralo sedaj razsoditi, ali gre za kršitev nekaterih členov zakona o javni varnosti.

Državni pravdnik je trdil, da bi moral La Pira plačati globo, ker je odredil predvajanje filma v javnem lokalu brez dovoljenja kvestorja. Sodnik pa je bil drugačnega mnenja.

Dumas in medvedji zrezek

Med pet sto svojimi knjigami, ki jih je Dumas starejši napisal, je tudi knjiga o njegovem popotovanju po Švici. Založnik Dumont je z njo zaslužil premoženje. Skoraj petdeset let je bila ta knjiga najbolj kupovan potopis po lepi švicarski deželi. Največja alpska znamenitost v tem potopisu pa je Dumas sam.

Dumas je prepotoval vso Švico peš; to je še vedno edini način, da človek spozna deželo, po kateri potuje. Na tej svoji poti je vzljubil Švicarje, zasovražil pa švicarske krčmarje. Preklinjal je švicarske postelje, ki so pomenile za moža njegove velikanske postave vsako noč zagrizeno borbo ramen s prsti na nogah za posest prekratke odeje. Prav posebno pa je sovražil kosila po table d'hôte po štiri franke, ki so takrat bila v navadi v slehernem švicarskem gostišču.

Prišedši iz Bexa je zavil v gostilno Pri Pošti v Martignyju, kjer ga je čakala še slabša postelja in še slabša jedača kot drugje. In tega gostilničarja je zasovražil iz dna srca zaradi doživljaja, ki je potekal takole:

«Gospod!» je zavpil krčmar. «Dobrodošli! Prihajate v srečnem trenutku!»

«Kako to?»

«Medved!» je skoraj zavpil gostilničar in je pri tem krilil z rokami.

«Medved? Kje pa je?»

«V kuhinji! Kje neki drugje? Danes imamo medvedje zrezke!»

«Je to kaj posebnega?»

«Kaj? Vi ne poznate medvedjih zrezkov? Medvedjih zrezkov v masleni omaki?»

«Še nikoli jih nisem jedel.»

«Če je tako, gospod, se pripravite na užitek. Se pravi, če bo gospod kosil à la carte in ne po table d'hôte.»

Dumas je okleval. Zanj so bili medvedi vedno zabite živali, prave volnene gmote, ki nerodno plešejo na verigi ob glasovih potujočega muzikanta.

Toda vseeno, misel na medvedji zrezek v masleni omaki je bila vabljiva.

Malo zatem je bil zrezek že na mizi. Božanski vonj! Gostilničar se je motovilil okoli mize, medtem ko je gost razrezaval meso. Ko je imel že prvi grižljaj na vilicah, je Dumas vprašal:

«Torej pravi medved, pravite?»

«Častna beseda!» je odvrnil gostilničar.

Dumas je pomočil kos mesa v omako in ga nesel v usta.

«Mm! Čudovito!»

«Kaj sem vam rekel, gospod!» je rekel gostilničar.

Dumas se je spravil na delo in spremljal vsak grižljaj z ah in on.

«Moral je biti pravi orjak,» je med jedjo z velikim spoštovanjem pripomnil.

«Resnično, gospod. Sedem sto šestdeset funtov je imel. Prava pošast.»

«Ste ga sami ustrelili?»

«Kaj pa vendar mislite, gospod! To je stvar za lovce, ne zame.»

«Najbrž se je presneto branil, ali ne?».

«To si lahko mislite, gospod. Te zverine so od sile nevarne.»

«Kaj ne poveste?»

«Bi morda radi kaj več zvedeli o temle tu?»

«Seveda,» je rekel Dumas in se še bolj posvetil svojemu zrezku.

(Konec na strani 8)

Založba «Lipa» v Kopru redno uvršča med številne knjige, ki jih izdaja, dela domačih avtorjev. Čeprav ima založba skoraj za svojo dolžnost izdajanje knjig primorskih avtorjev, izhajajo vendar v Kopru tudi dela drugih pisateljev. Pred kratkim je pri «Lipi» izšel roman Branka Hofmana «Strah» ter novo delo Vasje Ocvirka «V novo zimo». (Na sliki naslovni strani obeh knjig.)

IZ ITALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI IN UMETNOSTI

Silvio d'Amico: Le finestre di Piazza Navona

(Založba Mondadori)

Silvio d'Amico je bil — kot je znano — eden največjih gledaliških kritikov in zgodovinarjev našega stoletja. Rodil se je v Rimu leta 1887 in se je že v mladih letih začel zanimati za gledališka vprašanja. To je bilo tedaj, ko se je bilo treba odločiti za «režiserja» ali «igralca - protagonista». Silvio d'Amico se je z učinkovitimi kulturnimi in estetskimi argumenti odločno postavil na stran tistih, ki so zagovarjali potrebo po moderni režiji, v kateri je bilo edino jamstvo za kvalitetne predstave. Boj je trajal nekaj let, toda končno so le zmagala modernejša načela in d'Amico je upravičeno zaslužil naslov ustanovitelja sodobnega italijanskega gledališča. Da bi svoja načela tudi praktično uresničil, je rimski kritik odprl znano «Akademijo za dramsko umetnost» in začel izdajati reviji «Scenario» in «Rivista italiana del dramma». Največji pričanji njegovega ogromnega znanja na področju gledališke kulture pa sta nedvomno knjigi «Enciclopedia dello Spettacolo», ‚Enciklopedija gledaliških predstav', in «Storia del teatro drammatico», ‚Zgodovina dramskega gledališča', ki sta prav tako po obsegu kot po točnosti in zanesljivosti podatkov ter po ostrini lapidarnih estetskih sodb najboljši tovrstni knjigi na svetu in sta bili zato prevedeni v vse kulturne jezike. Poleg tega je d'Amico izdal še dve tehtni zbirki esejev in nešteto člankov. Toda vse do smrti, ki ga je doletela v Rimu 1. aprila 1955, ni objavil niti enega pripovednega dela. Njegovi prijatelji so sicer vedeli, da piše neki roman ali, točneje, neko tetralogijo, ki naj bi obsegala zgodovino njegove generacije v kulturnem okviru rimskega meščanstva, kateremu je sam pripadal.

Ker pa ni rad o tem govoril in se je v zadnjih desétih letih svojega življenja tudi dejansko nehal ukvarjati s pripovednim delom, so vsi menili, da se je za vedno odpovedal svojemu načrtu. V resnici pa ni bilo tako. Misel o romanu se je d'Amicu porodila za nemške okupacije Rima, ko se je dolgočasil v svojem skrivališču v zadnjem nadstropju neke znane palače na Trgu Navona. Začrtal si je prolog in še tri druge dele, ki naj bi obravnavali leta 1914—15, 1936—37 in 1938—39. Lotil se je dela z veliko vnemo in v nekaj mesecih je bil prolog že končan. Toda še preden je mogel zbrati misli za prvi del romana, se je v osvobojenem Rimu spet prebudilo gledališko življenje, ki je d'Amica tako prevzelo, da je na roman popolnoma pozabil. In čeprav je dobro vedel, da ga nikoli več ne bo utegnil nadaljevati, se vseeno ni mogel odločiti za objavo že napisanega prologa. Tako malo je mislil na to prisiljeno pavzo v svojem gledališkem delovanju, da je prolog pustil celo brez naslova, kot bi šlo za mladostno literarno vajo, o kateri ni vredno govoriti.

Minila so leta, prišla je smrt in skromen rokopis slavnega gledališkega kritika je še vedno čakal med orumenelimi listi njegove bogate zapuščine. Končno je prišel v roke Niccolòja Galla, ki ureja Mondadorijevo zbirko «Italijanski pripovedniki». Objavil ga je brez obotavljanja in se s tem ne samo oddolžil spominu ustanovitelja «Akademije za dramsko umetnost» šest let po njegovi smrti, marveč obogatil italijansko pripovedništvo z delom, ki je, kot bomo kmalu videli, v marsikaterem pogledu vredno vsega našega spoštovanja in občudovanja.

Naslov, ki ga je Niccolò Gallo izbral za prolog nedokončane d'Amicove tetralogije, je «Okna na trg Navona». Zdi se nam zelo posrečen in to iz več razlogov. Glavna značilnost knjige je namreč prav v nadrobnem opisovanju življenja na Trgu Navona v Rimu. Človek ima res občutek, da sedi avtor za zaprtim oknom in z dobrohotnim zanimanjem opazuje vse, kar se dogaja spodaj na trgu in v bogatih meščanskih palačah, ki ga z vseh strani zapirajo. Njegovemu pogledu ne uide niti najmanjši dogodek. Vsaka kretnja mimoidočih ima zanj določen pomen in jasne povezave z duhovnim življenjem in z vsakdanjimi skrbmi ponosnih prebivalcev palač. Nadalje se nam zdi naslov zelo dobro zadet tudi zaradi tega, ker je Trg Navona proti koncu prejšnjega stoletja res bil pravo središče tistega rimskega papeškega meščanstva, ki ga d'Amico opisuje v svoji knjigi. Na tem trgu so bivali vsi najbolj vneti zagovorniki starih časov, ko savojski kralj še ni bil prišel v Rim. Hkrati pa so se prav v vrstah teh vnetih zagovornikov starih časov pojavile prve simpatije do nove monarhije in s simpatijami tudi prve duhovne krize. Kdor je v zadnjih dveh desetletjih dobro poznal vzdušje Trga Navona, je torej upravičeno lahko trdil, da pozna ves kulturni in družbeni «humus», iz katerega je zrasel sodobni italijanski vodilni razred. V tem pogledu je d'Amicova knjiga nedvomno neprecenljive vrednosti zlasti še zaradi tega, ker se avtor nikoli ne postavi na stališče pristranskega kritika ali obsojevalca, ampak se, nasprotno, zavzema za usodo svojih junakov in jih skuša razumeti tudi tam, kjer zadobi razumevanje otožne barve izgubljenega zagovora.

V zgolj literarnem pogledu pa je d'Amicova knjiga docela pogojena v duhovnih okoliščinah, v katerih je nastala. Kot smo že omenili, d'Amico ni bil poklicen pripovednik in se ni zanimal za ognjevite debate o vlogi sodobnega romana, ki so jih sprožile prve Vittorinijeve knjige tik pred vojno. Zato ni mogel imeti jasnih pojmov o slogovni odliki, ki naj bi jo prevzel njegov roman. Začel je torej pisati, ne da bi se vprašal, katere estetske cilje zasleduje. Hotel je enostavno izrabiti prosti čas z opisom usode, ki je v tem stoletju doletela družbeni razred, kateremu je pripadal in v pogledu pripovednih sredstev se je popolnoma prepuščal svojemu naravnemu okusu in akademski točnosti, ki jo je dolgoval zanesljivi in strogi klasični vzgoji. Nastala je tako knjiga, ki ji je zelo težko določiti mesto v zgodovini sodobnega pripovedništva, saj ni v njej niti sledu kakega značilnega modernega prijema, medtem ko je, po drugi strani, dovolj daleč od vsakega nekoristnega spomina na kako postromantično estetsko izkušnjo. Zato imamo občutek, da je d'Amico konec koncev hotel napisati le svojevrsten zaseben dnevnik v obliki pripovednega dela. Znano je namreč, da se vsi pisatelji v dnevnikih znatno oddaljujejo od poudarjene literarnosti in pišejo kot jim srce narekuje, ne meneč se za morebitne pripombe o nesodobnosti sloga. In to je tudi povsem logično, zakaj čisto pripovedno delo se razlikuje od zasebnega dnevnika predvsem zaradi tega, ker mora tolmačiti čas in družbo in se v ta namen neizogibno mora posluževati umskih in kulturnih prvin, medtem ko mora dnevnik pojasnjevati le notranje glasove srca. Razume se, da d'Amicova knjiga nima niti ene tistih oblikovnih značilnosti, ki zaznamujejo zasebne dnevnike. Toda duh, ki jo preveva je nedvomno «dnevniški», kajti vse je v d'Amicovi knjigi intimno, skrivnostno družinsko in domotožno boleče. Tudi v tistih prehodih, v katerih se avtor najmanj odkriva. Slogovna plat knjige je torej popolnoma odvisna od avtorjevega odnosa do opisanega okolja in prav zaradi tega se nam zdi nenavadna, dasi je v resnici jasna in razumljiva.

Zgodba je precej enostavna. V stari palači na Trgu Navona živi okrog leta 1898 družina Alessandri. Družinski glavar je bogati meščan Saverio, ki se ukvarja z dobičkonosnimi kupčijami na deželi in ima zelo vplivne prijatelje in sorodnike v vatikanskih krogih. Njegovi otroci Attilia, Francesco, Massimo in Orazio so še majhni. Najstarejša je sedemnajstletna Attilia, najmlajši pa Orazio, ki zna komaj govoriti. Saverio vzgaja svoje otroke po strogih moralnih načelih in otroci jih sprejemajo naravno, brez uporov in, rekli bi, celo navduseno. Zlasti Attilia je pravi simbol meščanskih etičnih idealov. Nežnost se v njej ubrano druži s ponosom in pobožnost z odkritosrčnostjo in resnično, doživeto ljubeznijo do bližnjega. Vse je torej v družini Alessandri vzorno in tudi življenje poteka mirno in srečno. Toda nekega dne pride na dan nekaj groznega. Saveriov brat, ugleden funkcionar, ima ljubico, ki ga že dolgo let izkorišča in ubogi človek je že na robu finančnega zloma. To je velika sramota za družino in Saverio skupaj z brati poskusi vsa sredstva, da bi rešil brata. Spočetka vse kaže, da mu bo uspelo, toda na koncu se žal izkaže, da so bila vsa prizadevanja zaman. Vrh tega, in prav v zvezi z bratovo sramoto, izve Saverio, da je neke noči nesramni fant iz sicer ugledne plemiške družine potrkal na okna Attiline sobe. Attilia je odprla okno samo zato, da zapodi nesramneža, vendar je to več kot zadosten razlog, da si resnični pošteni in pobožni Saverio v obliki lovske nesreče vzame življenje. Ob tej novici umre tudi njegova žena, ki je že dolgo bolehala na srcu. Attilia je zdaj sama z brati, za katere mora skrbeti. Ne preostane ji drugega kot preračunana poroka. Tu se roman zaključi, slutimo pa, da avtor še ni povedal vsega o Attiliji, ki bi zaradi tega morala biti glavna junakinja v naslednjih delih tetralogije.

Vsebina je torej skromna in tudi pripovedna tehnika je dokaj pomanjkljiva, vendar d'Amicu ni bilo do tega, da bi napisal napeto zgodbo. Njegova največja skrb je očitno vzdušje in priznati moramo, da je v svojem prizadevanju popolnoma uspel. Ob branju knjige ima človek občutek, da se nahaja sredi osamljenega, skrbno negovanega parka, ki pa ga ne more občudovati, ker ga gosta megla duši z vseh strani. V vlažni tišini se včasih zaslišijo glasovi in zvoki, toda plast megle ne dopušča, da bi razumeli, od kod prihajajo. Tako moramo tavati brez določenega cilja in se zdrzniti ob vsakem šumu, zakaj ne vemo, če bo tisti šum imel vesele ali žalostne posledice. O svetu onstran megle ne vemo nič in pravzaprav niti nismo radovedni, da bi ga odkrili. Zadostuje nam naša megla in lepi, čeprav nedoločeni obrisi skrbno negovanega parka. Prav zaradi tega menimo, da ni zgolj naključje, da je Attilia kratkovidna. Njenemu slabemu vidu je avtor najbrž hotel dati simbolne pomene, ki bi nam jih razkril šele v naslednjih delih romana.

Ves čar tega edinega d'Amicovega pripovednega dela je torej v plastičnem, silno učinkovitem orisu neke točno določene družbe, katere nam je z dobrohotno roko podal vse skrite in vidne vrline, toda tudi vse stare in nove šibkosti. In res je prava škoda, da ni mogel nadaljevati tako posrečeno začetega dela.

JOSIP TAVČAR

LEPO IN KORISTNO DELO OLINKA DELORKA

O istrskih narodnih pesmih

Že leta 1879 so v Trstu izšle Hrvatske narodne pjesme što se pjevaju po Istri i Kvarnerskih otocih

Nedavno smo spoznali naše bravce z Istrskimi narodnimi pripovedkami doktorice Maje Bošković-Stulijeve, priobčeni v Inštitutu za narodnu umjetnost v Zagrebu. To pot bi radi predstavili Istrske narodne pesmi, ki jih je izbral in z opombami opremil pesnik Olinko Delorko ter jim napisal tudi uvod, medtem ko v predgovoru Zoran Palčok pripomnja, da so za pesniško gradivo, objavljeno v tem delu, služile rokopisne zbirke Inštitutu za ljudsko umetnost, ki mu je Palčok prizadeven in vnet upravnik.

Zdaj objavljeno gradivo večidel javnosti ni znano, razen redkih pesmi, ki jih je Delorko uvrstil v drugi zvezek ljudskih balad in romanc, izšlih 1956 v izdaji Zore iz Zagreba z značilnim naslovom «Zlatna jabuka». Druge doslej neizdane pesmi so zapisali sodelavci Inštituta v letih 1952 - 1957.

V obširnem uvodu poudarja Delorko, da so v preteklosti prispevale k poznavanju istrske folklore Hrvatske narodne pjesme što se pjevaju po Istri i Kvarnerskih otocih, izšle v Trstu 1879, in Istarske narodne pjesme, objavljene v Opatiji 1924.

Druge narodne pesmi so bile razstresene po Glasniku slovenskem, po koledarju Danica itd., po berilih, ki so jih sestavljali Vladimir Nazor in Antun Barac in v zadnjem času Tvrtko Čubelić.

Kritične študije o narodnem istrskem pesništvu je priobčil v Vijencu 1880 njegov urednik in ustvarjalec hrvaškega romana Avgust Šenoa, v Jugoslovenski njivi 1924 pa Ante Petravić, ki sem ga predstavil v prvem zvezku zbirke Scritori jugoslavi (Založba Parnasso, Trst 1927). Med prvimi je jel proučevati in priobčevati istrske narodne pesmi Stanko Vraz v Kolu 1843. V dopolnitev Šenoove sodbe poudarja Delorko, da istrsko narodno pesem loči od pesmi ostalih hrvatskih pokrajin nekakšna jasna liričnost in ta jasnina se v naših časih odraža tudi iz pesniških sestankov Mateja Balote in Draga Gervaisa.

V Vodicah pri Buzetu je Delorko naletel na pripovedovalce, kakršen je bil Martin Poropat, ki se je naučil «Marka Kraljevića i Arapina» iz Vukovega zbornika. Tudi druge bolj ali manj epske pesmi niso bile izvirno istrske.

Bogatejša in obilnejša pesniška folklorna kot v bujskem okraju je okoli Poreča in Pule, kjer je bila hrvatska narodna zavest krepkejša, kjer je vneti hrvatski rodoljub ded Milke Zmakove, odgovarjal Medulinčanom in okoličanom, ki so trdili, da niso ne Hrvatje ne Italijani pač pa Istrani, takole: Istrijan je i moj tovar, jer se zlega u pomeru!»

Za vneto pripovedovalko narodnih pesmi se je izkazala Justina Pokrajac Jaramela, rojena v Baratu kanfanarske občine, kot izvrsten pripovedovalec se je odlikoval Putuna iz Matuhanca. Tudi v bujskem okrožju, ki je bil najbolj izpostavljen tujim vplivom, je bilo zapisanih nekaj odlomkov in ti pričajo, da je bržčas tudi tam nekoč cvelo hrvatsko narodno pesništvo.

Ker so pripovedovalci povečini nepismeni, je razumljivo, da so včasih popačena imena junakov, mest, rek in krajev, ki jih niso poznali: tako se recimo spremeni v pripovedovalčevih ustih Ivan Senjanin v Iva Seljanina.

«Legende, molitvice» iz četrtega cikla, z izrazitimi značilnostmi balade in romance, štejejo k najstarejši pesniški folklori. Te omenja že v 17. stoletju škof iz Novega gradu G. F. Tommasini v delu «De Comentari storici-geografici della provincia dell'Istria» (Glej L'Archeografo Triestino zv. IV, str. 531, Trst 1837), ko govori o ženah, ki so pele neke duhovne pesmi ob procesijah na binkoštni ponedeljek, kjer se je zbralo 150 križev z raznih gradov in pristav buzetske okolice. Verske vsebine so tudi najstarejše angleške in škotske balade, kakor pričajo najnovejše raziskave. V opombi navaja Delorko študijo Stjepana Ivšića znamenitega slavista, ki je umrl letos 14. januarja, «O tobožnjoj najstarijoj sačuvanoj hrvatskoj pjesmi prije god. 1230», objavljeni v Gradji za povijest književnosti hrvatske, XIV, Zagreb, 1939.

Zanimive so tudi pripombe k inačicam narodnih pesmi, med katerimi lahko izberemo najlepšo: tako, ki je umetno pesništvo ne pozna in je bila dokončno zapisana ter je ne gre več spreminjati, razen če to stori pisec sam.

Narodne romance utegnejo navdihniti tudi velike pesnike, kakor je neka španska romanca o grofu Arnaldosu navdihnila ameriškega pesnika Longfallowa in prenekatera slovenska narodna romanca Levstika, Prešerna ali Župančiča.

V hrvaškem prevodu M. M. Pešića navaja naš pisec Sergeja Jesenjina, iz čigar verzov o sloviti lakoti, ki je zadela Rusijo v prvi svetovni vojski in prva leta po njej, odmeva neka priljubljena ruska legenda (M. M. Pešić, «Novi Jesenjin», Beograd, 1933).

V istem učenem uvodu pravi Delorko, da se je pazinsko okrožje izkazalo za najbogatejše glede pesniškega gradiva od vseh krajev, koder je Inštitut za ljudsko umetnost nabiral istrsko folkloro. Iz raziskav na kraju samem se je tudi izkazalo, najboljše folkloristične pesmi niso najbolj razširjene, oziroma najbolj priljubljene. K večji razširjenosti prispevajo tiskane pesmarice, kot n. pr. Hrvatska istarska pjesmarica, izšla v Gorici 1925 pri Društvu sv. Mohorja za Istro.

Da bi deloma razložil pičlo število otroških pesmi, pravzaprav vse o uspavankah, spominja Delorko na dobro pripovedovalko Kate Solomun, rojeno Marić, iz Majura pri Hrvatski Kostajnici, ki mu je 20. aprila 1960 rekla: «Kdo je utegnil zibati otroke, treba je bilo hiteti po delu. Jaz sem pravila svojemu otroku: ‚Spi, če češ; če pa nečeš, se pa joči pa boš zaspal!'»

Prvi ciklus tega zvezka, ki je najobsežnejši, vsebuje pesmi razne vsebine, zlasti ljubavne in svatovske pesmi. Pri vsaki pesmi je naveden datum zapisa poleg imena, rojstnega kraja in rojstne letnice pripovedovalčeve. Primernim opombam o motivu in o verzu sledijo prve vrstice inačic, ki jih prinašajo razne objave. To velja za vseh 72 pesmi ali odlomkov prvega cikla, ki mu sledi krajši ciklus bojnih pesmi, kakor ona, ki se začenja z verzi:

Pulo Pulo, moj nesrećni grade,
Spolak tebe sve se plaču mlade,
Da pobereš najbolje junake...

Pesem, ki jo je recitiral Josip Gortan, rojen 1908 v Marčani, namiguje na mesto Pulj, kjer so mladeniči služili vojake pri avstrijski mornarici.

Tudi ciklus šaljivk (Pjesme šaljive) vsebuje povečini deseterce, sesterce in peterce. Kakšna razlika je med verzi, ki jih pripoveduje Mario Poljuh v Muntilju:

Veseli se, majko junakova,
Sad ti pejen vraga velikoga,
tebi vraga, meni srcu draga

in med verzi, Bruna Travalje v Andrievičih:

Priša je Berto — s puorta fakin,
Z bareto na frontin — kako muškardin.

Nekaj podobnega je tudi «Fakin od porta» v «Čakavskih stihovih» Draga Gervaisa (Zagreb, 1935).

Na srečo je na koncu zvezka slovar manj znanih besed, na dveh straneh pred tem je navedeno slovstvo, kjer so dela Barca, Bošković-Stullijeve Benedetta Croceja, Delorka, M. Gorkega, Frangeša, Jagića, Kombola, M. Murka itd.

Tudi kot zbiralec in tolmač Istarske narodne pjesme je Olinko Delorko potrdil svoj sloves cenjenega izvirnega pesnika in tehtnega prevajalca zlasti italijanskih pesnikov. Naj navedemo samo njegovo sodelovanje pri izvrstni Antologiji sovjetske lirike, ki sta jo sestavila Ježić in Gustav Krklec in jo je izdala 1956 zagrebška kultura, kakor tudi zadnjih 14 spevov Raja, s katerimi je Delorko dopolnil klasični prevod Divine Commedie, ki jo je oskrbel nepozabni Mihovil Kombol.

UMBERTO URBANI

Po predstavi «Mišnice» v Avditoriju. Igralci: Rado Nakrst, Nora Jankovič, Silvij Kobal, Miranda Caharija, Stane Starešinič, Zlata Rodoškova, Modest Sancin in Alojz Milič

Scena iz filma «Fanny», ki je povzeta po trilogiji Marcela Pagnola in ga je za družbo Warner Bros režiral Joshua Logan. Glavni igralci so Leslie Caron, Maurice Chevalier, Charles Boyer in Horst Buchholz. Režiser Logan ima med svojimi trofejami že «Oscarja», kot gledališki pisatelj pa je dobil Pulitzerjevo nagrado in nagrado kritikov. Na sliki: Leslie Caron in Horst Buchholz

Taborjenje v Dutovljah

Pred dvema letoma je izdal Tulio Kezich pri založbi «Edizioni dello Zibaldone» v Trstu knjižico z naslovom «Taborjenje v Dutovljah» (Il campeggio di Duttogliano), ki je zbudila pri tistih Slovencih, ki spremljajo literarno rast velikega mesta ob severnem Jadranu, precejšnjo pozornost. Kljub temu pa je res, da smo premalo storili, da bi mladega pisatelja predstavili tudi širšim slojem našega ljudstva.

Kezich se je uveljavil najprej kot filmski kritik, umetniška žilica pa ga je v novejšem času napotila še na pot literarnega ustvarjanja. «Taborjenje v Dutovljah» nam odkriva novega pisatelja, ki zbuja v nas prepričanje, da smemo od njega pričakovati še novih umetniških ustvaritev.

Knjižica, o kateri govorimo, je po svojem obsegu (114 strani) in po svoji zunanjosti zelo skromna. Ko jo prebiramo, pa nas na čudovit način priklene nase; ne odložimo je, dokles se ne razkrije pred nami ves razplet Kezicheve zgodbe. Pa poglejmo, za kaj gre!

Učenec Paolo Rancovich, ki so ga skupaj s sošolci uvrstili v «Balillo», je na telovadnih vajah zvedel, da pojdejo poleti na taborjenje v Dutovlje. Ta dan še ni bil tako blizu in Paolu se je sanjalo o njem kot o dnevu, ki mu bo odprl pot v nebeško prirodo. Staršem taborjenje ni bilo všeč, kajti bali so se za sinčka, ki je bil še pravi otrok in vse premalo utrjen za življenje pod šotori. Oče Rancovich fašistom ni zaupal. Njemu, poštenemu podjetniku, so zaprli delavca Vinka, ki je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo na stolu v Bazovici. Paolo je zvedel za ta strašen dogodek. Otrokova duševnost si je ustvarila o njem fantastično sliko in ta slika ga je nenehno glodala in vznemirjala.

Paolo je navsezadnje le odšel v Dutovlje. Avtobusi bi se bili nad Općinami skorajda izgubili, toda voditelji so otroke končno le pripeljali na cilj.

«Voditelji» so šibkega Paola zasmehovali in Paolo prve noč pod šotorom sploh ni zatisnil oči. V težkih polsanjah se je znašel v čolnu. Razburkano morje ga je zanašalo zdaj na desno zdaj na levo in okrog njega so prežali morski psi in druge pošasti. Naslednjega dne so taborniki že odšli na pohod. Srečali so se z dutovskimi dečki. Eden od učencev ali dijakov jim je v zasmeh pomolil jezik. Razpoloženje je raslo in taborniki so ubrali pesmico: «Če hočejo ščavi imeti šole, naj gredo v Ljubljano...» Mladega Paola, ki se do zdaj še ni mogel sprostiti, je prevzela bohotnost krasa, in lahko bi rekli, da je iz njega skoraj nehote privrelo: «Pojdite v Ljubljano!» Dutovski dečki so ga dobro slišali in na tabornike se je usul plaz kamenja.

Kot prvi si je iskal zaklona učitelj Manzoni, vodja taborniške ekspedicije. Tabornikom pa se je zatem le posrečilo ujeti enega od dečkov. Pretepli so ga do krvi in v taborišču se je moral potlej zagovarjati tudi dutovski župan.

Tullio Kezich

Paolo, ki ni našel tistega svetlega in lepega, o čemer je sanjal, je začel preživljati hudo krizo. Grizla ga je misel, da je tudi sam kriv, da so dutovskega dečka zmrcvarili do krvi. «Napravil» se je bolan in zahteval, naj mu pustijo, da se vrne v Trst k staršem. Tu pa se je stvar zataknila in Paolo je zbežal. Bežal je čez kotanje in skale in se spotikal ob brinove grme. Upehan je zatem obstal ob kraškem breznu, zalučal najprej vanj črno čepico in zatem še puško. Takrat so se črni oblaki pretrgali in liti je začelo vseprek. Paolo se je prebil ves moker do Dutovelj in končal v vaški gostilni. Od tu so klicali očeta, ki je prišel ponj. Tako se konča Kezicheva zgodba.

Pisanje mladega Kezicha nas spominja v marsičem na S. Slataperja, ki ima z našim Kosovelom skupno to, da iz njega diha vonj kraškega brinja in borov. Lahko bi rekli, da nas Kezich v nečem spominja tudi na duševno razdvojenost, ki jo srečamo pri Bettizovih junakih v «Tržaški prikazni». Iz ust vlaške dojilje iz Drniša, ki jo je tržaški bogataš pripeljal v Trst, da bi oplemenitila kri njegovega bolnega sinčka, se je večkrat izvil vzklik: «Questa città è senza Dio» (Il fantasma di Trieste, str. 45). Nebogljenega Paola so sošolci radi zbadali: «Pa tvoj oče ima zveze s prekucuhi!» Šolski sluga, ki je bil doma nekje iz južne Italije ter bil vajen živeti pokorno bogaboječno, se je ob pogledu na Paola zgrozil in mu v obraz zabrusil: «Non sei nè jugoslavo nè italiano». Sei senza patria e senza Dio!» (Il campeggio, str. 24).

Kezich nas vodi v čas in okoliš, ki je bil precej drugačen od današnjega. Z umetniško besedo nas seznanja z nekdanjo stvarnostjo; brani tiste, ki so okusili krivico in šiba tiste, ki sta jim bogastvo in fašizem izvitorepila značaj. Ob negativnih podobah nekdanjih dni nam pisatelj odkriva tudi lastno trnovo pot, ki je bila ravno pot njegovih mladih let, pot Paola Rancovicha.

Prepričani smo, da bodo zlasti naši mlajši, ki znajo italijanski jezik, radi posegali po Kezichevem «Taborjenju v Dutovljah». Virtus praestantior est quam aurum!

S. VILHAR

Vukotić med kandidati za nagrado Oscar

Ameriška Akademija za umetniški in dokumentarni film je uvrstila risani film Dušana Vukotića «Surogat» med nekaj izbranih filmov te vrste, ki pridejo v poštev za nagrado Oscar. Vukotićev film se bo potegoval za to veliko čast v skupini risanih filmov skupaj z Disneyevimi in Wagnerjevimi dosežki.

avtomobilizem

NEMŠKI NSU «PRINZ IV.»

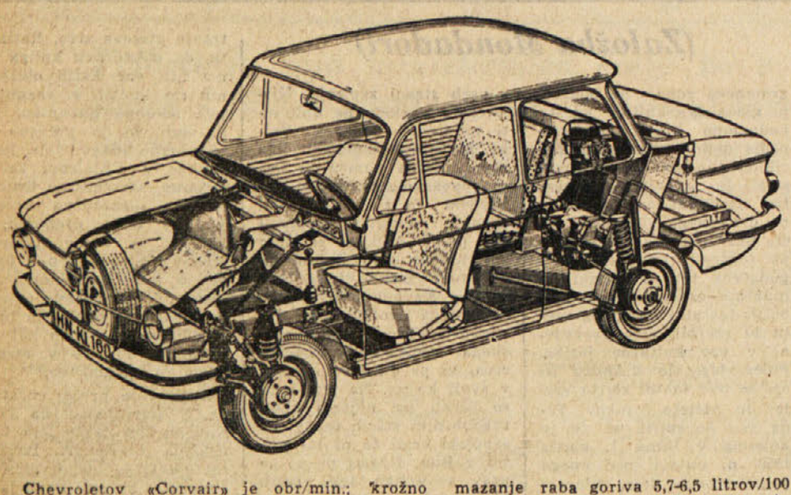

Chevroletov «Corvair» je našel v Evropi vse polno posnemalcev. Njegove čiste in čedne linije so se držali risarji italijanskega Fiat 1300, Francoske «Simca 1000», novega modela ruskega «Zaporožca» in tudi nemške NSU «Prinz IV.»

To nemško vozilo je za leto 1961 novost le po svoji karoseriji, kajti mehanski del je v glavnem ostal neizpremenjen in enak prejšnjemu modelu «Prinz III.»

Vozilo izdeluje firma NSU Werke Aktiengesellschaft iz Neckarsulma v Nemčiji ki jo v Trstu zastopa tvrdka Missaglia.

Tehnične značilnosti:

MOTOR: Dvocilindrski, 4-taktni vrstni motor; izvrtina cilindra 76 mm.; hod bata 66 mm; delovna prostornina 598 kub. cm.; kompresijsko razmerje 7,6; moč motorja 30 KS (DIN) ali 36 KS, (SAE) pri 5500 obr/min; maksimalni vrtilni moment 4,3 mkg (DIN) pri 3000 obr/min. in 4,5 mkg (SAE) pri 3250 obr/min.; krožno mazanje pod pritiskom; zračno hlajenje.

POGON: motor zadaj s pogonom na zadnja kolesa preko enoploščne suhe sklopke; štiristopenjski polnosinkronizirani menjalnik.

KAROSERIJA IN VOZNI DEL: kasoresija samonosna z dvojnimi vrati in štirimi sedeži; prednji kolesi sta vpeti posamič, trapeci in vijačne vzmeti; zadnja prema: nihajoči polosi, trikotniški vzvodi in vijačne vzmeti; spredaj in zadaj hidravlični teleskopski amortizatorji; hidravlične zavore; mehanska ročna zavora deluje na zadnji kolesi; kretni mehanizem s polževim segmentom. Rezervoar s prostornino 37 l. in 5-litrsko rezervo.

DIMENZIJE IN TEŽA: dolžina 3,44 m. širina 1,49 in višina 1.36 m. Teža 565 kg.

PORABA GORIVA IN VOZNE SPOSOBNOSTI: največja hitrost znaša 120 km/h; razmerje teža/moč 18,8 kg/KS (DIN); normalna poraba goriva 5,7-6,5 litrov/100 km. Cena: v Trstu, prosto vsakega davka z evidenčno tablico in dvomesečno plačano takso 870.000 lir. Čakati pa je treba na vozilo celih 4 mesecev.

KRETNI MEHANIZEM

Zaustavili se bomo danes, čeprav le bežno pri kretnem mehanizmu. V glavnem poznamo tri vrste kretnih mehanizmov: z vijakom in matico, s polžem in polževim segmentom, z zobatim drogom.

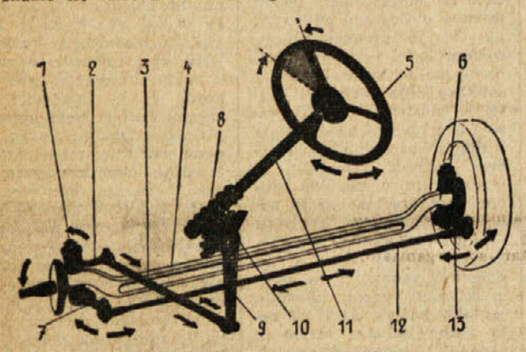

1 in 6/ premnika: *snodi*
2/ kretni vzvod: *braccio dello sterzo*
3/ kretni drog: *tirante*
4/ prednje preme: *assale anteriore*
5/ krmilo: *volante*
7/ jarmov vzvod: *braccio della barra d'accoppiamento*
8/ polž: *vite senza fine*
9/ glavni vzvod: *leva principale*
10/ polžev segment: *settore elicoidale*
11/ krmilni drog: *tubo dello sterzo o piantone*
12/ jarmov drog: *barra d'accoppiamento*
13/ jarmov vzvod: *braccio della barra d'accoppiamento*

AVTOMOBILSKI SALONI

Sele pred nekaj meseci se je zaključila sezona avtomobilskih salonov za leto 1961 in že se je začela letošnja.

Ko to pišemo privabljajo razstavljeni avtomobili v stockholmskem salonu ogromno množico gledalcev in bodočih kupcev, ki si žele ogledati letošnjo najnovejšo proizvodnjo.

Skoraj istočasno je odprl svoja vrata avtomobilski salon v Amsterdamu in že čakajo svoj rok organizatorji iz Kopenhagna. To prvo serijo salonov pa bo zaključil najslavnejši med spomladanskimi saloni v Ženevi.

Koledar spomladanskih salonov:

Stockohlm: 17.-25. februarja
Amsterdam: 22. februarja - 4. marca
Kopenhagen: 2-11. marca
Ženeva: 15.-25. marca

KAKO IZDELUJEJO VEZANO STEKLO

Zadnič smo si ogledali kako se izdeluje in katere so lastnosti prednapetega stekla. Povedali pa smo tudi, da v iste namene služi še druga vrsta stekla, ki ima posebno v Združenih državah največ pristašev: vezano steklo.

Tudi za izdelovanje šip iz vezanega stekla se uporablja najboljše steklo. Ko jih odrežejo, položijo po dve šipi v model kar eno na drugo in vse skupaj položijo v peč. Medtem ko šipe iz prednapetega stekla stiskajo, se mora vezano steklo docela, samo pod vplivom lastne teže vleči v formo. Kjer to ne gre, pomagajo še z dodatnim segrevanjem z ročnimi grelci.

Ko dobe šipe zaželena krivine, jih vzamejo iz peči in jih počasi ohlade', nato pa vlože' med nje tanko plast umetne mase. Ta masa — (v zadovoljivi kvaliteti jo izdelujeta le dve tovarni na svetu) — je neprozorna; ko jo pa položе med dve šipi, ki ju nato segrejejo in pod stiskalnico stisnejo, se umetna masa zlepi s šipama in vse skupaj postane popolnoma prozorno.

Izdelava vezanega stekla zahteva precej ročnega dela, in zato so te šipe znatno dražje od tistih iz prednapetega stekla.

Te šipe, imajo to dobro lastnost, da če razpokajo ostanejo še vedno dokaj prozorne in se skozi nje vidi znatno bolje kot skozi prednapete. Seveda pa ima tudi ta vrsta šip svoje negativne strani; drobci niso brez ostrih robov, in tako lahko povzročijo nevarne rane. Razpokana šipa ne razpade in ostane še vedno dokaj odporna. Zato je močan udarec z glavo v tako šipo dokaj neprijeten in včasih tudi usoden.

PROMETNE NESREČE V ZDA

ZDA so država, kjer imajo največ avtomobilov. Od tistega dne, ko se je na ameriških cestah pojavilo prvo vozilo, pa do decembra 1959, so prometne nesreče v ZDA terjale 62 milijonov žrtev, večinoma lažje ali težje poškodovanih pa tudi precej smrtnih primerov. Samo leta 1959 se je v ZDA pri prometnih nezgodah smrtno ponesrečilo 376.000 oseb, 2.870.000 pa je bilo poškodovanih.

POLICIJSKI RADAR NE PRIZANESE NITI «OČETU»

Tudi kanadska cestna policija uporablja za določevanje hitrosti avtomobilov radarski tacheometer.

S to napravo je tudi ugotovila, da hitrost vozila gospoda Roberta Watsona-Watta presega dovoljene meje in mu naložila precejšnjo globo. Zadeva ne bi bila prav nič zanimiva, če bi ne bil baje prav ta Rober Watson-Watt oče-izumitelj omenjenega instrumenta.

DROBTINICE IZ CESTNEGA ZAKONA

Cestni zakon, ki je stopil v veljavo 1. julija 1959, določa, da sme prefekt odvzeti in preklicati šofersko izkaznico.

Mnogi so mislili, da to ni v skladu z italijansko ustavo in tako je prišla zadeva pred ustavno sodišče, ki je šele pred nekaj dnevi dokončno potrdilo polno veljavo določenega člena zakona, kar je znatno utrdilo moč prefektovih ukrepov.

HOROSKOP

Veljaven od 25. februarja do 3. marca 1962

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V srčnih zadevah vam bodo zvezde zelo naklonjene in boste deležni nepričakovanih izrazov ljubezni drage osebe. V poklicnem delu se bodo razmere polagoma izboljšale in boste dosegli uspeh, kljub utrujenosti. Srečni dan sobota.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Nekoliko razgibane vode v sentimentalnem življenju, toda po vaši krivdi. Lahko boste preprečili neljube posledice, če ne boste nasedli govoricam, ki jih bodo nevoščljivi jeziki širili na račun drage osebe. Srečni dan sreda. Obisk.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Lahko ste zadovoljni, ker je že mimo nevarnost, ki vam je pretila v odnosih z drago osebo. Razni dogodki bodo še bolj utrdilo medsebojno razumevanje in ljubezen. V poklicnem delu je na vidiku prijetna novost. Pismo.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) V srčnih zadevah ne smete izzivati sreče in preveč tvegati, oziroma zahtevati nemogoče stvari, sicer boste vse pokvarili. V poklicnem delu se morate lotiti bolj vestno in vztrajno nalog in dolžnosti. Uredite svoje odnose s prijatelji.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V sentimentalnem življenju ne bo v tem tednu nobene novosti, niti sprememb. Nič ne bo motilo harmonije z drago osebo. V poklicnem delu nepričakovani zapletljaji, ki vas bodo sicer malo presenetili, a se bo vse lepo uredilo. Pismo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Obeta se vam prijeten sestanek z osebo, ki vam je zelo pri srcu. Preživeli boste v njeni družbi srečne ure, ki vam bodo ostale v trajnem spominu. V poklicnem delu vas čakajo nove naloge. Uredite neko zasebno zadevo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V srčnih zadevah se boste nenadoma znašli na razpotju in se boste morali odločiti. Dobro premislite in ne nasedajte govoricam. V poklicnem delu se bodo razmere normalizirale in boste uveljavili svoje stališče, če se ne boste razburjali.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V ljubezenskih zadevah bodite bolj previdni in preudarni. Vse priložnosti in možnosti, poti in stezice, ki so pred vami, ne peljejo k srečnemu zaključku. Izbira ni lahka. Nekoliko premislite in naj odloča srce. V delu uspeh. Pismo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) V srčnih zadevah vam bo sreča zelo naklonjena, ker se bo utrdilo staro prijateljstvo in se boste ponovno prepričali, da vas ima neka oseba zelo rada ter ji lahko zaupate svoje tajnosti. Glede poklicnega dela ste lahko brez skrbi. Prijeten sestanek.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Na sentimentalnem področju spremenljive razmere, včasih razburkane vode toda vse se bo ob koncu tedna pomirilo in bo zasijalo sonce. Poklicno delo zahteva večjo prizadevnost, sicer se bodo nakopičile težave. Srečni dan nedelja.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vse boste pokvarili, če boste nasedli govoricam nevoščljivih prijateljev, oziroma prijateljic. Draga oseba vas ima rada, a ne more prenašati ljubosumnosti in grobih izrazov. V poklicnem delu boste premagali malenkostne ovire. Pismo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ozračje v srčnih zadevah se bo razjasnilo in bo spet zasijalo sonce. Intimna sreča in zadovoljstvo. Lepi, prijetni trenutki z osebo, ki vas razume in ima rada. Obisk znancev. Presenečenje in darilo. V poklicnem delu priznanje.

Križanke in druge zanke

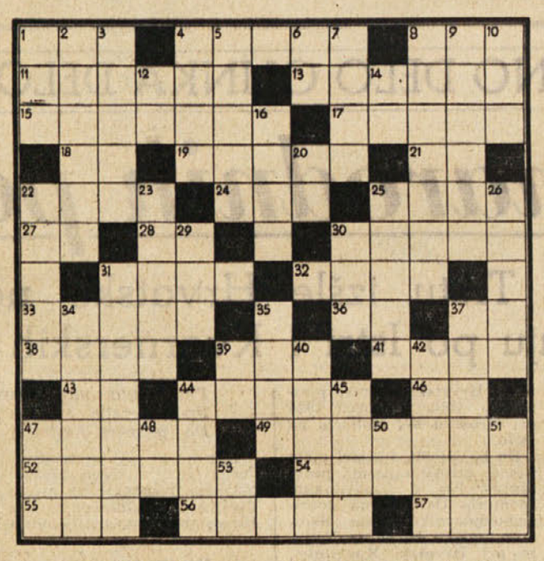

KRIZANKA št. 8

VODORAVNO: 1. pokolenje, 4. hud veter, 8. otok, čigar ime je Slovencem v žalostnem spominu, 11. španski pisatelj, 13. velik prostor v hiši, 15. moško ime, 17. iz prve svetovne vojne znano francosko mesto, 18. izraz pri kartah, tudi nota, 19. žensko ime, 21. osebni zaimek, 22. ud, 24. žensko ime, 25. turško moško ime, 27. isto kot 21, 28. isto kot prejšnje narobe, 30. kratko literarno delo (2. sklon), 31. pijača, 32. država v starem veku, 33. žensko ime, 37. staroslovansko pivo, 38. žensko ime, 39. ruska reka, 41. moško ime, 43. osebni zaimek, 44. vsak ima svojo, 46. zahod in vzhod, 47. domača žival, 49. zelo vpije, 52. orač, 54. žensko ime, (Buergerjeva balada — Prešeren), 55. rimsko hišno božanstvo, 56. mesto v Dalmaciji, 57. se začne vsako jutro.

NAVPICNO: 1. divja žival, 2. pravljična osebnost, 3. dajatev, 4. žensko ime, 5. egiptanska boginja, 6. pri igri prav pride, 7. je zjutraj po travi, 8. moško ime, 9. južno sadje, 10. naziv visokega upravnega uradnika v bivši Jugoslaviji, 12. nikalnica, 14. nota, 16. up, tudi žensko ime, 20. predlog, 22. zločinec, 23. žensko ime, 25 ozvezdje, 26. vas na Gorenjskem, 29. osebni zaimek, 30. konica, 31. vidnogradniški delavec, ki je bil v prejšnjih časih silno izkoriščan, 34. glasbilo, 35. mladinska organizacija, 37. poškodba, 39. okrog nje se vrti kolo, 40. žensko ime, 42. je lahko tudi zasilen, 44. povelje, 45. postavi i namesto e in dobiš isto kot 32, vodoravno, 48. latinski (tudi telegrafski) veznik, 50. veznik, 51. zgoden, 53. Rdeča armada.

REŠITEV št. 7

VODORAVNO: *1. Rod, 4. vihar, 8. Rab, 11. Ibanez, 13. sobana, 15. Severin, 17. Sedan, 18. re, 19. Adana, 21. on, 22. roka, 24. Ada, 25. Oman, 27. on, 28. no, 30. Orisa, 31. vino, 32. Asir, 33. Agica, 36. to, 37. ol, 38. Rina, 39. Oka, 41. Niko, 43. ti, 44. usoda, 46. zv, 47. maček, 49. jesihar, 52. oratar, 54. Lenora, 55. Lar, 56. Zadar, 57. dan.*

NAVPICNO: *1. rib, 2. Oberon, 3. davek, 4. Vera, 5. Izida, 6. as, 7. rosa, 8. Radomir, 9. ananas, 10. ban, 12. ne, 14. be, 16. Nada, 20. na, 22. ropar, 23. Anica, 25. Orion, 26. Naklo, 29. ona, 30. ost, 31. viničar, 34. gitara, 35. Skoj, 37. okvara, 39. os, 40. Adela, 42. izhod, 44. ukaz, 45. Asir, 47. mol, 48. et, 50. in, 51. ran, 53. Ra.*

GRAFOLOG ODGOVARJA

EDI: — Preveč ste se zaprli sami vase in nočete poslušati nasvetov, katere Vam posredujejo dobro namerni ljudje. Ste spremenljivega značaja, kar je zelo lahko opaziti iz rokopisa; pozornost, nedovoljna vztrajnost in popustljivost so lastnosti karakternih sprememb. V osnovi ste veseli in imate smisel za organizacijo, kar pa zaradi Vašega sedanjega psihičnega stanja ne pride do izraza. Intelektualne sposobnosti so v harmoničnem odnosu napram čustvenim doživetjem. Kadar ste v situaciji, da izbirate med materialnimi dobrinami in psihičnim zadoščenjem, se raje odločite za drugo možnost. Čimveč gibanja v naravi.

RDECA VRTNICA: — V bistvu ste vesele narave, šustveni in veselo gledate bodočim dogodkom nasproti. Pazite da boste imeli svoja čustva vedno v oblasti, kajti vsako, včasih še tako majhno, razburjenje Vam izrazito menja razpoloženje in voljo do dela. Drugim navadno dajete hitre in pravilne nasvete, kadar se znajdejo v težavah; ni pa tako kadar se nad Vašo glavo naberejo temni oblaki. V svojem poklicu boste napredovali le če boste dovolj temeljiti pri vsakdanjem delu in ne bo primera da bi kvaliteta istega trpela na račun kvantitete.

VANJA: — Ste zelo sposobni, delavni, manjka pa Vam določena mera kontrole nad samim seboj. Zaradi tega nastopajo trenutki ko se počutite zelo nesigurni in bi radi odložili izvršitev svojih načrtov na poznejšo dobo. Veseli Vas če ste v centru pozornosti, kar pa še ni dokaz samozaupanja. Pazite, da bi Vas nenehno poudarjanje svojih sposobnosti v poznejšem času ne pripeljalo do pretiravanja; s tem bi izgubili vse dosedanje simpatije okolja, kar bi povečalo Vašo osornost, v želji da dosežete prejšnje, sedaj že izgubljeno stanje.

LEPE SO PLANINE: — Imate siguren nastop in precejšnjo mero nepopustljivosti. Delovni odnosi Vam dajejo nadaljnih moči za premagovanje še večjih ovir. V zvezi materialnih dobrin bodite preračunljivejši, tako v njihovem iskanju kakor tudi trošenju. Psihične sposobnosti so dobro razvite v primerjavi s čustveno stranjo Vašega psihičnega dogajanja. Čuvajte se vsakega pretiravanja, pa naj si bo to na psihičnem ali fizičnem področju. Utrjevati si morate še v nadalje svoj karakter, svoje življenske probleme pa rešujte v mejah danih možnosti, katere ne prekoračujte v nobenem primeru.

Za dobro voljo

— Drži vrsto, ti, tam zadaj!

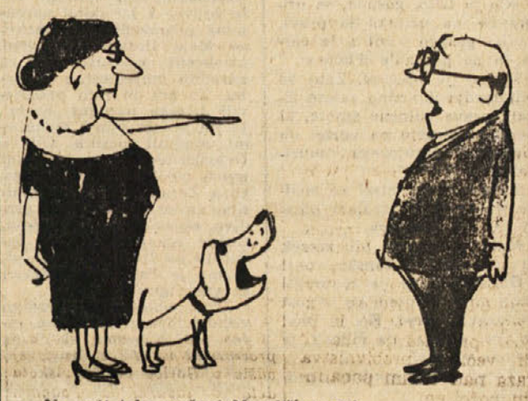

— Ne vpij tako močno! Ne slišim psa!

— Vidiš? Z denarjem lahko vse dobiš!

— No, možiček, ali je bil mali priden?

BEŽEK in BRUNDO

RIŠE IN PIŠE: Josip Parmakovič

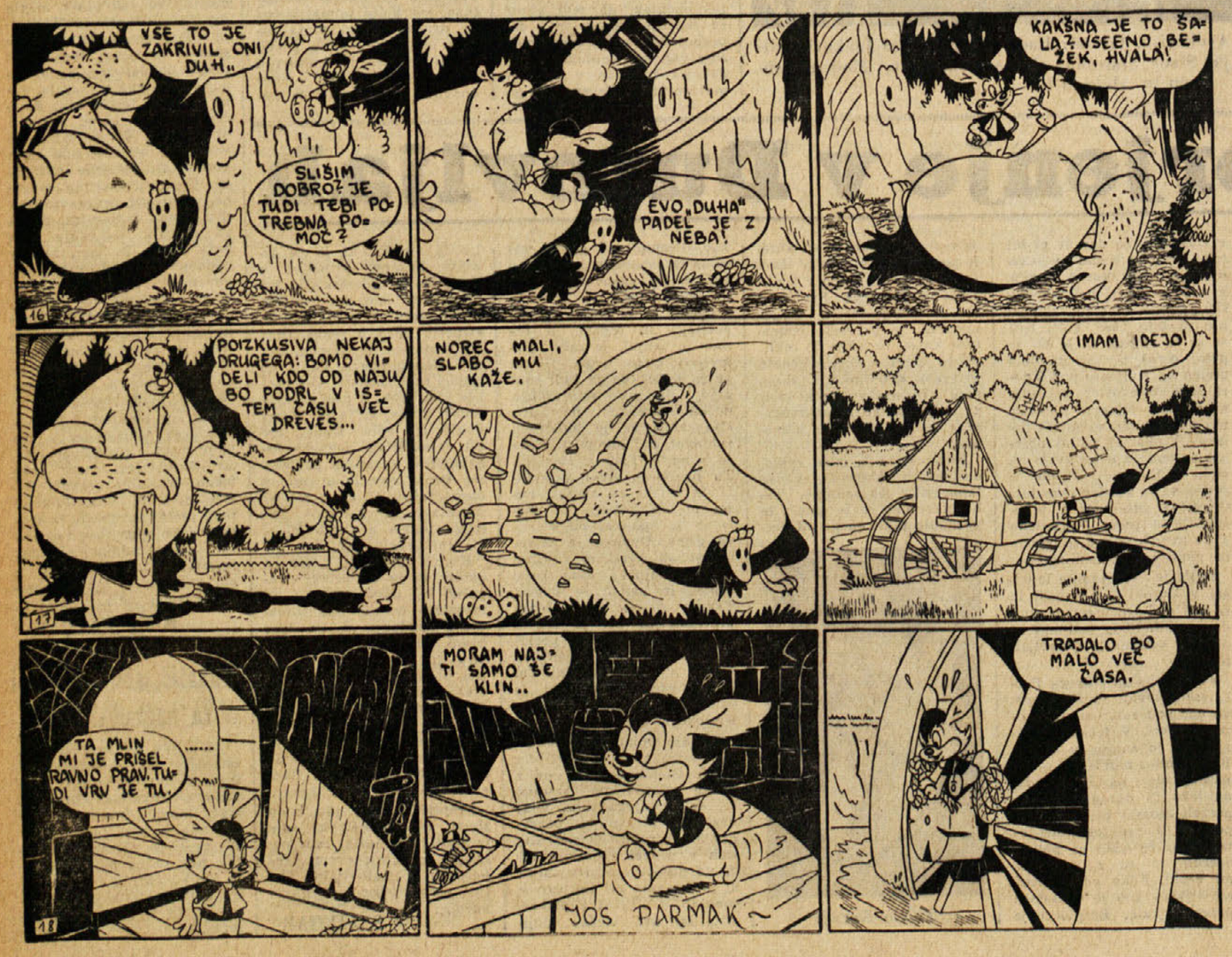

Boštjanček - fini mehanček

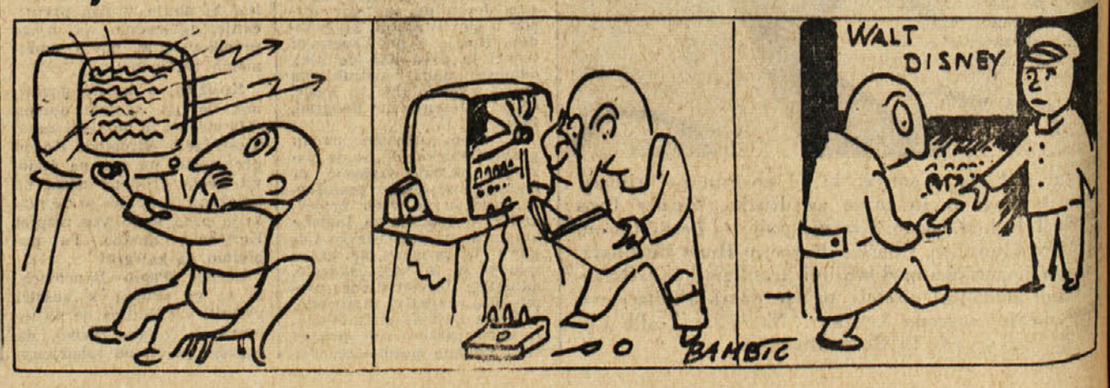

iz naših krajev

TEDEN

Tudi v tem tednu se je nadaljevala stavka nadurnega in nočnega dela v pristanišču. Po razbitih pogajanjih s koristniki pristanišča je vladni komisar dr. Mazza sprejel predstavnike sindikata in stavkovnega odbora pristaniščnikov, ki so mu obrazložili stanje v pristanišču in svoje zahteve. Naknadno je vladni komisar sprejel tudi predstavnike Javnih skladišč, pristaniškega poveljstva in trgovinske zbornice, ki so mu s svoje strani orisali finančno stanje Javnih skladišč, ki po njihovem mnenju ne dopušča novih zvišanj tarif.

Ker pristaniški delavci niso med tednom dobili nobenega sporočila za nadaljevanje pogajanj, so v četrtek proglasili celodnevno stavko, v ostalih dneh pa se vzdržali nočnega in nadurnega dela.

Prav tako se je nadaljevala stavkovna akcija delavcev ladjedelniške industrije, ki traja že nekaj časa v vsedržavnem okviru. Prišlo je tudi do velikega javnega zborovanja na Trgu Garibaldi in v Miljah kjer so govorniki še enkrat poudarili upravičenost zahtev za izboljšanje plač in delovnih pogojev.

Borba pristaniščnikov in ladjedelcev je deležna tudi odločne podpore tržaške javnosti, zlasti pri Sv. Jakobu, kjer so trgovci in obrtniki proglasili in izvedli polurno protestno zaporo v njihovo podporo.

V ponedeljek je tržaški občinski svet z običajno večino «konvergentne» večine in njenimi manjšimi zavezniki odobril občinski proračun za leto 1962, kar pomeni, da bo sedanji občinski odbor lahko dokončal svoje štiriletno upravljanje, čeprav ni zadovoljilo delovnih plasti prebivalstva.

Na isti seji je skupina svetovalcev načela vprašanje napadov na slovenske dijake. Njihovi obsodbi se je v svojim imenu in v imenu odbora pridružil tudi župan dr. Franzil, ki je izrazil prepričanje, da se tudi večina prebivalstva zgraža nad takim pobalinskim početjem.

V zvezi s temi napadi sta tudi slovenska občinska svetovalca dr. Dekleva in Bernetičeva obiskala ravnatelja Višje srednje pomorske šole prof. Rubinija, ki jima je zagotovil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se taki napadi ne bodo več ponovili.

Omenimo naj še, da sta slovenska svetovalca dr. Dekleva in Gombač posredovala tudi pri šolskem skrbniku dr. Pugliarelu za ureditev nekaterih nujnih problemov slovenske šole.

Za vse tiste, ki kot turisti potujejo v Jugoslavijo, pa naj omenimo še, da je bila v ponedeljek na generalnem konzulatu FLRJ tiskovna konferenca, na kateri je predstavnik konzulata seznanil novinarje in preko tiska vso javnost z novimi olajšavami za potovanje v Jugoslavijo. Te olajšave predvidevajo med drugim izdajanje vizuma za šestkratno potovanje v FLRJ v enem letu, ukinitev garancijskih pisem za obisk svojcev in možnost za vse turiste s turističnimi in navadnimi vizumi, da lahko stanujejo kjer hočejo, tudi privatno.

Preteklo nedeljo popoldne je bila v prosvetni dvorani v Gorici osrednja in zaključna Prešernova proslava za Goriško. Nastopili so združeni pevski zbori iz Doberdoba, Vrha, Col-Poljane, Sovodenj, Peči in Števerjana, ki so jim izmenoma dirigirali štirje goriški pevovodje. Njihov nastop je pokazal, da je zlasti med podeželskim prebivalstvom še vedno živa ljubezen do lepe domače pesmi. Na proslavi je nastopil tudi zbor «Gallus» iz Trsta. Lelja Nakrstova in Jožko Lukeš od Slovenskega gledališča pa sta jo poživila z recitacijami Prešernovih pesmi.

Pri debati o pokrajinskem proračunu za 1962 je bilo med drugim govora tudi o nujni potrebi ureditve in asfaltiranja pokrajinske ceste Devetaki - Doberdob-Selce, ki je najkrajša zveza med Gorico in Tržičem. Zagotovljeno je bilo, da je pokrajinska uprava napravila vlogo v Rim, da bi tudi to cesto vključili med one, za katere ureditev bo prispevala država. Pokrajinski svet je tudi soglasno sprejel resolucijo, s katero zahteva od rimske vlade, naj s stalnimi vsakoletnimi prispevki krije pokrajinski primanjkljaj, ki grozi zadušiti vsako aktivnost pokrajinske uprave.

V petek pa je bila tudi seja goriškega občinskega sveta, ki je potekala v znamenju ostrih diskusij in ostrih obsodb pobiranja «prostovoljnih» prispevkov za blago proste cone.

Naraščajoči cestni promet, predvsem pa nepreviden šoferjev, zahtevata tudi na Goriškem vedno več žrtev in v zadnjem tednu so tam zabeležili kar dva incidenta s štirimi mrtvimi. Ponoči od sobote do nedelje je pri trčenju fiata 1100 s tovornikom izgubilo na cesti pri Butriu življenje kar troje ljudi, zakonca Ivan in Arduina Klavčič iz Podgore in Luciano Nava. Vsi trije so bili zaposleni v podgorski predilnici. V sredo popoldne pa je pri trčenju fiata 500 s tovornikom izgubil na Mirenski cesti življenje Tržačan Sergio Bracci, ki mu je šlo kolo tovornika čez glavo. Pogoste smrtne nesreče, naj bodo opozorilo vsem šoferjem, da morajo na cestah voziti previdno in upoštevati predpise.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Trstu

Uspešno delovanje Kmetijske zadruge v korist zadružnikov in kmetovalcev

Pred gradnjo zadružnega doma na Proseku - Tudi letos kmečki tabor na Občinah - 18. marca izlet na velesejem v Verono, avgusta pa v Slovenijo

V nedeljo dopoldne je bil redni letni občni zbor Kmetijske zadruge v Trstu, katerega so se poleg številnih članov udeležili tudi predstavniki Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov. Glavno poročilo je imel predsednik Alojz Markovič, ki je najprej omenil, da je upravni odbor imel v pretekli poslovni dobi dvanajst rednih in dve izredni seji, na katerih so izčrpno razpravljali o vseh perečih vprašanjih in kjer so vedno prišli do soglasnih zaključkov. Zaradi tega in zaradi sodelovanja članov tudi uspeh ni izostal, saj se je promet zadruge v lanskem letu povečal za štiri milijone, in sicer od 50 v letu 1960 na 54 milijonov v lanskem letu. Čisti dobiček je v lanski poslovni dobi znašal 430 tisoč lir, torej manj kot prejšnje leto. Toda predsednik je v tej zvezi poudaril, da so na to vplivali razni faktorji, predvsem pa naslednji: med letom so se povišale plače uslužbencem in s tem seveda tudi razne socialne dajatve, zadruga je znižala cene številnim artiklom (kar je sicer njen osnovni cilj), pripravlja se nova trgovina s skladiščem v Ul. Flavia, in končno je na stroške vplivala še nabava kamiona, ki je bil nujno potreben, da se lahko zadruga približa kmetu na podeželju.

Predsednik je nadalje omenil zadevo zadružnega doma na Proseku. Predloženi so bili vsi potrebni načrti in sedaj zadruga čaka, da jih tehnični urad odobri. Začrtani dom bo trinadstropna stavba s šestimi stanovanji, v spodnjih prostorih pa bo trgovina in skladišče. Nič ni moč reči, kdaj se bo gradnja začela, kajti vse je odvisno od dobre volje pristojnih oblasti. Računajo, da bo zadružni dom veljal okrog 32 milijonov lir.

Predsednik je omenil tudi nekatere podrobnosti v zvezi s tehnično službo. Ugotovil je, da so uslužbenci v prodajalnah Kmetijske zadruge vedno na razpolago kmetovalcem z nasveti, in to brezobvezno. Uslužbenci so kvalificirani in prav sedaj zadruga išče dva vajenca, ki obvladata slovenski jezik, da bi se privadila temu poklicu in sčasoma izpopolnila število potrebnih uslužbencev.

Nato je govornik ugotovil, da v glavnem ne obstajajo razlike glede prodaje strojev — tudi z državnimi prispevki, medtem ko zadruga doslej še ne sme prodajati semen, piščet in drugih artiklov z državnim prispevkom, kajti tu ima monopol Kmetijski konzorcij. Naj poudarimo, da so zborovalci v tej zvezi zahtevali enako ravnanje z vsemi, ki prodajajo kmetijske artikle, zlasti še, ker so marsikateri artikli v zadrugi po normalnih cenah skoraj enaki onim, ki jih prodajajo z državnim prispevkom v Kmetijskem konzorciju.

Ugotovljeno je bilo, da je bil lanski kmečki tabor na Občinah zelo uspešen in zaradi tega bo Kmetijska zadruga tabor organizirala tudi letos. Kmetovalcem je občni zbor naslovil poziv, da naj se že sedaj začnejo pripravljati na tabor, tako da bo razstava sadja, zelenjave in vina bolje uspela kot lani. Za odgovornega oz. za organizatorja letošnjega tradicionalnega kmečkega tabora je bil imenovan Josip Skerjanc, poleg tega pa so zborovalci še izrazili željo, da bi na letošnjem taboru sodelovali tudi zadružniki z jugoslovanskega področja in iz goriške pokrajine.

Predsednik je nato povedal, da bo zadruga tudi letos priredila izlet v Verono, in sicer 18. marca. Računajo, da bosta na velesejem odpeljala najmanj dva avtobusa, eden s Krasa in iz Brega, drugi pa iz miljske občine oziroma obalnega pasu. Kmetje se že lahko vpišejo, in sicer v vseh prodajalnah Kmetijske zadruge.

Avgusta meseca pa bo zadruga priredila še dvodnevni izlet v Ljubljano in Kočevje, potem pa se bodo izletniki vrnili preko Gorenjske in Soške doline zopet v Trst. Prvi dan si bodo ogledali «Agrokombinat» v Ljubljani in posestvo v Kočevju, drugi dan pa si bodo ogledali lepote Gorenjske.

Pred zaključkom svojega poročila je predsednik še omenil, da bo Kmetijska zadruga tudi letos sodelovala z razstavo na tržaškem velesejmu.

Po blagajniškem poročilu in razpravi sta bila v odbor izvoljena dva nova člana, in sicer Josip Sancin iz Doline ter Albin Hrovatin od Briščkov. Občni zbor je ob zaključku izrazil priznanje in zahvalo odbornikoma Alojzu Grilancu s Kontovela in Ivanu Križmančiču iz Bazovice, ki sta po dolgoletnem neumornem delu iz družinskih razlogov in na lastno željo zapustila mesto v upravnem odboru.

Končno naj še omenimo, da je občni zbor sklenil, da naj gre 50 odst. čistega dobička za razne tečaje, predavanja in za študijske nagrade študentom, ki študirajo agronomijo.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Trstu je lepo uspel, poleg tega pa je tudi dokazal, da zadruga uspešno opravlja svoje delo — predvsem v korist zadružnikov in kmetov sploh.

Delavci SELAD že dalj časa urejujejo kanalizacijo v Borštu. Računajo, da bodo dela trajala še ves marec, potem pa bo del vasi rešen težav oziroma posledic starega načina gradnje naših naselij

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

KROGLJE

Pretekli teden so začeli polagati cevi za ureditev potoka, ki gre skozi vas v dolino. Pravijo, da bo delo končano v dobrem mesecu. Hvaležni smo občinski upravi, da je končno upoštevala tudi naše želje, zlasti še sedaj, ko smo zvedeli, da je šlo na dražbo tudi delo za zgraditev nove avtobusne čakalnice.

DOLINA

Pred nedavnim smo poročali, da so stanovanja v ljudskih hišah pri Križcu pod Dolino pripravljena za vselitev in smo tudi objavili imena novih stanovalcev. Prejšnji teden pa je bila majhna slovesnost, ko so stanovalcem izročili ključe stanovanj. Vse družine se niso še vselile, a se bodo v najkrajšem času.

PREBENEG

Za asfaltiranje poti od obmejnega bloka v vas je bilo odobrenih 6 milijonov lir in delo je šlo te dni v dražbo. Vsota ni visoka, tako da bodo lahko s tem denarjem asfaltirali in popravili le kos cestišča ter uredili prostor za obračanje avtobusov pri vaški pralnici. Upati je, da bo drugi obrok del pripomogel k dokončni asfaltaciji cestišča.

Naše korenine

«Kuj me življenje, kuj...» je zaklical slovenski pesnik.

Pepca Stubelj z Gradišča nad Prvačino na Vipavskem ni menda nikdar tako vzkliknila, vendar jo je življenje kovalo, in sicer trdo kovalo, vse do teh dni, ko je praznovala v krogu svojih otrok 90 let tega trdega življenja, v katerem je bilo preveč dela in premalo počitka, preveč pomanjkanja in nič izobilja.

Pepca Stubelj se je rodila 19. februarja 1872 na Gradišču, kjer je takrat živel tudi goriški slavček Simon Gregorčič. Prav k njemu je hodila v šolo in bila zelo pridna učenka. Njeno spričevalo lahko vidimo v muzeju Simona Gregorčiča v Novi Gorici.

Ko se je v šoli naučila čitati in pisati ter nekaj računati, je bilo treba misliti na delo in na zaslužek. Družina je bila velika, potreba tudi in tako ni bilo doma za vse prostora. Naša Pepca je torej odšla v Gorico in si poiskala delo v tovarni v Podgori. Stanovala pa je še vedno doma na Gradišču in vsak dan je šla peš v Podgoro na delo ter se potem vračala domov. Vsak dan torej najmanj 30 km peš in še devet ur dela v tovarni, potem pa še kaj doma.

Še mlada se je poročila na razmeroma lepi kmetiji v Gradišču. Več zemlje pa je pomenilo še več dela in z možem Ivanom Pericem sta se pehala od jutra do večera doma in na polju. Takrat je pustila delo v tovarni, saj ga je imela doma še preveč. Ko pa so bile zrele češnje, je morala vsako jutro v Gorico, z jerbasom kakih 40 kg češenj na glavi, da jih je po nizki ceni prodala na trgu in nakupila najnujnejše potrebščine za dom in družino. V zakonu se je rodilo 6 otrok, trije fantje in tri punčke, od katerih jih je pet še živih. Eden od sinov je padel pri partizanih, drugi so po svetu in na Gradišču sta ostala le najstarejši sin in mlajši, pri katerem živi jubilantka še danes. Ena od hčera, Almira, je poročena v Gorici, kjer stanuje v Ul. Scuola agraria, dva pa živita s svojo družino v Afriki.

Med prvo svetovno vojno je morala z vso družino v begunstvo na Štajersko, kjer se je ustavila v Radgoni. Življenje v begunstvu je bilo še bolj trdo in morala se je pehati od jutra do večera, da je lahko za silo preživela svoje otroke. Za žanjicami je poleti pobirala klasje po njivah, da je dobila nekaj zrnja za kruh. Medtem ji je umrl tudi mož in pri 44 letih je ostala sama s šestimi otroki.

Pepca pa ni omagala, ampak se je borila z življenjem še bolj zagrizeno in premagala je tudi težave druge svetovne vojne. Prišel je čas, ko je najmlajši sin prevzel gospodarstvo in bi se morala ona malo oddahniti. Vendar, kako naj počiva človek, ki v svojem slovarju ni nikoli našel besede počitek?

Pred desetimi leti je bilo, ko je kljub svojim 80. letom šla trgat češnje. Pri tem pa je padla in si zlomila nogo. Odpeljali so jo v bolnišnico v Šempeter, nato v Vipavo in še v Ljubljano. Povsod je dobila enak odgovor: «Če hočete še kaj časa živeti, vam moramo odrezati nogo». Pepca pa o tem ni hotela ničesar slišati in je odločno izjavila: «Bom živela kolikor pač bom, toda noge mi ne boste odrezali».

Poslali so jo zopet domov in tri leta je ležala skoraj negibno na postelji. Potem pa se je dogodil čudež. Rana pri kosti se je počasi zarasla, noga se je zopet utrdila in žena je lahko zopet stopila nanjo. Danes lahko hodi popolnoma normalno in ne čuti nobenih bolečin v nogi. Še vedno je čila in vedrega duha in tako so jo našli tudi sinovi in hčere, ki so se za njen 90-letni jubilej zopet zbrali na domu, ter ji želeli, da bi prišla še do naslednjega mejnika, ko bo svoja leta lahko zapisala s tremi številkami.

Delovno predsedstvo na občnem zboru Kmetijske zadruge

Zadružniki so z zanimanjem poslušali predsednikovo poročilo

RICMANJE

V petek je umrla v naši vasi na domu svoje hčere 85 let stara Antonija Korošec vd. Zerjal. Preživela je trdo mladost kot večina žena pri nas ter si že od mladih nog služila kruh s pranjem perila za meščane v Trstu, kamor je hodila peš. V zakonu je rodila pet otrok, ki sta jih z možem, težakom, vzgojila v zavedne člane skupnosti. Od njih živita še hčerka Alojzija in en sin v Ameriki, sin Ivan pa je žrtvoval življenje za svobodo in padel leta 1944 v partizanih v Sloveniji.

Hčerki Alojziji, zetu Silvestru Kuretu in ostalim svojcem izrekamo najgloblje sožalje. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 16. uri izpred hiše žalosti v Ricmanjih št. 19.

BORŠT

Zadeva avtobusnega postajališča — kar velja tudi za Lakošče (Domjo) in Ricmanje — še ni rešena. Zvedeli smo, da je občina že nekaj krat posredovala naše želje in zahteve pri pristojnih oblasteh, a doslej ni še nič pozitivnega. Toda sedaj smo zvedeli, da bo v kratkem prišla v našo vas, in tudi v prej omenjeni, posebna komisija, ki bo potem odločila kako in kaj. Upamo, da bo komisija upoštevala naše želje.

ŠTEVERJAN

Baron Formentini, ki sicer stanuje v Gorici, pa ima v Števerjanu svoje veleposestvo s koloni, se v zadnjih letih precej trudi, da bi privabil v Števerjan kaj več turistov. V ta namen je v okviru domačega društva za tujski promet «Pro loco» napravil načrt za kolesarske in strelske tekme in druge prireditve, ki naj bi jih organizirali v poletnih mesecih na njegovem posestvu, tik za farno cerkvijo. Zadnja leta so imeli tam tudi tekmovanja slikarjev in druge podobne manifestacije, s katerimi so skušali privabiti več nedeljskih obiskovalcev tudi za njegovo osmico, kjer je baron prodajal svoj vinski pridelek.

Za večji dotok nedeljskih obiskovalcev bi bilo potrebno pri nas še marsikaj, predvsem pa bi morali domači gostilničarji temeljito preurediti svoje gostinske obrate in nuditi gostom kaj izrazito domačega. Poleg pristne in izborne vinske kapljice tudi kak primeren prigrizek in pa domač črn kruh. Nekaj takega je eden izmed gostilničarjev že začel, in menda s prav dobrim uspehom.

PRAPROT

Kraške žene starejšega rodu niso poznale dobrot, kaj šele blagostanje. Mladost jim je potekala kot trd delovni dan, dozorela leta kot nepretrgane skrbi. In vendar — če ne mogoče prav zaradi tega — so vse življenje pretežno krepke in zdrave dosegle visoko starost. Semkaj prištevamo 82-letno Marijo vd. Kocman, rojeno na Colu (Repentabru), od koder se je pred 65 leti omožila k nam. Bila je dolgo let vdova po železničarju. V petek, 16. t.m. smo to mirno ženo spremili k večnemu počitku. Lahka ji zemlja. Svojcem izrekamo iskreno sožalje!

DRAGA

O vprašanju javne telefonske govorilnice v vasi je Primorski dnevnik že pisal, saj je zadeva zelo občutena zlasti pa še od takrat, ko je bil ukinjen telefon na železniški postaji. Sedaj pa vse kaže, da se «telefonska zadeva» le bliža ugodni rešitvi. Občinska uprava je namreč storila potrebne korake, da bi v vas napeljali telefon. Upamo, da se bodo načrti čimprej uresničili in da bo tudi v naši vasi kmalu zapel telefon.

NABREŽINA

Enkrat ste že pisali o javnih pipah v naši občini. A bo prav, če o tej zadevi še spregovorimo. Dvomimo, da se vsi, ki se poslužujejo te vode, zavedajo, da teče voda na skupen račun in jo občina mora plačati. Nekaj litrov iztočene vode je res malenkost, a če v pogovoru s sosedo pozabi gospodinja na pipo in porabi n. pr. za čiščenje zelenjave več desetin litrov, je voda le draga. To je kratko rečeno potrata, a tudi pomanjkanje čuta za skupne zadeve. Enako je ponekod zelo upadljiva nesnaga pri pipah, kar ni za koristnike vode posebno laskavo. Ali je tudi to zato, ker je vodovod «komunski»? V nobenem primeru bi ne bilo opravičljivo, da bi za to zahtevali občinskega pometača. Kot ljubijo naše žene čistočo v svoji hiši, tako morajo poskrbeti zanjo tudi pri javnih objektih.

Z Občin

O «kvalificiranih» predstavnikih domačinov in prebivalstva Občin

Prejšnjo nedeljo je objavil časopis «Il Gazzettino» na celi strani potek ankete, ki jo je izvedo o razmerah na Občinah. Iz članka ni razvidno, kdo je pobudnik ankete, vendar pa to lahko sklepamo po imenih deset na anketo vabljenih ljudi, katerih fotografije je objavil «Il Gazzettino» na bolj vidnem mestu, kot ga imajo ti ljudje v življenju in dogajanju na Občinah. Jasno je, da je prvenstveni namen omenjenega časopisa bil, da z objavo fotografij teh oseb dela sebi reklamo. Anketa, ki je imela videz znane politične tribune iz televizijskih oddaj, je bila namenjena aktualnim vprašanjem in nedostatkom našega kraja. Iz poročila o anketi je razvidno, da je bilo tudi na tej anketi, kot je pač navada pri političnih tribunah, «veliko dima in malo prate», kot pravijo Italijani. Govorili so o prastarem vprašanju cestne razsvetljave, o stanovanjskem vprašanju, o kramarskih stojnicah in o marsičem drugem. Niso pa sporočili javnosti sklepov ankete in tudi ne ali nameravajo kaj storiti, da bi njih retorični izsledki imeli kaj odmeva pri občinskih oblasteh, ki se že od nekdaj, povejmo to odkrito «požvižgajo» na pereče probleme Opčin in vse mestne okolice sploh.

Anketa ni vzbudila na Opčinah nikakega zanimanja razen to, da se Openci z začudenjem motrili lične fotografije ljudi, ki jih srečavajo tu pa tam na cesti. Nasprotno, po načinu, kako je bila anketa uprizorjena in po ljudeh, ki so na njej sodelovali, lahko sodimo, da je bilo pri presoji položaja veliko premalo temeljitosti in da niso bila obdelana vprašanja niti dovolj resno in niti zadostno strokovno. Kar nas je domačine presenetilo, je dejstvo, da niso pobudniki povabili na anketo niti enega pristnega domačina. Edini navzoči domačin je bil uradnik občinske izpostave, ki pa se je znebil tako originalne trditve, da so se ji domačini krepko smejali. Nihče je ni vzel za resno, ker je bila preveč «debela».

Zares čudno je, da se ni nihče od navzočih na anketi vprašal, čemu so prezrli domačine, ki so vendar na Opčinah skozi toliko rodov, in katerim je usoda njih kraja vse drugače pri srcu kot pa nekaj priseljencem. Zanimivo je tudi, da pri anketi ni sodeloval naš župnik, temveč njegov namestnik. Kdo ve zakaj?

Sodimo, da je napačno govoriti o Opčinah brez domačinov, četudi so trenutno po krivici izločeni od oblasti. Najmanj, kar lahko rečemo, je, da je to nedemokratično. Mar so organizatorji ankete in tisti, ki si lastijo monopol, da smejo govoriti o Opčinah, res prepričani, da so naši ljudje tako nezreli in tako ravnodušni, da jim je vseeno, kaj in kako odločajo drugi o njih rojstnem kraju?

Domačini smo ponosni na naše Opčine in smo dolgo časa pred to anketo opozorili na mačehovsko ravnanje občinske uprave v našem kraju. Ker pa žal ne moremo soodločati o načinu, kako naj se rešujejo nujni problemi naše vasi, nam ostaja le to, da čakamo — anketa gor anketa dol — da se bo občinska uprava spomnila na nas in na naše potrebe, tako kot upošteva potrebe mestnega prebivalstva.

PIKA

PREČNIK

Vse naše vasi in vaške poti so urejene v smislu nekdanjih potreb, za omejeno lokalno gospodarsko življenje, in tako tudi glavne (občinske) poti. Zaradi tega je vprašanje ureditve in prilagoditve poti skozi vasi sedanjemu prometu težavna zadeva. Menda pa nikjer ali vsaj malo kje tako težavna, kot je pri vas — v spodnjem Prečniku. Ovinek je izredno oster, a vmes hiše, ki zapirajo pogled na primerno razdaljo. Je čudno, da ni še bilo nesreč, posebno pri nepreviden in drznih voznikih, ki jim je le za čim večjo brzino. A v bodoče? Za to ni jamstva. Ureditev tega nevarnega ovinka se ne da več dolgo odlašati. Dotlej pa naj cestna uprava postavi opozorilo na obeh straneh ovinka.

KRIŽ

V torek popoldne smo spremili na zadnjo pot domačina Ivana Sedmaka iz Križa. Pokojnik je umrl po kratki in mučni bolezni v ponedeljek v tržaški bolnišnici. Truplo so pripeljali iz mrtvašnice v domači kraj, kjer se je pred hišo žalosti zbralo veliko število sorodnikov, prijateljev in vaščanov, ki so s svojo navzočnostjo pokazali, kako priljubljen je bil pokojnik med vsemi.

Pokojni Ivan Sedmak je bil veselega značaja. Vedno je rad prebiral naše časopise ter se je zanimal za vse, kar se dogaja na svetu. Posebno pa je bil navdušen za športna dogajanja, ki jih je spremljal tako po časopisu kot po radiu — če pa je šlo za domačo tekmo, pa je bil prav gotovo med gledalci.

Bil je zaveden in napreden Slovenec ter je v tem duhu vzgojil tudi svoje otroke, od katerih je bil eden tudi v partizanih, medtem ko je vsa ostala družina po svojih močeh pomagala v NOB.

Po poklicu je bil pokojnik kamnosek, v prostem času pa se je ukvarjal še s kmetijo, ker je imel majhen kos zemljišča. Že v mladosti je bil član vaškega Ljudskega odra ter je bil celih 62 let član kriške godbe na pihala. Prav zaradi te njegove dolge dejavnosti je bil pokojni Sedmak najstarejši godbenik v vasi.

Vsem sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje.

LONJER

Našo vas pogosto obiskuje «bela žena». V sredo, 14. t.m. smo se spet zbrali na pokopališču, da smo se poslovili od 77-letnega Andreja Coka. Pokojnik je izhajal iz stare in zavedne lonjerske družine. Se pred prvo svetovno vojno je dobil delo pri železnici in pri njej je ostal vse dokler ni stopil v pokoj. Sodeloval je pri vseh domačih prosvetnih ustanovah, in je bil eden ustanovnih članov domačega godbenega krožka «Volarič» ter odbornik prosvetnega društva.

Ko je v naših krajih zavladal fašizem, se je moral pok. Andrej Cok z vso družino — kot vsi slovenski železničarji — preseliti v notranjost Italije. Kmalu pa je ostal sam s svojo ženo, kajti sinovi in hčerki so odšli v Jugoslavijo.

Med vojno je okusil marsikaj slabega, saj je bil tudi on med tistimi, ki so bili zapleteni v znani Pinkov proces. Toda nič mu niso mogli dokazati, a so ga kljub temu s soprogo internirali.

Po vojni je nadaljeval svoje delo v odboru domačega prosvetnega društva. Družini je bil dober oče in zgleden gospodar, ki so ga vsi spoštovali.

Pokojniku, ki je tako zvesto ljubil svoj rojstni kraj, naj bo lahka domača gruda, svojcem pa izražamo naše iskreno sožalje, kateremu se pridružuje tudi uredništvo našega dnevnika.

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU
TRST - UL. FOSCOLO 1, tel. 94-386 - UL. FLAVIA 62
IN MILJE - UL. ROMA 1

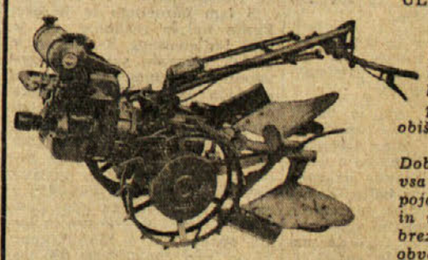

Preden kupite kmetijske potrebščine, obiščite nas!

Dobili boste vsa potrebna pojasnila in nasvete brez obveznosti!

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 25. februarja
Saša
Sonce vzide ob 6.52 in zatone ob 17.45. Dolžina dneva 10.53. Luna vzide ob 23.37 in zatone ob 9.41
Jutri, PONEDELJEK, 26. febr.
Andrej

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.2, najnižja 1.3, ob 19. uri 3.8; zračni tlak 1014.6, vlaga 34 odst., veter 8 km severovzhodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 7.8 stopinje.

Po stališču Vsedržavnega zavoda za urbanistiko

Ostre kritike strokovnjakov na račun regulacijskega načrta

Nestvarna predvidevanja o razvoju samostojnih naselij in pomanjkljivosti za razvoj mestnega središča

Splošni regulacijski načrt je že od lani na dnevnem redu sej tržaškega občinskega sveta. Na številnih sejah je bivši odbornik javnih del, in skoraj bi rekli «oče» tega načrta Elio Geppi z veliko vnemo orisal njegove glavne poteze, potem pa je stvar zaspala in ni bilo o načrtu prave in temeljite diskusije, če izvzamemo govor socialističnega svetovalca odv. Senigaglio. Če pa je bilo v občinskem svetu glede načrta mrtvilo, pa se je vtem močno razvila diskusija izven njega. Pri tem ima pač glavni delež tržaški odsek Vsedržavnega zavoda za urbanistiko, ki je pripravil in objavil obširno študijo v obliki kritičnih pripomb k načrtu ter poskrbel tudi za javno predavanje na stari univerzi. S tem je sprožil diskusijo, ki postaja vedno bolj živa in ki bo nedvomno vplivala na stališča in ravnanje občinskih svetovalcev oziroma njihovih skupin.

Po predavanju na univerzi in po objavi pripomb na kar 141 straneh publikacije Vsedržavnega zavoda za urbanistiko, katerega zaključke smo že objavili v izvlečku, je odsek za umetnost Kulturnega in umetniškega krožka priredil dve predavanji o raznih plateh regulacijskega načrta, ki sta jih imela znani arhitekt Rogers in univerzitetni profesor Montesi. Oba sta zavzela do načrta skoraj popolnoma odklonilno stališče, še posebno pa sta kritizirala zamisel 19 samostojnih naselij ter ureditev tako imenovanih terezijanske in jožefinske mestne četrti, ki sta harmonični in značilni celoti vsega mestnega središča izven območja starega mesta. Na njune kritike pa je odgovoril po nekem dnevniku in tudi ustno na diskusiji po zadnjem predavanju prof. Montesija glavni pobudnik načrta Geppi.

Kot smo že v izvlečku zaključkov omenjene publikacije pisali, menijo skoraj vsi kvalificirani strokovnjaki, da so tako številna samostojna naselja za sedaj prava utopija, rekli bi skoraj demagogija, saj je število prebivalstva statično in se utegne v prihodnosti celo zmanjšati, če ne bo gospodarskega razcveta. Kljub prilivu kakih 50.000 istrskih beguncev, se ni namreč prebivalstvo tržaške občine v 10 letih zvišalo niti za 1.000 enot. Po načrtu pa naj bi se v omenjenih 19 naseljih naselilo okrog 150.000 prebivalcev. Res da gre tu za perspektivo kakih 50 let, toda takšen časovni razpon je v predvidevanjih in načrtovanju vsekakor pretiran. Do takrat utegnejo nastati ogromne spremembe v načinu življenja, prepozov itd. Dosedanja naselja so poleg tega pokazala nenačrten razvoj in pravo zmešnjavo. Kot primer so navedli naselje San Sergio, ki je bilo začrtano v omenjenem obsegu, okoli katerega pa rastejo razne stavbe kot koprive ali plevel. Naselje še sedaj ne razpolaga z lastno šolo in že bo tista, ki je v načrtu premajhna, ker ne bo v njej prostora za vse otroke tistega okoliša. Arhitekti tudi očitajo sestavljalcem načrta, da ni med mestom in novim naseljem in niti med tistimi, ki jih predvidevajo, pravega presledka, to je zelenega pasu, ki bi dal naseljem pravo lice. Kar se «ozračja» v teh naseljih tiče, ki bi moralo biti po načrtu nekam domače in toplo, saj bi se v njih prebivalstvo bolj povezalo zlasti v družbenem in družabnem življenju, navajajo arhitekti, ki kritizirajo načrt, naselje INA-Casa na Kjadinu, ki je značilno zlasti po svojem mrtvilu, hladnosti in puščobi.

Tem kritikom odgovarja Geppi, da novih naselij v resnici ne bo 19 marveč le šest in da bodo še od le-teh štiri nekaka podnaselja, odvisna od družbenega življenja že obstoječih središč. Nova naselja oziroma podnaselja bi bila le Barkovlje-Boved, Trstenik, Rojan-Mlini, Rojan-Scala Santa, Katinara in Sv. Marija Magdalena Spodnja, kjer bi med drugim zgradili tudi nove zapore. Po Geppijevem mnenju so zlasti glede naselij sestavili načrt po socialnih kriterijih, sploh pa da preveva ves načrt socialna nota, pri čemer se vidi, da to besedo pač vsi zelo radi uporabljajo.

Zelo ostre so kritike zlasti glede mestnega središča, katerega lice bi bilo iznakaženo, če bi se načrt uresničil. Uničena bi bila harmonija terezijanske in jožefinske četrti zlasti okrog kanala, to je pred cerkvijo sv. Antona. S podaljšanjem Ulice Battisti do kanala in s porušenjem stavb levo od cerkve bo uničena vsa arhitektonska harmonija na tem področju, rešeno pa ne bo pametno niti vprašanje prometa, ker ne bo tam primernih cest za odtok in preusmeritev vozil, razen če seveda ne zasujejo kanal, kar pa bi bilo po mnenju arhitektov pravi «smrtni greh».

Če bi šli po načrtu, bi morali s časom nujno podirati razne stavbe v središču, za katero je predviden «zaprti» način gradnje, kar pomeni, da se bo moral širiti stanovanjski prostor v višino. To pa bi pomenilo tudi, da bi se za vedno odrekli otokom zelenja, ki so vsakemu modernemu mestu zelo potrebni. Arhitekti predlagajo zato, naj se posveti središču velika pažnja, naj se ohrani vse, kar je arhitektonsko pomembnega ter naj se zato pregleda in primerno obnovi vsaka hiša posebej. Seveda bi tudi to terjalo mnogo let dela in obilo denarja.

—«—

Nadaljevanje stavke v luki in ladjedelnicah

V pristanišču in v ladjedelnicah je od včeraj vse delo ustavljeno. Pristaniščniki so začeli stavkati včeraj ob 17. uri in bodo prišli na delo šele jutri ob 8. uri zjutraj. Kot torej vidimo, nadaljujejo s stavko nadurnega, nočnega in prazničnega dela, kot so to sklenili na zadnji skupščini. Stavkovna akcija, ki se lahko od časa do časa tudi zaostri s stavko dnevne izmene, bo trajala, dokler ne bodo koristniki pristanišča sporočili, da so pripravljeni začeti s pogajanji za povišanje tarif delavcem na osnovi zadnjih predlogov sindikalnih predstavnikov.

Delo v vseh tržaških ladjedelnicah pa je skoraj popolnoma ustavljeno že od 6. ure zjutraj včeraj. V vseh ladjedelskih obratih je med včerajšnjo stavko delalo le malo število delavcev, ki pripadajo sindikalni organizaciji CISL, ki je odklonila skupni nastop s FIOM-CGIL, ki že drugi mesec vodi ostro borbo za zvišanje plač. Delavci ladjedelnic bodo začeli delati šele jutri ob 6. uri zjutraj.

—«—

Aretiran šofer, ki je po nesreči izginil

Agenti prometne policije so po preiskavi, ki je trajala vso noč, včeraj zjutraj ugotovili, kdo je brezvestni šofer, ki je po nesreči, ki se je pripetila predvčerajšnjim na vogalu Ul. Milano s Korzom Cavour in pri kateri je izgubil življenje 49-letni Gino Penzo, zbežal, ne da bi ponesrečencu priskočil na pomoč. Ta šofer je 49-letni nameščenec pri železnici Leopoldo Salvi iz Ul. Sanzio 19, ki so ga aretirali in prijavili sodišču ker je bil zapleten pri smrtni prometni nesreči, ni ponesrečencu pomagal in se ni prijavil policiji.

—«—

* V prvih dopoldanskih urah je včeraj Nerina Furian iz Ul. Donadoni 16 nerodno padla prav pred gasilskim domom na Trgu Niccolini. Ženski so priskočili na pomoč gasilci, ki so jo odpeljali v bolnišnico, ker se je pobila in opraskala po obrazu in rokah. V bolnišnici so ji nudili prvo zdravniško pomoč in bo okrevala v nekaj dneh.

—«—

* Aldo Ruffo iz Ul. Ferrovie 14 na Opčinah je prijavil policiji, da so mu neznanci ukradli motorno kolo, ki ga je parkiral blizu železniške postaje.

Brzojavki CGIL v Rim

Delavske zbornice CGIL iz Trsta, Vidma, Gorice in Pordenona so poslale predsedniku vlade Fanfaniju brzojavko, v kateri poudarjajo obveznost, ki jo je sprejel glede člena 116 ustave ter pozivajo vlado, naj takoj uresniči ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom Furlanija - Julijska krajina, s čimer bo ugodila številnim željam in težnjam krajevnega prebivalstva.

Ministru za delo Bertinelliju so tajništva istih organizacij poslale brzojavko, v kateri pravijo, da so odobrile stališče tržiške FIOM ter ga prosijo, naj osebno intervenira za rešitev spora med uradniki CRDA in ravnateljstvom kakor tudi za rešitev spora tržaških pristaniščnikov, in sicer zato, da se oba spora pravično rešita v interesu gospodarstva in delavcev.

Uprava, umetniško in tehnično osebje Slovenskega gledališča iz srca čestita svojemu požrtvovalnemu upravniku

prof. Radu Rauberju

ob življenjskem jubileju.

Včeraj od 10.30 do 11. ure so vsi trgovci, lastniki javnih lokalov in obrtniki pri Sv. Jakobu zaprli svoje obrate v znak solidarnosti z delavci v pristanišču in ladjedelske industrije, ki že dolgo časa stavkajo za izboljšanje plač in delovnih pogojev. Obenem so z zoporo protestirali proti zvišanju električnih tarif

Na osnovi nedavno sprejetega zakona

Tržaški in goriški upokojenci INPS imajo pravico do dopolnitve zavarovanja

Gre za obdobje od 1. 7. 1920 do 28. 2. 1926. Prošnje in potrdila, ki jih morajo upokojenci predložiti. Kakšne koristi nudi zakon

V Uradnem listu italijanske republike od 19. t.m. je bil objavljen zakon št. 35 od 1. t.m., ki uveljavlja zakon o obveznem socialnem zavarovanju za vse osebe, ki so bile v delovnem odnosu v času od 1. julija 1920 do 28. februarja 1926 v pokrajinah, ki so prišle pod Italijo po prvi svetovni vojni, kot je bilo tedaj določeno za vse osebe v delovnem odnosu v ostalih italijanskih pokrajinah. Gre za obvezno zavarovanje za invalidnost in za pokojnino INPS.

Za ta zakon sta se dlje časa borili Zveza upokojencev in ustanova INCA s podporo poslancev levičarskih strank. Ker omenjeni zakon zanima vse sedanje upokojence INPS in preživele svojce v tržaški in goriški pokrajini, smo se obrnili za pojasnila na tržaški sedež INCA, kjer so nam dali vse podrobnosti.

Vsi sedanji upokojenci INPS, ki so bili v delovnem odnosu v času od 1. julija 1920 do 28. februarja 1926, ko je v naših krajih stopil v veljavo zakon o obveznem socialnem zavarovanju, imajo pravico predložiti prošnjo za priznanje pokojnine odnosno delovni invalidi za invalidnino za omenjeni rok. Opozarjamo upokojence, ki te prošnje niso še predložili, da si morajo priskrbeti potrdila podjetja, v katerem so bili v omenjenem času zaposleni, ali pa staro delovno knjižico, v kateri je razviden čas njihovega delovnega odnosa. Ce pa ne morejo dobiti zadevnega potrdila in delovne knjižice, naj si priskrbijo sodno potrditev izjave, da so bili v času, ki ga omenja zakon, zaposleni.

Prošnjo naj zainteresirani upokojenci vložijo pri INCA v Trstu, Ul. Zonta 2, ali pa na sedežih INCA v goriški pokrajini. Prošnji mora biti priložen eden od omenjenih aktov.

Pravico do pokojnine za omenjeno obdobje bodo imeli vsi sedanji upokojenci, ki bodo po odobritvi prošnje plačali socialno zavarovanje za ves čas ko so bili tedaj zaposleni. Zakon določa, da je treba plačati 45 lir za vsak delovni teden. Vzemimo za primer upokojenca, ki lahko dokaže, da je bil zaposlen od 1. julija 1920 do 28. februarja 1926, in sicer 294 tednov. Če množimo 294 delovnih tednov s 45 lirami tedenske zavarovalnine, dobimo, da bo moral upokojenec plačati zavodu INPS 13.230 lir, da bo lahko imel pravico do povišanja pokojnine, ki bo znašalo 2178 lir mesečno za ves nadaljnji čas uživanja pokojnine. Iz tega je razvidno, da si bo upokojenec v dobrih šestih mesecih izplačal zaostalo zavarovalnino, ki mu bo dala pravico do višje pokojnine.

Poleg tega bodo na osnovi sprejetega zakona lahko vsi tisti delavci, ki v svojih delovnih letih niso utegnili plačati zadostnega pokojninskega sklada in ne dobivajo pokojnine INPS, prostovoljno plačali omenjenih pet let zavarovalnine, kar jim bo omogočilo, da bodo lahko dobivali pokojnino.

Kot torej vidimo, ta zakon končno odpravlja krivico, ki se je doslej dogajala delavcem bivših avstroogrskih pokrajin, saj so bili prikrajšani za dobrih pet let pokojninskega socialnega zavarovanja. Zakon bo stopil dejansko v veljavo 4. marca letos.

Za poslovno dobo prihodnjih štirih let

Imenovan nov upravni odbor pokrajinske turistične ustanove

Član odbora je tudi župan repentaborske občine Jože Bizjak. Turistična fotografska razstava v Trstu

Tržaška prefektura je v petek sporočila vodstvu Pokrajinske turistične ustanove dekret ministrstva za turizem o imenovanju upravnega odbora omenjene ustanove za dobo od leta 1962 do 1965.

Za predsednika je potrjen odv. Ugo Volli, za odbornika pa so imenovani: dr. Duilio Magris, predsednik avtonomne ustanove za turizem, dr. Vincenzo Guarrella, zastopnik prefekture, arh. Benedetto Civiletti, predstavnik urada za spomeniško varstvo, Gennaro Degano, pokrajinski odbornik, odv. Corrado Jona in Massimiliano Bortolotti, pokrajinska svetovalca, dr. Mario Franzil, tržaški župan, Josip Bizjak, repentaborski župan, dr. Romano Caidassi, predsednik trgovinske zbornice, Giorgio Valmarin, predsednik pokrajinske obrtniške komisije, odv. Camillo Pollucci, predsednik Avtokluba Antonio Rigoletti, Giovanni Bracci, Luciano Scotti, Emilio Paterniti, Antonio Pizzamus, Carlo Buzzi, dr. Paolo Goitan, dr. Stelio Rosolini, odv. Piero Slocovich in Giovanni Suttora, kot predstavniki delodajalcev, turističnih delavcev in strokovnjakov.

Umestitev novega odbora bo v prvi polovici marca in se je bo udeležil predstavnik ministrstva za turizem.

Pokrajinska turistična ustanova bo na željo ljubiteljev fotografije, fotografov in turistov priredila tudi v Trstu turistično fotografsko razstavo «Ta naša pokrajina», ki je bila že v Miljah v januarju. Otvoritev razstave v Trstu bo 27. t. m. ob 18.30 na sedežu trgovinske zbornice, za občinstvo pa bo razstava odprta od 28. februarja do 6. marca, in sicer od 10. do 12,30 in od 16. do 20. ure.

Barvne fotografije, ki prikazujejo naravne lepote in turistične ter druge zanimivosti Trsta in okolice, bodo po zaključku razstave odposlali turističnim ustanovam v razne evropske dežele.

Iz tržaških sodnih dvoran

Poneverila je državni denar: pregledali jo bodo psihiatri

S «francozom» nad avtomate za žvečilni gumi

Kazensko sodišče bi moralo razsojati tudi v zvezi s hudimi poneverbami državnega denarja, ki jih je zagrešila 45-letna poštna uradnica Elvira Primosigh iz Ul. Commerciale 96. Proces pa so odložili, ker so sodniki sprejeli branilčevo zahtevo naj obtoženko pregledajo psihiatri, ki naj ugotovijo, če je ženska umsko popolnoma zdrava ali ne.

Elviro Primosigh so obdolžili, da si je prisvojila 339.778 lir na računovodskem oddelku brzojavne službe, kjer je bila zaposlena kot blagajničarka. Denar pa je začela jemati iz blagajne 1957. leta.

Poneverbam so prišli na sled 17. maja lani, ko je šef urada, Agostino Di Ciaula hotel pregledati blagajniško poslovanje. Primosighova pa mu ni hotela izročiti ključev. Dejala je, da je bolna, odšla iz urada ter zaloputnila vrata za seboj. Naslednjega dne so v nekem predalu njene pisalne mize našli duplikat ključa. Odprli so blagajno ter ugotovili omenjeni primanjkljaj.

Zdi se, da ženska zares ni popolnoma duševno zdrava. Bila je že večkrat v raznih bolnišnicah, kjer so zdravniki ugotovili, da gre za osebo z nestalnim duševnim ravnotežjem, ki tudi ni sposobna, da kritično misli.

* * *

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 24-letni Libero Lipez iz Ul. della Torretta, ki je bil obtožen petih tatvin ter enega poskusa tatvine.

Bilo je nekaj čez 2. uro ponoči 29. novembra lani, ko je zapriseženi nočni čuvaj Rodolfo Gesù, ki je uslužben pri podjetju Stabilimento triestino di sorveglianza e chiusura, šel po Ul. dei Rettori. Nenadoma je opazil nekega mladeniča, ki je skušal s francozom iztrgati z zida avtomatski aparat za razprodajo žvečilnega gumija. Čuvaj se je hitro približal mladeniču (šlo je za Lipeza), ga prijel ter odpeljal na kvesturo. Pri tatu so našli tudi nekaj drugega orodja, ki bi lahko služilo pri vlamljanju.

Na zaslišanju je Lipez izpovedal, da je tiste noči vstal nekaj pred drugo uro ter šel najprej na sprehod, preden bi šel v službo. Uslužben je bil namreč kot kurjač v navtičnem inštitutu. Ko je šel po Ul. Rettori ga je zamikal avtomatski aparat, najprej ga je skušal iztrgati z zida z rokami, toda ko se mu to ni posrečilo, je odšel domov po francoza in drugo orodje.

Lipez je nadalje priznal še pet drugih tatvin. Pri vseh teh primerih je šlo za tatvine avtomatskih aparatov žvečilnega gumija ali ameriških lešnikov.

Sodniki so ga spoznali za krivega ter ga obsodili na 6 mesecev zapora ter na 35.000 lir globe. Kazen je pogojna in ne bo vpisana v kazenski list. Mladeniča so že včeraj izpustili na svobodo.

Pred dnevi je na tržaški univerzi promoviral za doktorja trgovskih ved Darij Sosič z Opčin.

Mlademu doktorju iskreno čestitajo prijatelji in znanci ter uredništvo Primorskega dnevnika.

Približno za 6 milijonov lir škode

Požar na Opčinah v mizarski delavnici

Otežkočeno gašenje zaradi burje
Zgoreli so stroji, les in pohištvo

Požar, ki je predsinočnjim nastal v mizarski delavnici na Opčinah v Ul. Salici 7, je napravil ogromno škodo. Računajo, da škoda znaša približno 6 milijonov lir. Požar je namreč uničil streho in poškodoval stroje, zgorelo pa je precej lesa ter že izdelanega pohištva.

Lastnica mizarske delavnice je Irene Kramstetter, lastnik zgradbe pa Viktor Kalin.

Prve plamene so zapazili ob 21.40 in so nemudoma poklicali gasilce z Opčin, prišli pa so gasilci iz Trsta, ker so openski gasilci imeli opravka tedaj s požarom pri Obelisku in so čez dobrih deset minut prišli na pomoč tržaškim gasilcem. Delo gasilcev je bilo otežkočeno zaradi burje in iz stavbe so švigali visoki plameni. Gasilci so morali krepko delati skoraj do 1. ure po polnoči, ko so pogasili požar.

Razen tega so imeli gasilci predvčerajšnjim precej dela tudi z drugimi manjšimi požari. V Samatorci je v stavbi št. 18 začel goreti tovornik in bi se kmalu vnela streha. Škoda znaša približno 10 tisoč lir. Popoldne je bil spet požar blizu openske železniške postaje, kjer je zajel 7.000 kv.m površine.

V ladjedelnici Sv. Justa

Postavili so gredelj 600-tonske ribiške ladje

Maja bodo pričeli graditi drugo enako ladjo

Včeraj dopoldne so v ladjedelnici Sv. Justa, ki je sedaj last družbe «Gestione Cantieri Navali e Meccanici» iz Palerma, postavili gredelj 600-tonske ribiške ladje za lov rib na odprtem morju.

Ladjo je naročila tržaška ribiška družba, katero sta na svečanosti zastopala predstavnika Dik in Gardos.

Točno ob 11. uri je veliki žerjav postavil na splavišče kos železa s konstrukcijsko številko 87. Nato pa so z istim žerjavom še postavili stranska dela trupa nove ladje. Z novimi načini gradnje je namreč odpadel tradicionalni «gredelj» v obliki črke «T», tako da ima «postavitev gredlja» sedaj samo simbolični značaj, ko na splavišče postavljajo že cele dele zgrajenega ladijskega trupa. Celotna operacija je trajala le nekaj minut, vendar pa je bil že viden grob obris nove ribiške ladje.

S tem naročilom se je prekinilo daljše razdobje, ko je bila ladjedelnica Sv. Justa v resnih težavah, saj ni razpolagala z nobenim naročilom za gradnjo ladij. Nova tržaška družba za ribolov na odprtem morju je naročila dve večji ribiški ladji. Prvo bodo dokončali še letos, gredelj druge bodo postavili maja in predvidevajo, da jo bodo dogradili v začetku prihodnjega leta. Ladji bosta imeli po 600 ton in bosta opremljeni s hladilnikom ki bo imel zmogljivost 600 kubičnih metrov. Pogonski stroj bo razvijal 1.210 konjskih sil. Ladja bo lahko naložila 250 ton rib, ki jih bodo pripeljali in prodali v Trstu. Predvideni izdatki za gradnjo obeh ladij bodo dosegli milijardo 200 milijonov lir.

Pri postavitvi gredlja te nove ribiške ladje so bili prisotni vidni predstavniki tržaških oblasti in med njimi: za vladni generalni komisariat podprefekt dr. Molinari, poveljnik finančnih straž polk. d'Amore, predstavnik poveljnika vojaške posadke polk. Magletti, predstavnik pristaniškega poveljstva kap. Trosi, ravnatelj Javnih skladišč dr. Bernardi in druge osebnosti. Po svečanosti je podjetje priredilo zakusko v upravnih prostorih.

Dr. LASPERANZA

sporoča zavarovancem INAM dolinske občine, da je odprl v občini dve ambulanti

V Logu štev. 7

vsak dan od 8.30 do 10. ure, v torek in četrtek pa še od 18. do 19. ure.

V Boljuncu štev. 64

vsak dan od 11. do 13. ure, v ponedeljkih, sredah in petkih pa še od 18. do 19.30

Za zdravniške preglede na domu, naj se zavarovanci zglasijo pri omenjenih ambulantah, v primeru nujnosti pa naj telefonirajo na štev. 77-367.

Včeraj sta se poročila v Ajdovščini Marija Marc in Emil Jarc doma iz Doberdoba. Novoporočencema želijo mnogo sreče in zadovoljstva v njunem skupnem življenju člani prosvetnega društva «Jezero» iz Doberdoba, v katerem je Emil Jarc aktiven član. Čestitkam se pridružujejo tudi ostali prijatelji ter naše uredništvo.

ZA POROKO...
«FOTOGRAFIA» EGON
Trst, Ul. Oriani 2 (Barriera)
Tel. 93-295

Kino „IRIS“ na PROSEKU

predvaja danes 25. t. m. ob 15.30 film:

Nekomu ugaja topel

(A qualcuno piace caldo)

V glavni vlogi nastopa MARILYN MONROE

od Včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 24. februarja 1962 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 41-letni Giorgio Kropf, 73-letni Guglielmo Huth, 80-letna Erminia Nemac vd. Zimolo, 83-letni Luigi Chiap, 75-letna Stefania Festel por. Claus, 68-letni Placido Furlan, 70-letna Olga Ussai por. Parrini, 80-letna Amalia Opara vd. Pucci, 73-letni Emilio Cecconi, 85-letna Maria Rocco vd. Milos, 83-letna Rosa Maronich vd. de Gironcoli, 77-letna Teresa Zara vd. Chervatin.

OKLICI: trgovec Matteo Mircovich in gospodinja Paola Puhali, delavec Armando Mosetti in prodajalka Alda Fernetti, barist Argeo Bari in gospodinja Maria Luisa Mase, tiskar Fulvio Pischianz in frizerka Livia De Palma, mehanik Marcello Millo in gospodinja Eleonora Conestabo, tesar Bruno Busatto in gospodinja Eufemia Crisman, uradnik Romano Apollonio in bolničarka Vanda Godina, električni varilec Tullio Benedetti in šivilja Nivia Vascotto, študent Giovanni Lizzul in gospodinja Filomena Muggeo, uradnik Tullio Olivotto in prodajalka Lidia Dressi, pleskar-dekorater Mario Baccomi in uradnica Alice Barbo, prodajalec Giorgio Rolli in frizerka Sivigliana Torcello, opremljevalec ladij Luciano Dell'Agnolo in delavka Valdea Pichel, risar Claudio Vatta in Renata Scholz, agent carine Mario Marogna in tkalka Ada Durante, instalater Bruno Zerjal in delavka Neva Pettirosso, agent CP Attilio Lamagna in gospodinja Adele Di Mola, podoficir vojske Ezio Barbeni in gospodinja Annamaria Nocchi, uradnik Romano Trotti in gospodinja Alice Carsoni, mornar Rino Crastini in bolničarka Silvana Giurgevich, strojnik Luciano Dagri in prodajalka Paula Ettinger, uradnik Paolo Consonni in učiteljica Brunhilde Wenzel, šofer Duilio Fischer in uradnica Margarete Rost.

—«—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. dell'Orologio 6; dr. Signori, Trg bolnišnice 8.

—«—

LEKARNE ODPRTE DANES

INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Depangher, Ul. sv. Justa 1; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; All'Angelo d'oro, Ul. S. Pellico; dr. Miani, Barkovlje; Nicoli, Skedenj.

GLEDALIŠČA in KINO

Slovensko gledališče v Trstu

GOSTOVANJE V KRIZU

danes 25. februarja t. l. ob 15.30 v Prosvetni dvorani A. Sirk s predstavo

AGATHE CHRISTIE

«MIŠNICA»

(detektivka v dveh dejanjih)

Prodaja vstopnic v cvetličarni pri Danili

V TOREK, 27. T. M. OB 20.30 V KINO DVORANI V SKEDNJU

AGATHE CHRISTIE

«MIŠNICA»

VERDI

Danes ob 16. uri za dnevni red tretja predstava opere P. I. Cajkovskega «Evgenij Onjegin» z istimi izvajalci kot pri prejšnjih dveh predstavah. Dirigent Efrem Kurtz. Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

PD PROSEK-KONTOVEL

priredi danes 25. t.m. ob 17.30 v dvorani na Kontovelu

PRESERNOVO PROSLAVO

Sodelujejo: Pevski zbor s Proseka-Kontovela, domača godba, tamburaški zbor in igralci tržaškega Slovenskega gledališča.

Vabljeni!

GLASBENA MATICA
TRST

PLES GLASBENE MATICE

bo v soboto, 3. marca od 21. do 4. ure zjutraj v prostorih stadiona «Prvi maj»

Igral bo priznani jazz ansambel Dobro založen bife z jedačami in pijačami

Rezerviranje miz in prodaja vstopnic od četrtka, 1. marca dalje v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška 20 ter eno uro pred pričetkom plesa pri blagajni dvorane.

izleti

Smučarski izlet SPDT in tekma v veleslalomu na Livku-Matajurju 4. marca t.l. Vpisovanje tekmovalcev in izletnikov v Ul. Cappa 9-II. Tekme se lahko udeležijo moški, ženske ter mladinci in mladinke nad 17 let.

mali oglasi

PRI MAGAZZINU FELICE, Trst, Ul Carducci 41, DOBITE: ženske moške in otroške dežne plašče bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940, takojšnja izročitev VESPA GRAND SPORT MODEL 1962 skupno z rezervnim kolesom in VESPE 125 in 150 z dvoprostornim sedežem. Velika izbira SCOTER in MOTO rabljene z izrednimi pogoji plačevanja.

PRI VASIH NAKUPIH obiščite trgovino **«MAGLIABELLA»** na Korzu Garibaldi 11 (Barriera), nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas boste našli veliko izbiro pletenin, nogavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku! Proti izrezku tega oglasa za nakup najmanj 500 lir vrednosti prejmete darilo!!!

GOSPODINJSKO POMOCNICO za več ur dnevno išče družina Bufon, Ulica Livaditi 6, telefon 91-652.

ISCEM POSTREZNICO do 13. ure. Telefonirati na 76-978.

HISNO POMOCNICO v dnevnih urah iščem. Telefonirati na št. 33-776 od 17. do 19. ure

HARMONIKA, 120 basov, 5 registrov naprodaj. Telefonirati na št. 44596.

KINO

Nazionale 14.30 «Prašiči, gejše in mornarji» (Porci, geishe e marinai). Yuji Nagato. Prepovedano mladini.
Fenice 14.30 «Fanny». Leslie Caron, Charles Boyer. Technicolor.
Excelsior 13.30 17.30 21.30 — «Boccaccio 70». Sophia Loren, Anita Ekberg. Prepovedano mladini.
Grattacielo 14.00 «Italijanski razbojniki» (I briganti italiani). Vittorio Gassman, Ernest Borgnine, Rosanna Schiaffino.
Arcobaleno 14.00 «Bitka na okrvavljeni plaži» (Battaglia sulla spiaggia insanguinata). Audye Murphy.
Supercinema 14.30 «Čudovita sedmorica» (Le magnifiche 7). — Eastmancolor. Carlo Dapporto, Valeria Fabrizi.
Alabarda 14.00 «Oficirski sluge» (Gli attendenti). Dorian Gray, Renato Rascel, Vittorio De Sica.
Aurora 14.00 «Romolo in Remo».
Cristallo 14.30 «Rimska pomlad» gospe Stone» (La primavera romana della signora Stone). Prepovedano mladini.
Garibaldi 15.00 «Severnozahodne meje» (Frontiere a Nord Ovest). Technicolor. Lauren Bacall.
Capitol 14.30 «Razbojnik» (Il brigante). Adelmo Fraia. Prepovedano mladini.
Impero 14.30 «Razgibana noč» (Una notte movimentata).
Italia 15.00 «Lepotice na plaži» (Bellezze sulla spiaggia). Technicolor. Valeria Fabrizi, Raimondo Vianello.
Massimo 14.00 «Začarani meč» (La spada magica). Technicolor. Estelle Winwood.
Moderno 14.00 «Prestol za Christino» (Un trono per Christina). Technicolor. Cristine Kaufmann, Angel Aranda.
Astra 14.30 «Crimen».
Astoria 14.30 «Gola po svetu» (Va nuda per il mondo). Technicolor. Gina Lollobrigida.
Vittorio Veneto 14.00 «Svet ponoči št. 2» (Il mondo di notte N. 2). Prepovedano mladini.
Ideale 14.30 «Taxi za Tobruk» (Taxi per Tobruk).
Marconi 14.30 «La giornata balorda». Jean Sorel, Lea Massari. Prepovedano mladini.
Abbazia 14.30 «Pepelko» (Il Cenerentolo). Technicolor. Jerry Lewis.
Odeon 14.30 «David in Golijat». Technicolor. Orson Welles, Eleonora Rossi Drago.

—«—

LOTERIJA

BARI	79	83	84	82	22
CAGLIARI	67	46	70	42	21
FLORENCA	19	69	50	86	26
GENOVA	58	20	43	89	14
MILAN	80	21	35	8	42
NEAPELJ	54	31	53	43	86
PALERMO	33	65	40	56	74
RIM	22	58	38	2	62
TURIN	14	71	17	28	60
BENETKE	87	47	83	89	56

ENALOTTO

221 X2X X11 2XX

darovi in prispevki

V spomin 6. obletnice smrti Marija Kogoja daruje sestra 5000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Andreja Coka daruje Antonija Čukpečar 1000 lir za Dijaško Matico.

Ob peti obletnici smrti gospoda Josipa Puhalja daruje njegova družina 10.000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina naše drage matere Antonije Korošec vd. Zerjal daruje Silvester Kuret in družina 2000 lir za Dijaško Matico.

ZAHVALA

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki so se udeležili pogreba naše nepozabne mame

Marije Kocman
roj. GUSTIN

Posebna zahvala darovalcem cvetja ter č. g. župniku.

Žalujoči: hčeri, sin (odsoten) zet in vnuki

Praprot, 25.2.1962.

ZAHVALA

Ob prvi obletnici smrti našega nepozabnega sina

Lina Vovka

se toplo zahvaljujemo vsem, ki z nami sočustvujejo in ga spominjamo vsem, ki so ga imeli radi.

Žalujoča družina VOVK in ostalo sorodstvo

Ricmanje, 25.2.1962.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mati in stara mati

ANTONIJA KOROŠEC
vd. ŽERJAL

Pogreb pokojnice bo danes 25. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti v Ricmanjih št. 19 na domače pokopališče.

Žalujoča hči ALOJZIJA z možem in otroci in sin KAREL (odsoten)

Ricmanje, Buenos Aires, 25.2.1962.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba dragega moža, očeta in tasta

ANDREJA HRVATIČA

Posebna zahvala č. g. župniku, domači godbi in pevcem, darovalcem cvtja ter vsem onim, ki so na kakršen koli način počastili njegov spomin.

Žalujoča žena in otroci z družinami

Ricmanje, 25.2.1962

Med Italijo in Jugoslavijo

Težave pri prometu s tovornimi avtomobili

Ta promet zanima v prvi vrsti tržaška in goriška podjetja, ki jih novi sporazum ni zadovoljil

Ob koncu lanskega leta je bil podpisan v Sarajevu med Italijo in Jugoslavijo sporazum, s katerim je urejen promet s težkimi tovornimi avtomobili med obema državama. Ta sporazum je sicer uvedel določene svobodnejše oblike in je nekoliko poenostavil poslovanje prevozniških podjetij, vendar še zdaleč ni odstranil vseh zaprek in predvsem ni rešil najvažnejših vprašanj.

Tako je pred dnevi znani milanski gospodarski list «Il Sole» med drugim ugotovil, da pri sestavljanju sporazuma niso upoštevali zahtev prevozniških družb ter da je še vedno premajhno število «belih dovoljenj», s katerimi je urejen tovorni avtomobilski promet med Italijo in Jugoslavijo. (Ta dovoljenja velijajo za prevoz po celotnem področju, medtem ko «rdeča dovoljenja» le za obmejni pas.)

V tej zvezi opozarjamo na stališče Slovenskega gospodarskega združenja, ki je 11. decembra lanskega leta uradno sporočilo vsem zainteresiranim svoje utemeljene predloge. Takrat je združenje predlagalo, da naj se v celoti liberalizira promet s tovornimi avtomobili vsaj za obmejna področja, saj so tukajšnje prevozne družbe navezane skoro izključno na promet med Italijo in Jugoslavijo. Če pa to ne bi bilo mogoče, pa naj se primerno poveča število «rdečih dovoljenj» ter naj se njih veljavnost raztegne na celotno ozemlje sosedne države. Poleg tega je združenje predlagalo še nekatere izboljšave upravnega značaja, tako da bi se poenostavil postopek in odstranila dvojna, v praksi nepotrebna, dovoljenja za tovornjake s prikolico.

Celotno vprašanje zanima v prvi vrsti prevozne družbe iz Trsta in iz Gorice, ki se v velikem številu zanimajo za promet blaga iz Jugoslavije odnosno tudi za promet tranzitnega blaga proti Avstriji. Pri tem pa imajo stalne težave, ker nimajo dovolj dovoljenj, odnosno imajo v nekaterih primerih samo dovoljenje za prevoz v obmejnem področju, kar jim seveda otežuje poslovanje. Pričakovalo se je, da bodo na pogajanjih v Sarajevu vse te težave odstranjene ter da bo prišlo do temeljitega preokreta, vendar pa je ostal v veljavi stari nepopolni sistem, ki so ga samo nekoliko izboljšali.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Leland Stone: *Robinzon s samotnega jezera* L 270.—
Josip Jurčič: *Zbrano delo I. del* L 1.260.—

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 25. t. m. ob 16. uri Metro cinemascope barvni film:
«Velikani morja»
(I giganti del mare)
Igrajo: GARY COOPER in CHARLTON HESTON

Kino ROSANDRA - Boljunec
predvaja danes 25. t. m. ob 17. uri Cinemascope barvni film:
Na svidenje Rim
(Arrivederci Roma)
Igrajo MARIO LANZA, RENATO RASCEL in MARISA ALLASIO

Otvoritev ceste k miramarski postaji

Včeraj dopoldne so svečano otvorili cesto, ki povezuje miramarsko postajo in avtocesto št. 14. Otvoritve so se udeležili vidni predstavniki oblasti in med njimi vladni generalni komisar dr. Mazza. Župan dr. Franzil je v otvoritvenem govoru poudaril, da bo ta cesta povezovala železniško postajo, ki je bila do sedaj praktično izolirana. Cesta je dolga 570 metrov, široka 6 metrov, pričeli pa so jo graditi 22. avgusta 1960. leta. Gradnja je stala 35 milijonov lir, poleg tega pa so porabili še 20 milijonov za razlastitev zemljišč. Cesta se odcepi od državne ceste pred predorom kmalu za odcepom ceste proti Miramaru.

Intereuropa
Mednarodna spedicija in transport KOPER
izvršuje:
- mednarodno spedicijo in transport s svojimi kamioni in skladišči
- posle na mednarodnih velesejmih in izložbah v tuzemstvu s svojo specialno organizacijo
- kvantitativni prevzem blaga
- redni zbirni promet z vsemi evropskimi centri
- najemanje bookling prostora

potom svojih poslovnih enot:
LJUBLJANA, SEŽANA, NOVA GORICA, KOZINA, JESENICE, MARIBOR, PREVALJE, RIJEKA, ZAGREB, SARAJEVO, BEOGRAD, ZRENJANIN, NOVI SAD, SUBOTICA

— AVTOPREVOZ —
Rihard Cunja
Trst, Strada del Friuli št. 289
Tel. 35-379
TOVORNI PREVOZ ZA TU IN INOZEMSTVO
KONKURENČNE CENE

Pri
„Creazione Fulvia"
ULICA DANTE 6
(zraven banke Bolaffio)
se nadaljuje
RAZPRODAJA
vsega blaga z velikim uspehom. Krila terital — originalen — po neverjetnih cenah: L 2.580.—. Kombinirane bluze in jopice: shetland in Orlon po L 2.480.—, Lamè bluze in jopica po L 1.980.—. Obiščite nas! Prepričali se boste tudi za ostale artikle!!

Goriško-beneški dnevnik

Medtem ko bonomijanci «ščitijo» dvolastnike

V Jamljah skušajo dobiti zemljo za potrebe vojaških služnosti

S takšnimi ukrepi se le povečuje beg z zemlje in bo zeleni načrt ostal brez koristi

Večkrat čitamo v časopisju o zaskrbljenosti javnih organov in javnosti na splošno zaradi vedno večjega obsega bega z zemlje, ki je v zadnjih tednih in mesecih zajel tudi kraško področje okrog Tržiča. Kmetje in kmečka mladina zapuščajo zemljo, ki je bila stoletja glavni vir preživljanja naših družin in gredo za lažjim zaslužkom v industrijska podjetja v Tržiču, na delo v pristanišče in drugam, kjer se jim nudi več ali manj stalna zaposlitev.

Medtem ko se zelo mnogo govoriči in razpravlja o tem, kako bi s primernimi ukrepi nudili boljše pogoje kmečkemu prebivalstvu za obstanek na svoji zemlji, pa se z druge strani uveljavljajo drugi ukrepi, ki so s takim namenom v direktnem nasprotju in beg z zemlje še pospešujejo.

Med take ukrepe spadajo nedvomno tudi vojaške služnosti in ta teden so n. pr. že večkrat prišli v Jamlje pooblaščenci vojaških oblasti, da bi tamkajšnje direktne obdelovalce pregovorili za odstop zemlje, ki jim je potrebna za gradnjo vojaških objektov. Kmetje so do sedaj zavrnili take ponudbe, ker so še vedno toliko navezani na svojo zemljo, da se težko ločijo od nje. Zlasti še, ker gre v posameznih primerih za odstop le manjšega kosa zemlje, kar pa bo močno oviralo tudi izkoriščanje druge zemlje, ki bo kmetu ostala v neposredni bližini takih vojaških objektov. Tako se zdi, da nameravajo tak objekt postaviti nekje kar v sredo vinograda in bo zaradi tega zelo trpel ves vinograd, lastnik pa bi dobil odškodnino, v kolikor bi jo dobil, le za manjši del, ki bi ga neposredno prevzela vojaška uprava. Tudi včeraj so prišli taki pooblaščenci v Jamlje.

Preteklo nedeljo so imeli bonomijanski direktni obdelovalci v Gorici svoj redni letni občni zbor, na katerem so se le mimogrede in skoro bi lahko rekli bolj «zaradi lepšega» dotaknili vojaških služnosti, čeprav predstavljajo te mnogo večjo škodo za naše kmete kot pa zamenjava zemljišča v obmejnem pasu na drugi strani meje.

O teh zamenjavah pa so se na omenjenem občnem zboru razgovorili in izglasovali ostro protestno resolucijo, katero je povzel tudi senator Vallauri za svojo intervencijo pri rimski vladi.

Prav je, da se organizacija pobriga za zaščito koristi svojih članov in direktnih obdelovalcev na splošno. Toda pobrigati bi se morala za vse njihove interese in posebno tam, kjer imajo kmetje večjo škodo, ne pa da vzamejo samo manjši del problema in ga skušajo izkoristiti za svoje demagoške namene, kot se zdi, da se dela v tem primeru.

Pričakujemo torej, da se bo kaj konkretnega za zaščito direktnih obdelovalcev sklenilo tudi in predvsem kar se tiče vojaških služnosti. V nasprotnem primeru se bo beg z zemlje še nadaljeval in bo ostal tudi zeleni načrt z vsemi svojimi olajšavami brez koristi, ker ga bodo zadušili taki nasprotni ukrepi.

2. NOVINARSKI PLES V GORICI
BO V SOBOTO 3. MARCA V PROSVETNI DVORANI
Priskrbite si vabila!

—«»—

Ul. Garzarolli zaprta za promet

Občinska podjetja v Gorici sporočajo, da bo zaradi vodovodne in plinske napeljave začasno zaprta za promet Ulica Garzarolli. Od ponedeljka 26. t. m. bo za teden dni zaprt del ulice od križišča z Ulico Aprica do križišča «Madonnina», za tri tedne pa del ulice od križišča «Madonnina» do Ul. Trieste.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

Občni zbor zavarovalnice goveje živine v Sovodnjah

Vzajemna zavarovalnica goveje živine v Sovodnjah bo imela v nedeljo 4. marca svoj redni letni občni zbor in sicer v dvorani občinskega doma v Sovodnjah, dopoldne ob 11. uri.

Odbor vabi vse člane, da se zborovanja za gotovo in točno udeležijo, da se bodo na njem pomenili o vseh zadevah društva in o problemih domačih živinorejcev na splošno, kar bo nedvomno vsem v korist.

—«»—

Pustovanje v Tržiču in na Krasu s SPD

Slovensko planinsko društvo priredi na pustni torek dne 6. marca popoldanski avtobusni izlet v Tržič in od tam v Mavhinje na tržaškem Krasu. Izletniki si bodo v Tržiču lahko ogledali maškaradni sprevod, v Mavhinjah pa bo prosta društvena zabava.

Vpisovanje od ponedeljka 26. t. m. dalje na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Gorici, Ul. Ascoli 1/I. Odhod avtobusa iz Gorice ob 14. uri izpred kavarne Bratuš, skozi Podgoro ob 14.15 in dalje Standrež in Dol. Podrobnejša pojasnila pri vpisu.

Po združitvi ljudsko-prosvetnega delovanja

Pomen glasbe v vzgoji mladine

Nekaj misli ob pričetku pouka v šoli Glasbene Matice v Gorici

Združitev ljudsko-prosvetnega delovanja na Tržaškem in Goriškem, poglobitev in razširitev tega delovanja je nujno dovedla do problema ponovne oživitve šole Glasbene Matice v Gorici.

Ze vrsto let se je v Gorici občutila potreba po slovenskem zavodu, ki naj mladino sistematično vzgaja v glasbi in na ta način poživi tisto področje, ki je eden od najpomembnejših činiteljev kulturno-prosvetnega delovanja. Ne smemo pozabiti, da je delovala prav v Gorici že pred prvo svetovno vojno cvetoča glasbena šola in tudi po letu 1945 je bilo delovanje šole Glasbene Matice v Gorici zelo plodno. Odraz tega so bili številni glasbeni nastopi, delovanje pevskih zborov itd. Vrsta zaslužnih pedagogov kot sta bila Komel, Kumar in drugi je s svojo prizadevnostjo uspela dvigniti glasbeno dejavnost do lepe stopnje. To glasbeno tradicijo na Goriškem bo skušala šola Glasbene Matice ponovno oživiti.

Namen glasbene šole bo v prvi vrsti, da nudi mladini sistematično glasbeno vzgojo. Nujno je namreč, da se premosti čitalništvo na tem področju, da se doseže pri glasbeno-prosvetnem delovanju večja strokovnost ter da se preneha z diletantizmom. Seveda ne bo namen šole vzgajati glasbene profesioniste. Glavni namen bo nuditi vrsti dovolj vztrajnih gojencev tisto glasbeno znanje, ki naj omogoči mladim ljudem, da se bodo kot dobri glasbeni amaterji uveljavili v okviru celotnega prosvetnega delovanja bodisi pri pevskih zborih ali v orkestralnih ansamblih, pa še na toliko drugih področjih.

Ni izključeno, da bo iz vrst glasbenega naraščaja izšel tudi glasbeno nadarjen gojenec, ki se bo mogel poklicno posvetiti glasbi. Vsekakor pa smo prepričani, da si bo marsikateri mlad človek z znanjem, ki si ga bo pridobil v šoli Glasbene Matice, pomagal v trdem življenjskem boju ter bo imel postranski zaslužek.

Ne bo odveč, da poudarimo pomen, ki ga ima glasbena vzgoja pri oblikovanju značaja mladega človeka. Marsikoga odvrne od številnih razvad, katerim mladina tako rada zapada, pomaga mu vzbuditi čut za umetnost, omogoča mu dojemati kvalitetna dela glasbene literature ter ga seznanja s slovensko pesmijo, kar je pri nas še posebno važno.

Naše misli še daleč ne osvetljujejo vseh vprašanj, ki se tičejo glasbenovzgojnega delovanja in ki se bodo pojavila pri delovanju glasbene šole. Številni bodo problemi, ki jih bo treba reševati, a z dobro voljo in sistematičnim delom jih bodo sodelavci pri Glasbeni Matici prav gotovo rešili.

Slovenskemu glasbeno-vzgojnemu zavodu, ki bo ponovno pričel orati glasbeno ledino na goriškem kulturno-prosvetnem področju, iz srca želimo obilo uspehov.

Debata o posameznih postavkah proračuna

Razprava o resolucijah na seji pokrajinskega sveta

Resolucija KPI glede nadzorstva nad vinsko proizvodnjo

Za včeraj popoldne ob 16. uri je bila sklicana ponovna seja pokrajinskega sveta, da bi na njej nadaljevali debato o posameznih postavkah pokrajinskega proračuna za leto 1962. Kot znano je bilo splošno poročilo o tem proračunu sprejeto z večino glasov že na zadnji seji prejšnjo soboto.

Poleg tega so ostale na dnevnem redu še nekatere druge točke, med katerimi je tudi demokristjanska resolucija o vojaških služnostih, ki že tri mesece čaka na razpravo v svetu ter resolucija, ki so jo predložili komunistični svetovalci glede potrebe večjih posegov pokrajine na ekonomsko področje.

Med novimi točkami, ki so bile priložene dnevnemu redu pa zadnji seji, naj omenimo resolucijo, ki sta jo predložila svetovalca KPI Papais in Marizza glede na nadzorstvo vinske proizvodnje, dalje potrditev pokrajinskih zastopnikov v EPT, nakup zemljišča za zavod «Duca d'Aosta» v Gradiški ter razpis štipendij za visokošolce.

Na tajnem delu seje so svetovalci razpravljali o imenovanju dr. Bernardisa za glavnega pokrajinskega tajnika in o podelitvi posebne nagrade dosedanjemu tajniku dr. Grionu.

O poteku seje bomo poročali v naši prihodnji številki.

—«»—

Danes otvoritev Katoliškega doma

Danes bodo v Drevoredu 20. septembra v Gorici svečano otvorili Katoliški dom. Ob 11. uri bo goriški nadškof blagoslovil novo dvorano. Vabljeni so bili tudi predstavniki oblasti in občinstvo.

Popoldne ob 16. uri bo slavnostna akademija. Spored sestavljajo pevske točke, recitacije, telovadni nastop in dramatični prizor.

Pri blagoslovitvi doma bo imel kratek nagovor predsednik odbora za KD prof. Kacin, pred zaključkom slavnostne akademije pa bo spregovoril še starosta msgr. A. Novak.

Vesti iz Krmina

Prevoz šolske mladine

Ponoven pregled seznamov volilnih upravičencev

Občinski upravni odbor je na svoji zadnji seji obravnaval tudi vprašanje mestne avtobusne službe, ki jo ima v zakupu podjetje Armando Battistuta. Obenem je temu podjetju zaupan tudi prevoz učencev osnovnih in srednjih šol v Krminu, ki stanujejo po okoliških vaseh. To velja zlasti za učence Plešivega, Ceglega, Bračana, Borgnana in Monticella.

Kar se slovenskih otrok iz Plešivega in bližnjih vasi tiče, imajo osnovno šolo v Plešivem in jim je ta vsekakor bolj priročna kot pa vožnja v Krmin, kjer je poleg tega pouk samo v italijanščini. Prav bi bilo, če bi tudi slovenski otroci iz Krmina samega obiskovali to šolo, kjer dobijo pouk v materinščini, ko pa so tako šolo v Krminu oblasti že pred leti zaprle.

Volilna komisija je pred kratkim ponovno pregledala sezname volilnih upravičencev za krminski okraj in ugotovila, da je na področju krminske občine 5652 volilnih upravičencev, od tega 2624 moških in 3028 žensk; v Dolenjah skupaj 692, od tega 360 moških in 332 žensk; v Steverjanu je volilnih upravičencev 600, od tega 307 moških in 293 žensk.

—«»—

Pokrajinsko šahovsko tekmovanje zaključeno

Pred dnevi se je v Garibaldijevi kavarni zaključil kvalifikacijski šahovski turnir. Udeleževalo se ga je 15 šahistov, med katerimi je bilo tudi nekaj pokrajinskih prvakov. V pokrajinskem turnirju prve kategorije je zmagal Danilo Nanut, ki je zbral 75 odst. možnih točk. S tem si je zagotovil pravico do udeležbe na pokrajinskem turnirju, ki se bo začel v Garibaldijevi kavarni jutri zvečer ob 19. uri.

Te vrste turnirje prirejajo po celi državi, da se sestavijo pokrajinske reprezentance, ki bodo meseca maja v Genovi tekmovale za državno prvenstvo.

Goriški šahisti so se na tem prvenstvu vedno dobro odrezali. Leta 1960 so s Cappellom odnesli naslov državnega prvaka. Ob tej priložnosti naj omenimo tudi slovenska reprezentanta Filipovića iz Trsta in Lakovića iz Tržiča, ki sta si priborila naslov šahovskega mojstra. Naš goriški rojak Lakovič je svoje prve «korake» po šahovski deski napravil ravno v Dijaškem domu v Gorici.

Na jutrišnjo šahovsko tekmovanje v kavarni Garibaldi vabimo tudi vse šahiste, ki z velikim uspehom igrajo v šahovskem klubu «Kavarna Bratuš».

—«»—

V Štandrežu se je vnel dimnik

Ob 7. uri zjutraj so se v Standrežu, Ul. Ticino 14 vnele saje v dimniku. Gasilce je poklical lastnik zgradbe Francesco Marchi. V eni uri so požar ukrotili. Povzročil je 15.000 lir škode, ki je krita z zavarovalnico.

—«»—

Kratek stik povzročil požar

Nekaj po polnoči se je zaradi kratkega stika na svetlobnem napisu konfekcijske trgovine «Pitassi» na Verdijevem korzu vžgalo leseno izložbeno okno. Gasilci so v pol ure požar pogasili. Nastalo škodo cenijo na okoli 10.000 lir. Lastnik zgradbe Basevi je zavarovan.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 6,4 stopinje ob 13,30, najnižjo —3 ob 3,30. Povprečne dnevne vlage je bilo 46 odst.

„AUTOPROMET"
GORICA
Nova Gorica, tel. 20-44
nudi potnikom in turistom prijeten in hiter prevoz z avtobusom od vznožja Triglava do Jadrana ter vrši tudi vse vrste tovornih služnosti

Redek jubilej naše korenine

MATI PANCANELOVA JE IMELA 84 LET

Trdo življenje ni klonilo te najstarejše korenine iz Doberdoba

V soboto, 10. februarja, je v Doberdobu slavila 84-letnico svojega rojstva nona Marija Gergolet vdova Ferletič. (Mati Pancanelova.) Rodila se je v daljnem letu 1878 v Doberdobu in je najstarejša vaščanka. Poročila se je l. 1903 s sovaščanom Jožefom Ferletičem in je imela sedem otrok: štiri hčerke in tri sinove. Dve hčerki sta ji umrli v rani mladosti v Brucku, kjer je bila v času prve svetovne vojne v begunstvu. Starejši sin pa se je 1940. smrtno ponesrečil na delu v ladjedelnici v Tržiču.

Življenje Marije Ferletič je bilo prežeto s trpljenjem. Ostala je edinka svojim staršem, ki so zgubili vse ostale otroke. Še se spominja, ko je v letu 1884 začela obiskovati prvi razred osnovne šole. Takrat je poučeval v Doberdobu učitelj Brezigar. Šola je bila v Kovačevi hiši, ki še stoji ob sedanji Rimski cesti. Pouk se je vršil v jutranjih in popoldanskih urah. Po končanih osnovnih razredih so bile večerne šole. Obvezno je bilo tudi takrat učenje do 14. leta. Po končani šoli je odšla na delo v tekstilno tovarno v Tržiču in kasneje v Ronke. Delala je 11 let kot tekstilna delavka, vsako jutro pa je morala rano vstajati, da se je odpravila peš na delo. Ko se je poročila, je delo v tovarni pustila in se je oprijela dela na kmetiji in doma. Mož je kmetoval in v zimskem času je opravljal zidarska dela. Zaslužki so bili zelo pičli. Otroci so hodili vedno bosi in imeli so največji praznik, ko so dobili lesene cokle.

V leth 1915 do 1918 je Marija Ferletič odšla v begunstvo. Tudi tam je pretrpela marsikaj. Umrli sta ji dve hčerki, ki sta zboleli zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin. Po končani vojni se je vrnila v domačo vas, kjer je našla vse porušeno. Morala je skupno z možem na novo postaviti temelje za življenjski obstoj. Težko je bilo delo na skopi kraški zemlji, ki je tako malo nudila v povračilo vloženega truda.

V letu 1940 je ovdovela. Nastopila je zopet vojna. Dva vnova sta odšla v partizane. Mati Pancanelova je vedno pomagala partizanom, kar je imela, je dajala s srcem. Spominja se tudi, kako so vlekli partizanom domače volnene nogavice. Nemci so ji odgnali v taborišče hčerko in sina, ki sta se, na srečo, po končani vojni vrnila domov. Tudi sinova sta se vrnila zdrava od partizanov. Naša slavljenka je zdrava in čila, živi pri sinu Jožefu Ferletiču ima 18 vnukov in 8 pravnukov. Vsak dan zvesto čita «Primorski dnevnik», od prve do zadnje vrstice. Maja z glavo in primerja današnje čase s preteklimi. Želi si predvsem, da bi bodoči rodovi živeli v miru.

Ob njenem jubileju ji sinovi, hčerke z možmi, vnuki, pravnuki, vaščani ter znanci in prijatelji čestitajo in želijo, da bi še mnogo let preživela v krogu svojih dragih.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo in uprava Primorskega dnevnika.

le.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 18. do 24. februarja je v goriški občini rodilo 28 otrok, umrlo je 15 oseb, porok je bilo 3 in oklicev 5.

Rojstva: Paolo Cossovel, Marco Jarc, Rosa Mossenta, Graziella Pateani, Maria Makarović, Giuseppina Avvisati, Luca Clemente, Maurizio Brunzin, Antonella Sciurek, Franco Tolloi, Anna Cibini, Andreina Del Franco, Luciana Trentin, Paolo Romanzin, Rodolfo Petejan, Massimo Chiussi, Anna Del Degan, Anza Baje, Filippo Knez, Filomena Knez, Lucio Marega Livio Soravia, Marzia Collenz, Fabio Vuk, Marco Visintin, Carla Narduzzi Fulvio Michelus, Alessandro Costiera.

Smrti: upokojenec 74-letni Marco Calabrese, upokojenec 82-letni Giovanni Sapla, gospodinja 76-letna Giuseppina Mučič vd. Bregant, 18 dni star Adriano Sibau, gospodinja 54-letna Attilia Bonetti vd. Kraghel, posestnik 60-letni Hinko Valtrič, gospodinja 81-letna Maria Venuti vd. Malni, gospodinja 79-letna Maria Gorjup, upokojenec 74-letni Ivan Češčut, uradnik 35-letni Sergio Bracci, upokojenka 72-letna Stella Susegan vd. Lorenzut, 49-letna Elsa Kozman, 10 dni stara Filomena Knez, upokojenka 77-letna Maria Makuc vd. Ličer, gospodinja 66-letna Pelagia Bilak por. Peca.

Poroke: karabinjerski brigadir Pietro Marici in gospodinja Luciana Carbonella, uradnik Sauro Berardi in gospodinja Aurora Farncioso, Enzo Malfatti in gospodinja Ottilia Paulin.

Oklici: mehanik Alverio Silvestri in Elfride Latziel, agent javne varnosti Mario Di Rienzo in gospodinja Maria Farina, trgovski potnik Giovanni Franciosio in gospodinja Virginia Ongaro, kovino-strugar Luigi Pinsin in gospodinja Liliana Di Lenardo.

KINO

CORSO. 14.00: «Romul in Rem», G. Scott in V. Lisi. Barvni film v cinemascopu.

VERDI. 14.30: «Poncij Pilat» z J. Marais in J. D. Barrymore in L. Roman. Italijansko-francoski barvni film v cinemascopu.

VITTORIA. 15.00: «Taksi za Tobruk», Charles Aznavour. Umetniški film v cinemascopu. Jutri ob 17.20 «Zbogom doktor Abelan».

CENTRALE. 15.00: «Rimska sužnja», R. Podestà in G. Madison. Italijanski barvni film v cinemascopu.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia 242, tel. 31-51.

Kino na Občinah
predvaja danes 25. t. m. z začetkom ob 15. uri Metro cinemascope barvni film:
CIMARRON
di EDNA FERBER

GLENN FORD
MARIA SCHELL
ANNE BAXTER
ARTHUR O'CONNELL
RUSS TAMBLYN • MERCEDES McCAMBRIDGE
VIC MORROW • ROBERT KEITH • CHARLES McGRAW
HENRY (HARRY) MORGAN • DAVID OPATOSHU • ALINE MacMAHON
LILI DARVAS • EDGAR BUCHANAN
SCENEGGIATURA DI ARNOLD SCHULMAN • DAL ROMANZO ORIGINALE DI EDNA FERBER
DIRETTO DA ANTHONY MANN • PRODOTTO DA EDMUND GRAINGER
CinemaScope Metrocolor
V ponedeljek, 26. t. m. ob 18. uri ponovitev filma
CIMARRON

GIOVANNI COSULLI
Prodaja nove in rabljene šivalne stroje. Izvršuje tudi popravila. — Cene zmerne.
TRST, Ul. Manzoni 4 — Tel. 96-925

Obiščite kmetijsko trgovino AGRARIA
na OPČINAH, Narodna ulica 53
Pri nas dobite: koncentrirana krmila za živino po zelo nizkih cenah, sredstva proti rastlinskim zajedalcem in boleznim, razne vrste semen, sadike, kmetijske stroje ter umetna gnojila

Tvrdka Ing. E. RIGHI
TRST - TRG GOLDONI 9
TEL. 94-022

s preko 40-letnim delovanjem na kmetijskem področju nudi kmetom in vrtnarjem najnižje cene: prvovrstna semena: vsakovrstno kmetijsko orodje in stroje, brizgalke, sredstva proti rastlinskim zajedalcem in proti glivičnim boleznim, prščance in krmo.
Ekskluzivni zastopnik motokultivatorjev
«SIMAR» in motornih kosilnic «RONDINE» ter «COFUNA», naravnega in osušenega gnoja v prahu

RADIO TELEVIZIJA

Nedelja, 25. februarja 1962

Radio Trst A

8.30: Poslušali boste; 9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenski zbori; 11.30: Oddaja za najmlajše; nato Harmonikar Pattacini; 12.30: Glasba po željah; 13.00: Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi; 13.30: Nadaljevanje glasbe po željah; 14.45: Vokalni oktet «Planika»; 15.00: Tamburaški ansambel «Sokadija»; 15.20: Orkester Dizzy Gillespie; 15.40: Portret v miniaturi: Nilla Pizzi; 16.00: Popoldanski koncert; 17.00: Za smeh in dobro voljo, nato Plesna čajanka; 18.30: Obisk v naši diskoteki; 19.30: Operetna fantazija; 20.00: Sport; 20.30: Bud Shank in Pino Calvi z orkestrom Len Mercer in Dino Olivieri; 21.00: Iz furlanske folklore; 21.30: Dvorak: Trio za klavir v e-molu, op. 90 imenovan «Dumky trio»; 22.00: Nedelja v športu; 22.10: Ples v blue jeans; 23.00: Glasba iz davnih časov.

Trst

7.15: Kmetijska oddaja; 9.30: Danes na športnih igriščih; 14.30: «El campanon».

Koper

6.00: Prenos RL; 7.15: Jutranja glasba; 8.00: Prenos RL; 8.40: Vedre pesmi; 9.00: Naša reportaža; 9.15: Zabavni zvoki; 9.45: Poje Tereza Kesovija; 10.00: Prenos RL;; 10.30: Operne arije; 11.00: Popotovanja; 11.15: Poje Arturo Testa; 11.30: Mali nedeljski koncert; 12.10: Glasba po željah; 12.37: Zunanjepolitični pregled; 12.50: Glasba po željah, drugi del; 13.30: Sosedni kraji in ljudje; 14.30: Glasba po željah; 15.15: Koroški akademski zbor; 15.30: Veliki zabavni orkestri; 16.00: Prenos RL; 19.00: Sportna nedelja; 19.10: Glasbena medigra; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Kmetijska oddaja; 11.15: Antologija pesmi; 11.45: Rodičetjski krožek; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Mali klub; 14.30: Interpretacije L. Warrena; 15.30: Poje Tonina Torielli; 15.45: Nogomet od minute do minute; 17.15: Simfonični koncert; 18.20: Italijanski orkestri; 19.00: Srečanje Rim-London; 19.30: Sportni dnevnik; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Srečanje z Marinom Marinijem; 22.05: Teden aktualnosti v svetu; 22.35: Duet Gulli-Cavallo; 23.30: Antologija neapeljskih pesmi.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 9.30: Gran gala; 10.45: Dva zmagovalca; 13.00: Pesmi izpred 30 let; 13.40: Revijski program; 14.10: Naši pevci; 15.00: Plošče tedna; 15.30: Voznost državnih cest; 15.35: Album pesmi; 17.00: Glasba in šport; 18.30: Plešite z nami; 20.30: Glasbeno — revijski program; 21.45: Večerna glasba; 22.30: Nedelja v športu.

III. program

16.15: Ariosto in Garfagna; 17.05: Na programu skladbe Prokofjeva, Bartoka in Hindemitha; 17.45: Harold Pinter: «Il calapranzi»; 18.30: Pregled upodabljajoče umetnosti; 19.00: Haydnove skladbe; 19.15: V knjižnici; 19.45: Naša mesta se naglo širijo; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Opera «Falstaff».

Slovenija

6.00: Nedeljski pozdrav; 6.30: Napotki za turiste; 6.35: Polke in valčki; 7.15: Vedri zvoki; 7.30: Radijski koledar; 8.00: Mladinska radijska igra; 8.50: Iz albuma skladb za otroke; 9.05: Z zabavno glasbo v novi teden; 9.45: «Ciproš» in še dve Sivičevi skladbi; 10.00: Se pomnite, tovariši...; 10.30: Pisan glasbeni dopoldan; 11.30: Zvone Kržišnik: Uglašena skupina znanstvenikov; 11.50: Mandoline in godala; 12.05: Naši poslušalci čestitajo; 13.15: Obvestila; 13.30: Za našo vas; 14.00: Slovenske narodne; 14.15: Naši poslušalci čestitajo; 15.15: Trikrat pet; 15.30: Ob zabavnih melodijah; 16.00: Humoreska tedna; 16.20: Prizori iz velikih oper; 17.05: Orgle in orglice; 17.15: Radijska igra; 18.00: F. Chopin: Andante spianato in Velika poloneza; 18.15: Vesela godala; 18.30: Športno popoldne; 19.05: Nedeljska panorama; 20.00: Izberite melodijo tedna; 20.45: Zabavni zvoki; 21.00: Iz glasbene geografije Evrope; 22.15: Evropski All-Star Band 1961; 23.05: Plesna glasba.

Ital. televizija

10.15: Kmetijska oddaja; 11.50: Neznanec je med nami; 12.15: Smuške tekme v Zakopanah; 16.30: Konjske dirke v Milanu; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.45: Registriran športni dogodek; 19.35: Ugankarsko potovanje; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Evgenij O'Neill: «Vojno področje»; 22.40: Športna oddaja, ob koncu Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: Lov na številko; 21.40: Dnevnik; 22.00: Registriran športni dogodek, ob koncu športne vesti.

Ponedeljek, 26. februarja 1962.

8.30, 14.00 in 15.30: TV šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.45: Nikoli ni prepozno; 19.15: Osebnost; 20.05: TV šport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Varietejski program; 22.00: Umetnost in znanost; 22.30: Pianist Friederich Gulda; 22.55: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: Trodejanka Efraima Kishona: «Priporočeni»; 23.10: Dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 10.00: Oddaja za kmetovalce. Ljubljana 10.30: Veter — serijski film; 16.30: Prenos športnega dogodka; 18.00: V nedeljo popoldne. Italija 18.45: Prenos športnega dogodka. Beograd 20.00: Sedem dni. Zagreb 20.45: Glasba in moda. Beograd 21.45: Izziv — francoski celovečerni film.

Ponedeljek, 26. februarja 1962.

Beograd 18.30: Znanost in tehnika. Zagreb 19.00: Pregled. JRT 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.20: Tedenski športni pregled Zagreb 20.30: Celovečerni film. Beograd 22.00: Planet zemlja — serijski film. JRT 22.30: TV dnevnik II.

HITRA POPRAVILA TV APARATOV
Radio TREVISAN
Trgovina: Trst, Ul. S. Nicolò 21 — Tel. 24-018 —
Delavnica: Ul. delle Milizie 3 — Tel. 76-726

šport šport šport šport

Svetovno prvenstvo v Zakopanem

Sixten Jernberg svetovni prvak v teku na 50 km

ZAKOPANE, 24. — Sixten Jernberg, znan kot «kralj smučarjev» je danes na svetovnem prvenstvu v nordijskih panogah zmagal v teku na 50 km in si je osvojil zlato kolajno.

Že precej priletni švedski tekmovalec je takoj prevzel vodstvo in že po desetih kilometrih teka si je nabral nekaj sekund naskoka do najnevarnejših tekmecev, med katerimi so bili rojak Stefansson, Finec Haemaelainen in drugi.

Pri 15. km je bil položaj na čelu kolone tekmovalcev nespremenjen: Jernberg je bil še vedno prvi, medtem ko sta bila za njim rojaka Stefansson in svetovni prvak v teku na 15 km Roennlund. Kasneje se je razvila zelo ostra borba za drugo in tretje mesto, medtem ko prvega ni mogel nihče ogrožati Jernbergu. Na tem delu proge se je posebno izkazal Haemaelainen, ki je sprožil napad, ki mu je pripomogel, da se je iz petega premaknil nič manj kot na drugo mesto. Kasneje pa je moral prepustiti častno mesto in z njim srebrno kolajno Roennlundu, ki se je uvrstil takoj za zmagovitim rojakom, ki je prišel do cilja skoraj dve minuti pred njim.

Vrstni red na cilju današnjega tekmovanja v teku na 50 km je sledeč:

1. S. JERNBERG (Sved.) 3.03'48"5
2. Assar Roennlund (Sved.) 3.05'39"1
3. Kalevi Haemaelainen (Finska) 3.05'42"8
4. Antero Tiainen (Finska) 3.05'43"5
5. Harald Groenningen (Norveška) 3.05'58"3
6. Janne Stefansson (Sved.) 3.06'12"
7. Rolf Ramgard (Sved.) 3.09'02"2
8. Giuseppe Steiner (Italija) 3.09'10"4
9. Veikko Hakulinen (Fin.) 3.09'35"1
10. Gvenadi Vaganov (SZ) 3.09'49"2, itd.

DANES DOPOLDNE

NA STADIONU «PRVI MAJ» ODBOJKARSKI TURNIR

Danes zjutraj bo na stadionu «Prvi maj» spomladanski turnir v odbojki za moške ekipe. Turnir bo v organizaciji športnega združenja Bor in se ga bodo udeležile poleg ekipe prireditelja še tržaških gasilcev, VIS iz Trsta in PAV iz Vidma.

Tekmovanje bo potekalo po sledečem razporedu:

ob 9. uri Gasilci-PAV
ob 9.30 PAV-BOR
ob 10. Bor-Gasilci
ob 10.30 Gasilci-VIS
ob11. PAV-VIS
ob 11.30 Bor-VIS

Mednarodno smučarsko tekmovanje «3-Tre»

V veleslalomu zmaga Parida Miliantija

Alberti na tretjem mestu - Draxl razočaral

MADONNA DI CAMPIGLIO, 24. — Domače okolje je prineslo srečo italijanskim alpskim smučarjem in jim je vlilo poguma. Po včerajšnji zmagi Albertija v smuku, je treba danes zabeležiti zmago v veleslalomu, ki je pripadla Paridu Miliantiju. Medtem ko so Italijani presenetili, so popolnoma razočarali Avstrijci in Francozi. Posebno od tirolskega prvak Draxla, ki je bil včeraj drugi, so pričakovali vzpon. Toda ta nada avstrijskega smučanja je med drugim dnevom tekmovanja «3-Tre» popolnoma razočaral. Ni izključeno, da so hoteli Avstrijci pretiravati in niso upoštevali nevarnost proge. Prav zaradi tega je Draxl, ki se je spustil z blazno hitrostjo proti cilju, pri 17. prehodu zdrsnil in se znašel na hrbtu. Ko se je dvignil, je bilo prepozno, da bi nadoknadil zamujeni čas, zaradi česar se je znašel na 19. mestu, s čimer si je popolnoma zapravil možnost za ugodno uvrstitev v lestvici kombinacije. Boljše pa je za Albertija, ki je za Miliantijem in Pedroncellijem zasedel tretje mesto.

Izid tekmovanja v veleslalomu je sledeč:

1. PARIDE MILIANTI (It.) 2'45"; 2. Pedroncelli Italo (It.) 2'47"8; 3. Alberti Bruno (It.) 2'49"1; 4. De Nicolò Felice (It.) in Leitner Mathias (Av.) 2'49"2; 6. McManus Rip (ZDA) 2'49"3; 7. Sturm Erik (Av.) 2'51"8; 8. Mollard Philipe (Fr.) in Mussner Gerardo (It.) 2'52"2; 10. Bienvenu Yves (Fr.) 2'53"1; 11. Corvi Umberto (It.) 2'53"7; 12. Clough John (ZDA) 2'54"4; 13. Arrigoni Franco (It.) 2'55"4; 14. Fetting Ferdinando (Nem.)

—«—

PLAVANJE V AVSTRALIJI

Svetovni rekord Kevina Berryja na 110 jard met.

MELBOURNE, 24. — Mladi avstralski plavalec Kevin Berry je danes dosegel nov svetovni rekord, tokrat na 110 jard metuljčka. Berry je preplaval progo s časom 1' in 1 desetinke sekunde ter je tako odvzel naslov svetovnega rekorderja Američanu Mikeju Healiffeju, ki je lani v Fresnu dosegel 1'00"2.

Plavalki Dawn Fraserjevi pa ni uspelo izboljšati rekorda na 110 jard prosto, katerega s časom 1'00"2 brani že od 23. februarja 1960. leta.

22. kolo nogometnega prvenstva A skupine C lige

Izredna priložnost Triestine da obogati na račun Trevisa

Na gostovanju vsi najnevarnejši tekmeci tržaškega moštva

Pravijo, da je bojazen pred zmago največja bolezen in hiba Triestine. To se sicer čudno sliši, toda verjetno bo to do neke meje držalo. Tržačani se včasih res obnašajo kot bi spadali v skupino revnih in ne boljših tekmecev za promocijo v višjo kategorijo ter se sprostijo le, ko so skoraj prepričani, da jim je uspeh usojen.

Vse pa kaže, da se je vodstvo Triestine zavedlo tega in je šlo na drugo pot. To se je videlo prejšnjo nedeljo v Messini, ko so bili gostje kot prerojeni in so se sproščeno premikali po igrišču, pri čemer so odvzeli domačinom skoraj vse žoge. Zaj so se Tržačani oprijeli sistema najmanjšega odpora in so samo branili neodločen rezultat, ki jim je pripomogel, da so ostali v družbi favoritov za končno zmago.

Položaj, ki je bil skoraj obupen se je takoj zopet izboljšal. Danes bo morala Triestina pokazati, da ni več v kleščah kompleksa manjvrednosti in da bo v bližnji prihodnosti «eksplodirala».

Prvo priložnost, da pokaže česa je zmožna, bo imela Triestina proti Trevisu na domačem igrišču. Ta priložnost je še toliko bolj važna, ker se bodo tudi nasprotniki Tržačanov znašli pred trdimi in ni izključeno da celo pred nepremostljivimi ovirami. Obeta se nam torej izredna nedelja z možnostjo precejšnjih sprememb na vrhu lestvice.

Tržačani morajo igrati za obe točki. Za tekmo so se dobro pripravili in postava ne bi smela razočarati. Je sicer še nekaj problemov, ki tarejo trenerja, ki še ne ve če se bo lahko poslužil Frigerija v obrambi, medtem ko je gotovo, da Demenia ne bo igral v napadalni vrsti. Igralec je namreč preutrujen in je osebno zaprosil, da ga izbrišejo iz seznama kandidatov za sestavo moštva. Kdo ga bo zamenjal? Govori se, da bo trener zaposlil Santellija, kateremu bo poveril majico srednjega napadalca. Če ne bo sprememb v zadnjem trenutku, bo Triestina zelo verjetno igrala v sledeči postavi:

Toros; Frigeri (Simoni), Brach; Szoke, Merkuza, Sadar; Mantovani, Trevisan, Santelli, Secchi, Risos.

Položaj Triestine ni samo odvisen od uspeha pač pa tudi od izidov ostalih tekem. Biellese bo morala brez svojega najboljšega igralca na igrišče Legnana, kjer verjetno ne bo imela lahkega dela. Tudi Fanfulla, ki z Mestrino deli drugo mesto, se bo morala preseliti v Casale z nevarnostjo, da izgubi ne samo tekmo, temveč tudi stik z vodilno enajstorico. Tudi Mestrina bo morala na gostovanje v Pordenone, kjer bo skušala izvleči iz tega srečanja vsaj nedločen izid, ki bi ji pripomogel, da ohrani današnje mesto. Kot se vidi je nedeljsko kolo zelo ugodno za Triestino.

—«—

DIRKA PO SARDINIJI

V I. etapi zmaga Guida Carlesija

CIVITAVECCHIA, 24. — Italijan Guido Carlesi je danes zmagal v prvi etapi kolesarske dirke po Sardiniji, ki se je začela v Rimu. Cilj je bil v Civitavecchii, kjer je Carlesi prvi privozil pred Rikom Van Looyem in skupino dvanajstih kolesarjev. Druga skupina je privozila na cilj s štiri minutim zaostankom.

Vrstni red prve etape:

1. CARLESI v 4 urah 35'1" (z odbitkom 30":4.34'31"); povprečna hitrost 40,795 km. na uro; 2. Van Looy 4.35'36" (z odbitkom 15":4.35'21"); 3. De Filippis; 4. Ronchini; 5. Nencini; 6. Plankaert; 7. Fallarini; 8. De Rosso; 9. Soler; 10. Fore'; 11. De Smet; 12. Adorni; sledi skupina s 4 minutami zamude.

BOKS

BRUSELJ, 24. — Belgijski organizator boksarskih srečanj Frans Reis je sporočil, da bo dvoboj za evropski naslov petelinje teže med sedanjim prvakom Cossemynsom in izzivačem Italijanom Rollom 14. aprila v bruseljski športni palači.

* * *

STOCKHOLM, 24. — Sinoči je finski boksar srednjetežke kategorije Pekka Kokkonen premagal Nemca Rudija Nehringa s k.o. v drugi rundi.

* * *

STOCKHOLM, 24. — Danes so javili, da bo bivši svetovni prvak težke kategorije Ingemar Johansson nastopil 29. aprila v Stockholmu.

NOGOMET

FLORENCA, 24. — Povratno srečanje četrtfinala za pokal pokalnih prvakov med Fiorentino in Dinamom iz Ziline bo v torek 27. t. m. ob 14.30.

NOGOMET V VIAREGGIU

Prve zmage in porazi na mladinskem turnirju

VIAREGGIO, 24. — Današnje tekme mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja za «Pustni pokal» so dale sledeče izide:

V Viareggiu:

Inter — Progressul (Bukarešta) 2-1 (1-0)

V Pisi:

Bologna—Barcelona 2-1 (1-1)

V Montecatini Terme:

Fiorentina — Dinamo (Zagreb) 3-2 (1-0)

V La Spezii:

Dukla (Praga) — Sampdoria 1-1 (1-0).

NOGOMET DANES

A LIGA

Bologna-Catania
Fiorentina-Mantova
Inter-Juventus
Vicenza-Spal
Palermo-Padova
Roma-Milan
Torino-Atalanta
Udinese-Sampdoria
Venezia-Lecco

B LIGA

Alessandria-Prato
Catanzaro-Cosenza
Genoa-Parma
Lucchese-Messina
Napoli-Brescia
Novara-Modena
Pro Patria-Simmenthal M
Reggiana-Como
Sambenedettese-Lazio
Verona-Bari

C LIGA

SKUPINA A:

TRIESTINA-Treviso
Bolzano-Marzotto
Casale-Fanfulla
Ivrea-Saronno
Legnano-Biellese
Pordenone-Mestrina
Pro Vercelli-Cremonese
Savona-Varese
Vittorio Veneto-Sanremese

DILETANTSKO PRVENSTVO

Pieris-Libertas
Romana- Gonars
Panzano-Sangiorgina

Športne vesti iz koprskega okraja

Izolski veslači tudi letos mislijo na državne naslove

Zagotovljena sredstva za zgraditev novega splava za pristajanje

Občni zbor izolskega Arga je spet pokazal, kako lahko tudi v majhnem mestu dosežejo izredne uspehe, če vladajo v športnem kolektivu enotnost, tovarištvo in disciplina. Lani je društvo osvojilo kar štiri naslove državnih prvakov. Zanimivo je, da so imeli že vse pripravljeno za udeležbo na evropskem prvenstvu, pa so se tej priložnosti raje odpovedali, kakor da bi ugodili eni izmed tekmovalk, ki je hotela postavljati pogoje, mimo sklepov društva Vsekakor lep primer športne doslednosti, s katero se je društveno vodstvo še bolj uveljavilo pri članstvu.

Glavni načrt za letošnje leto je pomladitev vrst. Že pozimi so vključili v društvo 40 mladincev in mladink, ki so pridno vadili v telovadnici. Zdaj, ko je nastopilo lepo vreme, pa se bodo preizkusili še na morju. Hkrati so bili vso zimo sistematični treningi za članstvo v telovadnici in deloma na morju. Argo hoče letos osvojiti državno prvenstvo za ženske v četvercu s krmarjem, v double scoullu in skiffu, za moške v double scoullu in za starejše mladince v četvercu s krmarjem. Računajo pa tudi na prvo mesto za osmerec v mladinskem troboju Slovenija-Koroška-Trst.

S pomočjo podjetij (zlasti Delamarisa) si je Argo zagotovil sredstva za zgraditev novega splava za pristajanje in za nakup novih čolnov. Velikega pomena za nadaljnjo organizacijsko utrditev kluba pa bodo novi klubski prostori, ki jih grade v bližini čolnarne. V teh prostorih bodo imeli veslači sestanke, predavanja, predvajanje poučnih filmov, namenjeni pa so tudi za družabno življenje članstva.

DUMAS IN MEDVEDJI ZREZEK

(Nadaljevanje s strani 3)

«Veste, tale žival je večkrat kradla breskve iz sadnega vrta tukajšnjega kmeta Mona. Kmet je zaradi tega naprosil enega svojih prijateljev, da bi z njim ponoči prežala na medveda. To sta tudi storila. Toda ogromnost te pošasti ju je tako prestrašila, da njihova strela nista dobro zadela. Od rane razdražena zver se je obrnila proti svojima napadalcema, ki sta jo kar hitro ucvrla iz medvedove bližine. Lastnik vrta se je pri blegu spotaknil in padel na tla. Drugi je ušel in je na vso moč vpil na pomoč.»

Dumas je med tem pripovedovanjem z velikim obžalovanjem prišel do poslednjega koščka mesa; prerezal ga je na dve polovici, da bi imel še dva grižljala in da si tako podaljša užitek. Nabodel je enega na vilice in ga pomočil v ostanek omake.

«In kaj se je potem zgodilo?» je vprašal in potisnil prvi kos v usta.

«Oni drugi se je z bližnjimi sosedi vrnil na kraj spopada in tam so zverino pobili.»

«Da. In potem?»

«Kaj: in potem, gospod?»

«No, oni prvi lovec, ki je padel in ki je branil svoje breskve?»

«Ah, bojim se, da od njega ni mnogo ostalo.»

Dumas je imel ravno opravka s poslednjim zalogajem. «Vi mislite...»

Gostilničar je vzdihnil.

«Saj veste, lačen medved — tak ni posebno izbirčen. Ta požre vse. Niti toliko ni ostalo, da bi se splačal pogreb.»

Dumas naenkrat ni imel nobenega poželenja več po zadnjem kosu mesa. Še nekajkrat je podrsal po krožniku z mesom, nato pa je odložil vilice.

«Je gospod gotov?»

«Da, hvala. Mislim, da imam dovolj.»

«No, ali nisem imel prav? Nič boljšega od medvedjih zrezkov.»

«Nedvomno,» je izdavil Dumas.

«Ker je gospodu zrezek tako teknil, sem prepričan, da do nekaj prispeval za vdovo. Ostali lovci so ji prepustili celotno državno nagrado za medveda — to je osemdeset frankov. Toda tu imamo še nabiralno polo. Ali ne bi tudi vi hoteli prispevati majhen znesek, pa če je še tako skromen...»

«Jaz lahko storim še več,» je s sumljivim glasom zlogoval Dumas in se je dvignil na tresoče noge.

«Lahko ji vrnem njenega moža...!» In je stekel z največjo naglico iz jedilnice.

Prevedel C. Vidmar

"DARWIL"

Najnovejši izum moderne tehnike
Superautomatic s 57 rubini

Preko 50 vrst najboljših švicarskih ur Vam jamči:
izredno natančnost
izredno vzdržljivost
izredno nizko ceno

ŠVICARSKA SUPERMARKA

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

Vzdržuje z modernimi tovorno-potniškimi ladjami z odhodom ladij vsakih 30 dni:
redno expresno progo Jadran-ZDA z Reke-Trsta-Kopra v New York, Boston, Philadelphijo, Baltimoro, Norfolk, Wilmington, Charleston, Savannah, Jacksonville kakor tudi redno službo okrog sveta (z Jadrana v Indijo, Indonezijo, na Japonsko, v ZDA-Zahodna obala, sredozemske luke). In nudi ladijske prevoze po celem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.400 ton nosilnosti.
Vse informacije daje uprava podjetja «SPLOSNA PLOVBA» Piran, Župančičeva ulica 25 ter naše agencije po celem svetu.
Telefoni: 5170, 5171, 5173. 5175. Telegrami: Plovba Piran
Telx št.: 035-22

VOZNI RED VLAKOV

BENETKE-MILAN -PARIZ-RIM-BARI

ODHODI

5.32	A	Cervignano · Portogruaro
6.10	R	Bologna · Milan (*)
6.35	D	Benetke · Turin · Rim
8.48	R	Benetke · Rim
10.14	DD	Benetke · Milan · Genova (II) · Pariz
10.24	A	Portogruaro
12.53	R	Cervignano · Benetke
13.34	A	Cervignano · Benetke
14.52	D	Benetke · Milan · Pariz
16.35	D	Tržič · Benetke · Bari
16.50	A	Tržič · Portogruaro
17.40	DD	Benetke · Pariz
18.38	A	Tržič · Portogruaro
19.22	A	Tržič · Cervignano
20.50	R	Benetke
22.10	DD	Benetke · Milan · Turin · Genova · Ventimiglia · Marseille · Mestre · Bologna · Rim

PRIHODI

6.22	A	Cervignano · Tržič
7.28	A	Portogruaro · Tržič
7.55	DD	Turin · Milan · Benetke · Rim
9.25	D	Marseille · Ventimiglia · Genova · Turin Benetke
10.27	R	Benetke · Cervignano · Tržič
11.35	DD	Pariz · Benetke
13.30	D	Rim Bologna · Bari Ancona · Benetke
14.00	A	Cervignano
15.33	D	Pariz Milan · Benetke
17.07	D	Benetke · Portogruaro Cervignano
18.06	A	Tržič (***)
18.48	R	Bologna · Benetke
19.15	A	Portogruaro · Tržič
19.55	DD	Pariz · Milan · Benetke
21.22	R	Rim · Milan · Mestre (*)
22.30	A	Benetke · Tržič
23.55	DD	Turin Milan Genova (II) · Rim · Bologna · Benetke

(*) samo I. razred; (***) ne vozi ob nedeljah.

VIDEM-DUNAJ -SALZBURG -MUENCHEN

ODHODI

3.45	A	Videm Trbiž
5.18	A	Videm
6.16	D	Videm Trbiž
6.21	A	Videm
7.06	D	Videm · Trbiž · Dunaj · Hamburg
9.45	A	Videm
12.20	D	Videm
12.30	A	Videm
13.55	DD	Calalzo (*)
14.30	A	Videm
16.12	A	Videm
17.28	A	Videm
19.06	D	Videm
19.45	D	Videm · Benetke · Muenchen
20.28	A	Videm
21.32	A	Videm

PRIHODI

7.05	A	Videm
8.06	A	Videm
8.23	D	Videm
9.11	A	Videm
9.48	D	Dunaj · Muenchen · Videm
11.59	A	Trbiž Videm
15.08	A	Videm
16.56	A	Videm
18.28	DD	Trbiž Videm
19.42	A	Videm
21.03	A	Videm
22.47	A	Videm
23.10	D	Hamburg · Dunaj · Videm
24.00	DD	Calalzo · Trbiž · Videm (**)
1.07	D	Videm

(*) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob sobotah od 24. 6. do 29. 7., od 2. do 9. 9. in od 16. 12. do 24. 2.; (**) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob nedeljah od 25. 6 do 30. 7. in od 3. do 10. 9. ter od 17. 12. do 25. 2.

OPCINE-LJUBLJANA -BEOGRAD

ODHODI

0.19	D	Opčine Reka Zagreb · Beograd
7.22	A	Opčine
8.28	D	Opčine Ljubljana
11.57	DD	Opčine · Reka · Ljubljana Beograd Atene · Istanbul
13.41	A	Opčine
18.00	A	Opčine
20.00	A	Opčine
20.20	D	Ljubljana · Beograd

PRIHODI

5.30	D	Beograd · Zagreb · Opčine
7.13	A	Opčine
9.40	D	Beograd · Ljubljana
11.24	A	Opčine
17.18	A	Opčine
17.28	DD	Istanbul Atene Beograd Ljubljana Reka Opčine
20.06	D	Ljubljana Opčine
21.48	A	Opčine

R — rapido; DD — brzec; D — brzec; A — potniški

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca 26 vogal XXX Ottobre
dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICKE, tlmnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike, žveplo, modro galico nacionalno in angleško, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti
Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino: svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, ter kosilnice «AGRIA»

PODJETJE Universaltecnica

KUPCEM IZ JUGOSLAVIJE IZVOZ BREZ IZVOZNIH STROŠKOV

Universaltecnica
Trst - Corso Garibaldi št. 4

nudi radioaparate, televizorje in elektrogospodinjske predmete najboljših svetovnih znamk po zelo ugodnih cenah

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

1. KONZULSKI ČASI

PROLOG

Na robu travniške čaršije, (1) pod hladnim in bučnim izvirom Sumeća, stoji že od pomnjenja «Lutvina kahva». Tega Lutve, prvega lastnika kavarnice, se ne spominjajo niti najstarejši ljudje; vsaj sto let že počiva na enem od razsejanih travniških pokopališč, vendar vsi hodijo na kavo k Lutvi in njegovo ime se pomni in omenja tam, kjer je pozabljeno toliko imen sultanov, vezirjev in begov. (2) Na vrtu kavarnice, tik pod zidom ob vznožju hriba, je samoten, senčnat in malce vzvišen prostor, kjer raste stara lipa. Okoli lipe pa tudi med zidom in grmovjem so postavljene nizke klopi nepravilnih oblik in na njih se prav prijetno posedi, pa kaj težko vstane. Klopi so zlizane in vegaste od let in dolgotrajne rabe, že povsem zraščene in zenačene z drevjem, zemljo in kamenjem naokrog.

V poletnem času, od začetka maja do konca oktobra, je to po starem običaju kraj, kjer se popoldne o ićindiji (3) zbero travniški begi in drugi veljavni možje, ki so jih begi sprejeli medse. Ob tej popoldanski uri se noben drug meščan ne bi upal usesti na to planotico in popiti kavo. Ta prostor so imenovali Soja — beseda, ki je v ljudski govorici Travničanov imela že nekaj rodov svoj utrjeni družbeni in politični pomen, kajti vse, kar so na Soji govorili, obravnavali in sklenili, je imelo malone isto veljavo, kakor da so sklenili ajani (4) na divanu (5) pri vezirju.

Danes tudi sedi na Soji deset begov, čeprav se je pooblačilo in vleče sapa, ki v tem letnem času pripiha dež. Petek je, zadnji v oktobru leta 1806. Begi sede na svojih prostorih in se tiho pogovarjajo; večina jih zamišljeno opazuje igro sonca in oblakov in zovoljno pokašljuje.

Begi razpravljajo o veliki novici.

Eden od njih, Sulejman beg Ajvaz, je pred nekaj dnevi poslovno šel v Livno in tam govoril z nekim Splitčanom, resnim človekom, kot pravi. In od njega je zvedel novico, ki jo sedaj pripoveduje begom. Možem ni jasno, sprašujejo ga nadrobno in terjajo, naj ponovi, kar je že povedal. Sulejman beg jim razlaga:

«Veste, takole je bilo: Splitčan me lepo pobara: ‚Ali se v Travniku kaj pripravljate na sprejem gostov?' — ‚Beži no, beži,' ga zavrnem, ‚gostov nam nič mar!' — ‚Mar ali ne,' se odreže, ‚toda pripraviti se morate nanje, kajti dobili boste francoskega konzula. Bonaparte je že zaprosil na Kapiji (1) v Stambolu, (2) da bi smel poslati v Travnik konzula; ta bo odprl konzulat in lepo obsedel v mestu. So mu že dovolili. Konzula nemara dobite še pred letošnjo zimo. Pa zavrnem Splićana, tako za šalo; 'Sto let smo živeli brez teh konzulov in bomo lahko tudi poslej. Kaj bi pa konzul v Travniku sploh počel?' Toda možak goni svojo: ‚Res ste živeli brez njih, ampak posihmal boste. živeli s konzulom. Prišli so pač taki časi. Ho, konzul si bo že našel dela; usedel se bo k vezirju pa odrejal in razporejal in opazoval, kaj počno begi in age (3) in raja, potlej pa o vsem lepo poročal Bunaparti'. — ‚Naa,' pobijam Vlaha, (4) kaj takega se doslej ni zgodilo in se tudi ne more. Živa duša še ni vtikala nosu v naše zadeve, tudi konzul ga ne bo!' — ‚Ej, bogme,' mi zabeli Vlah nazaj, ‚počnite, kar hočete, konzula boste pa le morali sprejeti; doslej še nihče ni zavrnil, kar je Bunaparte terjal, in tudi devlet (5) v Stambolu ne bo! Pa še nekaj: ko bo Avstrija videla, da ste sprejeli francoskega konzula, bo hotela, da sprejmete tudi njenega, potem se bo oglasila pa še Rusija...' Pa ustavim Vlaha: 'Čuj, prijatelj, daleč posegaš, ampak ta kršćanska grinta se samo reži in brke viha: ‚Poglej, tole mi odreži, če ne bo tako, kakor ti pravim, do pike tako.' Vidite, ljudje božji, to sem slišal in noče pa noče mi iz glave,» je Ajvaz končal svoje poročilo.

V sedanjih razmerah — francoski vojaki so že leto dni v Dalmaciji, Srbija se neprenehoma punta — je bila takale meglena novica dovolj, da razburi in splaši že tako dovolj zaskrbljene bege. In res so vznemirjeni in zaskrbljeni, čeprav njihovi obrazi in dimi, ki jih puhajo, še malo ne pričajo, da jih kaj tare. Počasi neodločno govorijo eden za drugim in ugibljejo, kaj neki vse to pomeni in koliko je resnice, koliko pa laži v teh novicah, in kaj bi ukrenili, da preverijo stvar in jo morebiti že v kali zatro.

Eni menijo, da so to izmišljene in pretirane novice, s katerimi jih hoče nekdo oplašiti in vznemiriti. Drugi spet pravijo z grenkobo v glasu, da so pač prišli taki časi in se podobne stvari dogajajo tudi v Stambolu in v Bosni in sploh po vsem svetu, zato je bolje, da se ničemur ne čudijo in se pripravijo na vse. Tretji se pa tolažijo, da je to Travnik — Travnik! — ne pa bogvedi kakšno mestece ali podeželsko zakotje, zato se njim ne morajo in ne morejo pripetiti stvari, kakršne se dogajajo drugod.

Vsak črhne nekaj, da se pač oglasi, nobeden pa ne reče kaj določnega, temveč vsi čakajo, kako bo presodil najstarejši med njimi. Najstarejši je pa Hamdi beg Teskeredžić, mogočen starec počasnih gibov, pa še vedno čvrstega, velikanskega telesa. Preživel je mnogo vojn, se nabral ran in ujetništva, imel enajst sinov in osem hčera in številne vnuke. Nosi redko brado in mustače, somerni strogi obraz ima ves ožgan, poln brazgotin in vijoličnih marog od neke davne eksplozije smodnika. Težke svinčenosive trepalnice so mu nizko povešene. Govori počasi, toda razločno.

In tako naposled Hamdi s svojim čuda mladostnim glasom prežene ugibanja, slutnje in bojazni:

«No, da ne bomo objokovali še živega hadžija (1), kot se pravi, in brez potrebe razburjali ljudi! Vse je treba poslušati, vse si zapomniti, ni pa treba takoj vsega si k srcu jemati. Kaj je s temi konzuli, bog si ga vedi. Pridejo ali ne pridejo. In če jih prinese, zato Lašva ne bo stekla po drugem koritu, ampak prav tod, koder teče sedaj. Mi smo tukaj na svojem, vsak drug, ki pride, pa na tujem in nima dolgega obstanka. Vojske so se podile tod okrog, ampak dolgo niso mogle ostati. Marsikdo je prišel, da bi se ugnezdil pri nas, vendar smo doslej še vsakemu v hrbet pogledali in bomo tudi konzulom, če res pridejo. Doslej jih še niti na obzorju ni. Če je oni to terjal v Stambolu, še ni rečeno, da že velja. Marsikdo je tudi doslej marsikaj terjal, ampak ne zgodi se vse, kar bi kdo rad...»

Hamdi beg je zadnje besede izgovoril srdito, premolknil, puhnil v popolni tišini dim in nadaljeval:

«Pa čeprav se zgodi! Bomo videli, kako bo in kaj bo. Se nobenemu ni do zore sonce sijalo in ne bo niti temu... temu...»

Hamdi begu se je rahlo zaletelo; zakašljal je od pritajenega jeze in tako zamolčal Bonapartejevo ime, ki so ga vsi imeli v mislih in na jeziku.

Nihče ni več spregovoril in tako je zastal pomenek o tej zadnji novici.

Oblaki so kmalu povsem zakrili sonce. Potegnila je močna, mrzla sapa in listje na topolih ob vodi je kovinsko zašumelo. Ledena zona je dihnila po vsej travniški kotlini, kar je bilo znamenje, da je za letos konec posedanja in kramljanja na Soji. Begi so drug za drugim vstali, se molče pozdravili in razšli na svoje domove.

(1) Caršija — trgovski svet; meščani trgovci in trgovski (bogati) del mesta.
(2) Begi — turški plemiči.
(3) Ićindija — popoldanska molitev muslimanov.
(4) Ajan — prvak, starešina.
(5) Divan — posvetovalnica in posvet.

(1) Kapija — cesarski dvor.
(2) Stambol — Istambul (Carigrad).
(3) Aga — turški zemljiški gospod.
(4) Vlah — posmehljivo za kristjana.
(5) Devlet — vlada.

(1) Muslimanski romar v Meko.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928 tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst